

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

12 - 18 Temmuz Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
12-18 TEMMUZ 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
DIŞ TİCARET AÇIĞI DURDURULAMIYOR	8
TL'YE GÜVENİ BİTİRDİLER, ŞİMDİ ÇIKIŞ ARIYORLAR	9
TL'YE GEÇİŞE ZORLAMALARI SONUÇ VERMEYECEKTİR!	9
RÜŞVET, YOLSUZLUK, MAL VARLIĞINA ÇÖKME VB. İDDİALARINA TEYİT!	10
ÇARESİZLİĞİN YANSIMASI PANSUMAN TEDAVİSİ	11
BİR ÖYLE BİR BÖYLE EKONOMİSİ BİR O YANA BİR BU YANA SAVRULUYOR	12
KAYITLI İŞSİZ SAYISI HAZİRANDA 2 MİLYON 950 BİN OLDU	13
KİTLESEL İŞSİZLİĞE KARŞI 5 TEMEL TALEBİMİZ DERHAL HAYATA GEÇİRİLMELİDİR!	13
ENFLASYON HIZ KESMİYOR, İKTİDAR HALKA UMUT VERMİYOR	14
ENFLASYONUN ÇİFT, MAAŞ ZAMLARI TEK HANEDE	16
YÜZDE 20'YE VARAN ZAMLAR KAPIDA!	16
FİYATLARA ÜRETİCİ FARKI SONBAHARDA GELİYOR	17
EV KURMANIN MALİYETİ 3 YILDA 2 KATINA ÇIKTI	18
AKP YÖNETİMİ, GENÇLİĞİ STRESE SOKUYOR	18
6 KEZ TASARRUF PAKETİ İLAN EDİP, İSRAFIN ZİRVESİNE ÇIKTILAR	19
11 YILDA 43 YABANCI ŞİRKET İLK 500'DEN DÜŞTÜ	20
ELEKTİRİKTE TEMMUZ ZAMMININ VATANDAŞA FATURASI 3 MİLYARI TL'Yİ BULACAK	21
TEK ADAM'IN ENERJİ FATURALARI VATANDAŞI EZİYOR	22
ZAM SİHİRBAZLIĞI	24
MEMUR ZAMLARI DAHA YAPILMADAN ERİDİ	24
PİYASALARIN DOLAR VE ENFLASYON BEKLENTİSİ YÜKSELDİ	25
YANDAŞ BAKANLIĞI!	26
TEİAŞ ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINA ALINDI	27
SATIŞA DOYMADILAR	28
ÖNCE BATIR SONRA SAT	29
KALYON AŞ'YE DESTEKTE KOŞUL DEĞİŞTİ, DESTEK ARTTI	30
AKP'Lİ BELEDİYENİN İHALESİ AYNI ADRESE	32
DEPREME RAĞMEN RANT İNADI SÜRÜYOR	32
'TEHLİKELİ' AÇILIŞ	33
EKONOMİK BUNALIM ÇÖZÜLMİYİ HIZLANDIRIYOR	34
HAYAL SATIYORLAR	35
SOSYAL DEVLETİ DE SİYASİ MENFAAT UĞRUNA SATTILAR	36
BELEDİYE GELİRLERİNDE YIL SONUNA KADAR KESİNTİ YAPILMAMALI	37
CHP GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU SANATÇILAR İÇİN BELEDİYELERİ SEFERBER ETTİ	38
TÜTÜN ÜRETİCİSİ 'TİRŞİKÇİLERE' TESLİM	39
ZARAR VEREN RESTORASYON	42
ÇİFT MAAŞ ALMAYAN AKP'Lİ ARANIYOR	43
DEVLET ELİYLE TALAN!	43
İSRAF GÜNAHTIR!	44
KIZILAY'IN AVUKATI BİLE AKP YÖNETİCİSİ	44
ÖDÜL ÇAKMA FATURA GERÇEK!	45
ŞEHİR HASTANELERİ ZARAR GETİRDİ	46
YAZLIK SARAY İÇİN 29 BİN TON KUM	47
'YETİMLERE ODA YAPTIK' SÖZÜNÜN ALTINDAN SKANDAL ÇIKTI	47
TÜGVA ISRARI	48
VELİLER FEN İSTİYOR, MEB İMAM HATİP DİYOR	48
TEFTİŞTE ÇİFT BAŞLILIK	49

SALGININ KIZ ÇOCUKLARININ OKULLAŞMA ORANLARINA ETKİSİ ARAŞTIRILSIN!	50
OKUL DEĞİL TİCARETHANE	51
MEB'İN 4-6 YAŞ KURAN KURSLARINDAN HABERİ DAHI YOK	52
NEFESSİZ BIRAKILAN HABER ALMA HAKKI	52
MUHALİFE CEZA YANDAŞA ÖDÜL	53
RTÜK CEZALARI YİNE MUHALİFLERE	54
AKP'LİLERE GÖRE ÇIPLAK ARAMA GEREKLİYMIŞ!	55
6 AYDA 150 KADIN ÖLDÜRÜLDÜ	56
CEZAEVLERİNDE SU BİLE VERİLMİYOR!	56
KANUN TEKLİFİ DE HAYVANLARA HAKLARINI TESLİM ETMİYOR	57
HER RÜZGÂRDA YÖN DEĞİŞTİRİP SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ	59
EKONOMİ ŞAHLANACAK DEDİLER, ZAMLAR ŞAHLANDI	63

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğru olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

12-18 TEMMUZ 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

- *12 Temmuz 1932'de **Türk Dil Kurumu** kuruldu.
- *13 Temmuz 1938'de **Toprak Mahsulleri Ofisi** kuruldu.
- *13 Temmuz 1995'de **Senirkent sel felaketi** gerçekleşti. Isparta'nın Senirkent ilçesindeki sel felaketinde 74 kişi öldü.
- *14 Temmuz 1942'de **Atılay faciası** gerçekleşti. "Atılay" denizaltısı eğitim dalışı yaptı, bir daha su yüzüne çıkamadı. 37 subay ve er öldü.
- *14 Temmuz 2020'de ünlü oyun ve roman yazarı **Adalet Ağaoğlu** hayatını kaybetti.
- *15 Temmuz 2016'da FETÖ terör örgütü mensupları tarafından askerî darbe teşebbüsünde bulunuldu.
- ***15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü**
- *17 Temmuz 1963'te Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (**TÜBİTAK**) kuruldu.
- *17 Temmuz 1588'de **Mimar Sinan** hayatını kaybetti.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Reel Sektörün Döviz Açığı Yeniden Büyüyor

- Reel sektörün döviz açığı nisanda bir önceki aya göre 1 milyar dolara yakın artarak 158,7 milyar dolara kadar yükseldi. Döviz açığı geçen yılın sonuna göre ise 2,1 milyar dolar arttı.
- Reel sektörün döviz borçları nisanda bir önceki aya göre 6,1 milyar dolar artarak 304,9 milyar dolara çıkarken, döviz varlıkları ise 5,2 milyar dolar artarak 146,1 milyar dolar oldu.
- Yılın ilk dört aylık döneminde ise döviz yükümlülüklerinde 4,7 milyar dolarlık artış yaşanırken, döviz varlıklarındaki artış 2,6 milyar dolarda kaldı.
- **Yanlış para ve kur politikaları ile kötü ekonomik yönetim yüzünden Türk lirasının değerinde çok yüksek oynaklıkların yaşandığı bir dönemde reel sektörün taşıdığı 158,7 milyar dolarlık bir döviz riski, dolar kurunun her 10 kuruşluk artışında reel sektörün 16 milyar liraya yakın zarar etmesine yol açıyor.** Kurda yaşanan her 1 liralık artış ise reel sektör açısından 159 milyar liralık zarara eş değer.

-Dış Ticaret

- Geçen yıl ikinci çeyreğinde başlayan Kovid-19 salgınına karşı alınan önlemler nedeniyle azalan ihracat ve ithalat, bu yıl hızlı artıyor.
- Hem TL'nin yüksek oranda değer kaybı, hem de diğer ülkelerin salgına karşı daha sıkı önlemler almaları nedeniyle tedariklerini Türkiye'yle yönlendirmeleri yüzünden, geçen yıl Haziranda 13,6 milyar dolara kadar gerileyen ihracat bu yıl 19,8 milyar dolara yükseldi. Ayın şekilde geçen yıl Haziranda 16,3 milyar dolar olan ithalat ise bu yıl 22,7 milyar dolara yükseldi.
- Haziranda dış ticaret açığı ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1 oranında artarak 2,9 milyar dolar oldu.
- Yılın ilk yarısında ise ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 39,9 artarak 105 milyar dolara çıktı, ithalat da yüzde 27,5 artarak 126,1 milyar dolar oldu.
- Ocak-Haziran 2021 dönemi Dış ticaret açığı ise yüzde 11,4 oranında azalarak 21,2 milyar dolara geriledi.
- Yılın ilk altı aylık dönemdeki gelişmeler Türkiye'nin bu yıl ilk kez 200 milyar doların üzerinde bir ihracat büyüklüğüne ulaşabileceğini, ithalatın da 260 milyar doları aşabileceğini gösteriyor.

-Merkez Bankasının Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); kamu mevduatında yaşanan artışın etkisiyle geçen hafta (18 – 25 Haziran) **2,8 milyar** dolar artarak 25 Haziran itibarıyla **100 milyar 158 milyon** dolara yükseldi.
- Geçen hafta **döviz rezervi** 3 milyar 216 milyon dolar artarak **59 milyar 240 milyon** dolara yükselirken, **altın varlıkları** 380 milyon dolar azalarak **40 milyar 918 milyon** dolara geriledi.

- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 2 milyar 875 milyon dolar artarak 93 milyar 58 milyon dolara yükselirken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 171 milyon dolar artarak 66 milyar 241 milyon dolara indi.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları** 2 milyar 704 milyon dolar artarak **159 milyar 299 milyon dolara** yükseldi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi eksi -57,2 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı - 25 Haziran itibariyle 13,5 milyar dolar- Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi (eksi) – **45,3 milyar dolar** olarak hesaplandı.

-Dış Borç Stoku 448,4 Milyar Dolar

- Türkiye'nin dış borçları (kamu ve özel sektör toplam) bu yılın ilk üç aylık döneminde 1,7 milyar dolar azalarak 448,4 milyar dolara geriledi.
- Bu dönemde kamunun dış borcu (kamu bankaları dahil) 111 milyon dolar azalarak 173,2 milyar dolara gerilerken, özel sektörün dış borcu ise 2,8 milyar dolar azalarak 252,6 milyar dolara indi.
- Yılın ilk üç aylık döneminde, sadece döviz rezervlerindeki erimeyi, swap yoluyla borçlanarak gizlemeye çalışan Merkez Bankası'nın dış borcu 1,3 milyar dolarlık arttı ve 22,7 milyar dolar oldu.
- **Milli Gelire Oranı:** 2020 yılında yüzde 62,8 olan dış borç stokunun milli gelire oranı ise yüzde 61,5'e indi. Türkiye, yüzde 50'nin üzerindeki bu oranla çok borçlu ülke konumunda olmayı sürdürüyor. *Dış borcun milli gelire oranı AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında yüzde 54,4'tü.*
- **Kasa Vadeli Borç Artıyor:** Stokun azaldığı Ocak-Mart 2021 döneminde, kısa vadeli dış borçlar 2,4 milyar dolar artarken, uzun vadeli borçlarda ise 4,1 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- Kısa vadeli dış borçların stok çerisindeki payı yüzde 30,8'den yüzde 31,4'e çıktı. *Dış borç stokunun stok içerisindeki payının artması, stokun çevrilebilirliğiyle ilgili endişeleri artırıyor. Kısa vadenin payı AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında yüzde 12,7 düzeyinde bulunuyordu.*
- **AKP Dönemi:** 2002 yılında Türkiye'nin dış borç stoku 129,7 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu. **AKP döneminde dış borç stokunda toplam 318,8 milyar dolarlık artış yaşandı. Son 19 yılda Türkiye, önceki 80 yılda biriktirdiği dış borcun 2,5 katı yeni dış borç biriktirdi.**

-Sıcak Para

- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 18 – 25 Haziran haftasında, 555 milyon dolar artarak **71,3 milyar dolara** yükseldi.
- Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında ise geçen hafta yabancılar 3,4 milyon dolarlık hisse senedi, 21,3 milyon dolarlık şirket borçlanma kâğıdı sattılar. 172,5 milyon dolarlık devlet iç borçlanma kâğıdı satın aldılar. Swap alacaklarını da 250 milyon dolar artırdılar.
- Yabancı yatırımcıların 25 Haziran itibariyle Türkiye'deki portföylerinin 21,1 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 8 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı, 30,5 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 11,75 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 25 Haziran günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarında net olarak 717 milyon dolarlık satış yaptılar. Swap alacaklarını da 8,9 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla **yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 9,6 milyar dolar** oldu.

-Özelleştirme Arsa Arazi Satışı Oldu

- Son üç yılda neredeyse tamamı; kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan arsa ve arazilerin satışından kaynaklanan özelleştirme gelirleri bu yıl 86,7 milyon dolar olarak gerçekleşti.
- Bu yıl yapılan "özelleştirmelerin" 84,3 milyon dolarlık kısmı taşınmaz (arsa) satışlarından oluştu. 1,5 milyon dolarlık işletme/tesis satışı yapıldı.

• 2019 yılında da 116 milyon dolar olan özelleştirme gelirlerinin 82,3 milyon doları, 2020 yılında da 22,3 milyon dolar olan özelleştirmenin 22 milyon doları arsa-arazi satışından oluşmuştur.

• **AKP Döneminde Özelleştirme:** Bu yılki satışlarla birlikte AKP döneminde yapılan özelleştirmelerin büyüklüğü 62,4 milyar dolara ulaştı.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 36,7 milyar lira artarak 3 trilyon 908 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 30,8 milyar lira artarak ve 1 trilyon 747 milyar liraya yükseldi.
- 277 milyon dolar azalarak 248,7 milyar dolara gerileyen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise kur etkisiyle 5,6 milyar lira artarak 2 trilyon 161 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 55,3 oldu. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yine yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon;** gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,2 oldu. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 22 - 29 Haziran günleri arasında 236 milyon dolar artarak 159,7 milyar dolara yükseldi.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 22 - 29 Haziran günleri arasında 26,4 milyar liralık artışla 3 trilyon 913 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 23,8 milyar lira artarken, döviz kredilerinden TL karşılığında ise kur artışının etkisiyle 2,5 milyar liralık artış yaşandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 95 milyon dolar azalarak ve 165,9 milyar dolara indi.

-Bankaların Karı Azaldı

- Bankacılık sektörünün karı, **kamu bankalarından kaynaklanan nedenlerle** bu yılın ilk beş aylık döneminde yüzde 9,5 oranında azalarak 24,7 milyar dolara geriledi.
- Ocak-Mayıs döneminde kamu bankalarının (*mevduat + katılım + kalkınma ve yatırım*) karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 65,2 oranında azalarak 12 milyar liradan 4,2 milyar liraya geriledi.
- Yerli ve yabancı özel bankaların aynı dönemdeki karı ise yüzde 33,9 oranında artarak 15,4 milyar liradan 20,6 milyar liraya yükseldi.
- **Kamu Mevduat Bankaları Zarar Etti:** Son aylarda AKP yandaşlarına kullandırdıkları büyük miktarda kredilerin akıbetiyle ilgili sorular nedeniyle gündemde bulunan üç kamu mevduat bankası (Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank) ise nisan ayında olduğu gibi mayıs ayında da zarar etti. Üç bankanın son iki aydaki (nisan+mayıs) zararı 1,1 milyar lirayı buldu.
- Kamu mevduat bankaları Ocak-Mayıs 2021 döneminde ise sadece 709 milyon lira kar elde edebildiler. Bu bankaların karı geçen yılın aynı dönemdeki 9,6 milyar liraya göre yüzde 92,6 oranında azaldı.

-KOBİ'lerin Banka Borcu 944 Milyar

- Küçük ve orta boy (KOBİ) işletmelerin bankacılık sektörüne olan borçları mayısta 4,6 milyar lira daha artarak 943,7 milyar liraya yükseldi. KOBİ borçlarında bu yılın ilk beş aylık dönemdeki artış ise 37,7 milyar lira olarak gerçekleşti.
- Bankalara borcu bulunan KOBİ sayısı ise mayısta 15 bin, ocak-mayıs döneminde de 146 bin adet artarak 4 milyon 244 bine yükseldi.
- KOBİ'lerin bankalara olan bu borcunun 57,3 milyar liralık kısmı (yüzde 6,1'i) takipteki kredilerden, diğer bir ifadeyle 284 bin KOBİ'nin vadesinde geri ödeyemediği için bankaların icraya verdiği kredilerden kaynaklanıyor.

-Çiftçilerin Bankalara Borcu 143,3 Milyara Çıktı

- Tarım sektörünün bankalara olan toplam borcu da mayısta 1,7 milyar lira daha artarak 145,3 milyar liraya yükseldi.
- Sektörün banka borcunun 108 milyar liralık kısmı kamu bankalarına, 37,3 milyar liralık kısmı da özel bankalara olan kredi borçlarından kaynaklanıyor.
- Sektörün bu borcunun 4,8 milyar liralık kısmı ise zamanında ödenmediği için takibe alınan borçlardan oluşuyor.

-Vatandaşın Toplam Borcu 959 Milyar

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu (takipteki borçları da dahil) 18 – 25 Haziran günleri arasında 8,3 milyar lira artarak 901,9 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 18,7 milyar lirası zamanında ödenmediği için takipte bulunuyor.
- Bu borcun 733,3 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç dahil) kredilerinden, 168,6 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 4,3 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 4 milyar liralık artış oldu.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 13,3 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,4 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 18,7 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibarıyla 30,3 milyar lira olarak açıklandı.
- **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 958,6 milyar lirayı** buluyor.

-Vatandaşın Bankaya Ödediği Faiz

- Borç miktarında ve faiz oranlarında yaşanan artışlar, vatandaşların kredi kartı ve bireysel kredi borçları nedeniyle bankalara ödediği faizi de büyük ölçüde artırdı.
- Vatandaşlar bu yılın ilk beş aylık döneminde bankalara toplam 44,1 milyar lira faiz ödediler. Bankalara ödenen faiz geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36,9 oranında artış kaydetti. Geçen yıl aynı dönemde ödenen faiz 32,2 milyar liraydı.

-Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 25 Haziran itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,07 puan artarak yüzde 19,02'ye çıkarken, ticari kredi faizleri ise 0,09 puan azalarak yüzde 20,89'a indi.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (2 Temmuz'da 290,5 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 2 Temmuz itibarıyla yine yüzde 19 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili 25 Haziran günü kapanışta yüzde 18,35 faiz oranıyla (**gösterge faiz**) işlem gördü.
- Beş yıl vadelinin faizi de yüzde 18,35'e geriledi, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 17,54'e çıktı.
- Faiz oranları bir önceki haftaya göre iki yıl vadelide 0,06 puan, 5 yıl vadelide yüzde 0,04 puan azaldı, on yıl vadelide ise 0,38 puan arttı.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise geçen hafta yüzde 1,5 oranında artarak 385,43'e yükseldi.

- CDS’i Türkiye’den yüksek ülke olarak bir ter Arjantin bulunuyor. Türkiye diğer tüm ülkelerden daha yüksek bir risk primine sahip bulunuyor.
- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28’le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değeriyle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-Karşılıksız Çek ve Protesto Edilen Senetler

- Bankalara ibrazında karşılıksız çıkan çek sayısı bu yılın ilk beş aylık döneminde yüzde 58,2 oranında azalarak 40 bin 874’e gerilerken, karşılıksız çıkan çeklerin parasal tutarı da yüzde 42,2 azalarak 3,4 milyar liraya geriledi.
- Karşılıksız çek sayısındaki bu azalma Kovid 19 önlemleri kapsamında bankalara ibrazında, karşılığı olmasa da karşılıksız işlemi yapılmamasından kaynaklanıyor.
- Ocak-Mayıs 2021 döneminde vadesinde ödenmediği için protesto edilen senet sayısı ise geçen yıla göre yüzde 38,3 oranında azalarak 184 bin 482’ye geriledi. Protesto edilen senetlerin parasal tutarı ise yüzde 6,6 oranında azalarak 5,2 milyar liraya indi.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 22,4 Milyon

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 2 Temmuz günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 3 milyon 758 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 982 bin adet arttı.
- Aynı dönemde 3 milyon 580 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.
- Geçen yıl nisan ayından itibaren üç ay süreyle icra dairelerine başvurular ertelenmişti. Bu yılki yüksek artışın önemli bir nedenini de bu ertelemenin etkisi oluşturuyor.
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise bir yıl öncesine göre (2 Temmuz 2020 tarihine göre) 1 milyon 888 bin adet artarak 22 milyon 388 bine çıktı.

-Açlık -Yoksulluk Sınırı

- Türk-İş’in hesaplamalarına göre dört kişilik bir ailenin açlık sınırı hazıranda 2 bin 865 lira olurken, yoksulluk sınırı da 9 bin 332 liraya yükseldi.
- Türk-İş’e göre yılın ilk altı aylık döneminde açlık sınırında 275 liralık, yoksulluk sınırında da 896 liralık artış yaşandı.

-Bankalardaki Mevduatın Yüzde 57,5’i Büyük Hesaplarda

- Bankalardaki yurt içi yerleşiklere ait mevduatların yüzde 57,5’inin bir milyon lira ve daha fazla mevduat bulunan 320 bin hesapta bulunduğu açıklandı.
- BDDK’nın verilerine göre bankalardaki yurt içi yerleşiklere ait toplam 124 milyon 790 bin hesapta (bir kişinin aynı bankadaki hesapları tek, farklı bankalardaki hesapları ise ayrı ayrı sayılıyor) Mayıs 2021 sonu itibarıyla toplam 3 trilyon 562 milyar liralık mevduat bulunuyor.
- Bu mevduatın 2 trilyon 46 milyar liralık büyük kısmı ise 320 bin büyük mevduat hesabında kontrol ediliyor.

-Hisse Senetlerinin De Yüzde 75’i Büyüklerin

- Mevduatta olduğu gibi borsada işlem gören hisse senetlerinin yüzde 75 gibi oldukça büyük bir bölümünün de bir milyon lira ve üzerindeki hesaplarda tutulduęu belirlendi.
- Haziran 2021 sonu verilerine göre Borsa İstanbul’daki yerli yatırımcı sayısı hazıranda 72 bin azalarak 2 milyon 432 bine yükseldi. Yerli yatırımcıların hisse senedi portföylerinin piyasa değeri ise 20 milyar lira azalarak 385,3 milyar liraya geriledi.
- Yerli yatırımcılara ait bu portföyün yüzde 75,1’ini oluşturan 289,4 milyar liralık bölümünün 25 bin hesapta tutulduğu belirlendi.
- Hazıranda yabancı yatırımcı sayısı da 111 azalarak 13 bin 126’ya geriledi. Yabancıların hisse senedi portföylerinin piyasa değeri de 6 milyar lira azalarak 279 milyar liraya indi.
- Yabancı yatırımcıların Borsa İstanbul’daki payı ise (hisse senedi piyasası) yüzde 42 oldu.

-Ekonomik Güven Endeksi 97,8'e Çıktı

- Ekonomik güven endeksi haziranda bir önceki aya göre yüzde 5,6 oranında artarak 97,8'e yükselmekle birlikte **güvensizlik** sınırında kalmaya devam etti.
- 100'ün üzerindeyken güveni, altındayken ise güvensizliği gösteren sektörel güven endekslerinden, tüketici güven endeksi haziranda yüzde 5,7 artarak 81,7'ye yükselirken, reel kesim güven endeksi yüzde 2,5 artarak 109,8'e, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 6,2 artarak 108,5'e, perakende sektörü güven endeksi yüzde 4,8 artarak 105,7'ye, inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 3,5 artarak 82,4'e çıktı.

-Konut Fiyatları Yüzde 32,4 Arttı

- **Konut satışlarında yaşanan azalmaya ve konut kredi faizlerindeki yükselmeye rağmen konut fiyatlarındaki artış devam ediyor.** Merkez Bankasının verilerine göre bu yıl nisan ayında konut fiyatları bir önceki aya göre yüzde 2 oranında artarken, geçen yılın aynı ayına göre fiyat artışı ise yüzde 32,4 olarak gerçekleşti. Enflasyondan arındırıldığında, diğer bir ifadeyle reel olarak yüzde 13 oranında bir artış yaşandı.
- Son bir yılda yeni konutların fiyatı yüzde 35,6, yeni olmayan konutların fiyatları ise yüzde 31,6 oranında artış gösterdi.
- Merkez Bankasının ortanca fiyat yöntemiyle hesapladığı metrekare başına birim konut fiyatı ise son bir yılda yüzde 34,4 oranında artarak 4 bin 225 liraya yükseldi. Konut birim (metrekare) fiyatı İstanbul'da 6 bin 521 lira, Ankara'da 3 bin 143 lira, İzmir'de ise 5 bin 109 lira düzeyinde bulunuyor.
- TÜİK'in verilerine göre Türkiye genelinde konut satışları bu yıl ocak-mayıs döneminde yüzde 17,4 oranında azaldı. Geçen yılın ilk beş aylık döneminde 435 bin civarında olan konut satışları bu yıl 359 bine geriledi.
- Konut satışlarındaki azalma ipotekli (kredili) konut satışlarından kaynaklanıyor. İpotekli konut satışlarının yüzde 54,3 oranında azalarak 75 bine indiği bu dönemde, diğer yöntemlerle yapılan satışlar ise yüzde 27 oranında artarak 342 bine çıktı.

DIŞ TİCARET AÇIĞI DURDURULAMIYOR

Hem ihracatta hem de ithalatta artış yaşanan Haziran ayında dış ticaret açığı yükseldi. Ocak-Haziran döneminde 6 aylık dış ticaret açığı 21,2 milyar dolar oldu. İktidar, Rusya ve ABD ile 100 milyar dolarlık ticaret hedefi koyarken, Türkiye'nin ihracatına karşılık bu ülkelerden yaptığı ithalatın aleyhte olması ve ikili ticarete açık verilmesi gerçeğinin de göz ardı edilmemesi gerekiyor.

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı Haziran ayı dış ticaret verilerine göre ihracat Haziran'da 19 milyar dolar, dış ticaret açığı ise geçen yıla kıyasla yüzde 1 artarak 2,9 milyar oldu. Türkiye'nin toplam dış ticaret açığı ise Ocak-Haziran dönemi 6 ayda 21,2 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Ticaret Bakanlığı ihracatın Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 47 artışla 19,8 milyar dolar, ithalatın ise yüzde 39 artışla 22,7 milyar dolar tutarında gerçekleştiğini açıkladı. Baz etkisiyle, önceki aylara ait rakamlarda olduğu gibi Ticaret Bakanlığı yine 2021 Haziran'ında 'tüm zamanların en yüksek haziran ayı ihracatının gerçekleştiğini' duyurdu. Salgının dünya çapında etkisini yitirmeye başlamasıyla birlikte önümüzdeki aylarda küresel çapta ertelenen talebin karşılanmaya başlayacağını ve bunun ihracatın artması için bir fırsat olduğunu söyledi.

Ancak Türkiye ihracatının büyük oranda ithalata bağımlılığı dikkate alındığında ihracat artışı aynı zamanda ihracat birim değerinin de düşmesi anlamına geliyor. Türkiye daha fazla ihracat yapabilmek için daha fazla ithalat yapmak zorunda.

AB Liderler Zirvesi'nde Türkiye ile Gümrük Birliği anlaşmasının revize edilmesi yönünde sadece niyet beyanında bulunulması ve somut bir ilerleme kaydedilememesini eleştiren Ticaret Bakanı, AB'nin Türkiye'nin anlaşmanın yenilenmesi ve revize edilmesi için gösterdiği çabaların AB'de karşılık bulamamasından yakındı.

Bu noktada AB'nin demokratikleşme, insan hakları, hukuk devleti, yargı bağımsızlığı konusundaki kriterlerinin iktidar tarafından hayata geçirilmemesinin en önemli etken olduğunu sürekli vurguluyorum. İktidar ise bu konularda adım atmamakta ısrarlı. TBMM'ye getirilen 4. Yargı Reformu paketinde de bu kriterlere yönelik hiçbir değişikliğe yer verilmediği gibi kadın ve çocuklara yönelik cinsel istismar davalarında somut delil şartının getirilmesi beklentilerin tam aksine bir geri adım.

Yıllardır ABD ve Rusya ile 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefinden söz ediliyor. Ticaret hacmi ikili ticarete ihracat ve ithalatın toplamını ifade ediyor. Ancak söz konusu iki ülke ile Türkiye'nin ticareti ithalat boyutunda hep aleyhte işliyor. İhraç ettiğimizden daha fazlasını ithal ediyoruz ve ikili ticarete açık veriyoruz. İhracatımızda ilk sırada yer alan Almanya ve diğer çoğu AB üyesi ülke ile de ikili ticaret aleyhimize işliyor. İthalatımızda ilk sırada yer alan Çin ile ticaret ise en baştan itibaren aleyhimizde.

- İktidar, korona salgını sonrasında küresel tedarik zincirinde Türkiye'nin etkinliğinin artacağını, Çin ekonomisinin kapanmasından doğacak boşluğu doldurmak için alternatif olacağını öne sürüyordu. Çin COVID19 sonrası en kısa sürede toparlanan ve pozitif büyümeye geçen ekonomi oldu.

O nedenle sadece ihracattaki artışa bakarak, dış ticareti değerlendirmenin gerçeklerin görülmesini engelleyeceği, sanayiye, imalat sektörüne, tarım ürünleri ve teknolojiye yönelik belirlenecek politikalar ve stratejinin oluşturulmasında yanlışla düşülmesine yol açacağı kanısındayım.

TL'YE GÜVENİ BİTİRDİLER, ŞİMDİ ÇIKIŞ ARIYORLAR

Merkez Bankası (MB) dövize olan talebi geriletmek ve TL'ye geçişi zorlamak için döviz mevduatlarının zorunlu karşılıklarını 2 puan yükseltti. Dövizden TL'ye dönen mevduat tutarlarına da zorunlu karşılık muafiyeti getirdi!

Merkez Bankası bankalardaki döviz mevduatında devam eden artışı durdurmak, dövizden TL'ye geçişi cazip kılmak için yabancı para cinsinden mevduat ve katılım fonlarının zorunlu karşılıklarını (munzam karşılık) 2 puan birden artırdı. Uygulama 19 Temmuz'dan itibaren başlayacak. Aynı uygulama kapsamında yabancı para mevduatından TL'ye dönen mevduatların TL karşılığı tutarları, zorunlu karşılık yükümlülüğünden muaf tutulacak ve bankaların TL zorunlu karşılıklarına da, yabancı para mevduatındaki azalmanın oranına göre faiz verilecek. Merkez Bankası, bankaların Merkez Bankası nezdinde tuttıkları Türk lirası cinsinden zorunlu karşılık tesisi tutarının 13,2 milyar TL, döviz cinsinden zorunlu karşılık tesisi tutarının da 2,7 milyar dolar tutarında artmasının beklendiğini duyurdu. Ayrıca yabancı para mevduatlarda zorunlu karşılık oranının artırılmasıyla bankalardaki toplam mevduat içinde TL mevduatların payının artırmasının hedeflendiğini açıkladı.

- Merkez Bankası aldığı bu kararlarla dövize talebi yavaşlatmayı ve geriletmeyi, bankalardaki Döviz Mevduat Hesaplarında (DTH) çözülme ve TL'ye geçişi sağlamayı öngörüyor. Ancak açıklanan kararlar ilk anda döviz piyasalarında bir karşılık bulmadı. Kurlarda herhangi bir düşüş gerçekleşmesi ve aynı seviyede kalmaya devam etti.

Merkez Bankası, döviz mevduatı tutan bankaları TL'ye geçmeye zorlayarak, mevduatları içinde döviz hesaplarının payını azaltmalarını amaçlasa da bankaların, DTH sahibi bireyleri ve şirketleri buna zorlaması güç görünüyor. Bu yöntem Rahip Brunson gerilimi sırasında yaşanan kur krizinde olmak üzere birçok kez önceki Merkez Bankası yönetimleri tarafından denendi, sonuç alınamadı.

DTH'larda çözülme ya da TL mevduatlarında artış sağlanmak isteniyorsa öncelikle TL'ye güvenin ve itibarın sağlanması, TL'nin değerinin istikrar kazanması gerekiyor. İktidarın sıklıkla değişen kararları, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Merkez Bankası üzerindeki faiz düşürme baskısı ve müdahaleleri, 4 Merkez Bankası Başkanının değiştirilmesi **TL'ye yönelik güven ve itibar zeminini ortadan kaldırdı!**

TL'YE GEÇİŞE ZORLAMALARI SONUÇ VERMEYECEKTİR!

Merkez Bankası'nın kayıp rezervleri konusunda yapılan çelişkili açıklamalar ve Cumhurbaşkanı kararıyla kurulan Fiyat İstikrar Komitesi'nin (FİK) görev ve yetkileri, Merkez Bankası'na daha fazla siyasi müdahale endişelerini artırdı. Merkez Bankası'nın yüzde 19 oranındaki politika faizine rağmen TL mevduatlarına verilen faiz cazip olmadığı için dövize eğilim artarak devam ederken, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ısrarıyla faizlerin düşürülmesi durumunda TL mevduat faizleri bugünkü seviyelerin de altına inecek ve tümüyle cazibesini yitirecek! Döviz Tevdiat Hesap (DTH) sahiplerini TL'ye geçişe zorlamaları sonuç vermeyecektir!

Kaldı ki faizin siyasi baskıyla düşürülmesi, aksine kurları yukarı doğru tetikleyecektir.

Merkez Bankası'nın döviz mevduatı zorunlu karşılıklarını artırarak döviz Mevduatı tutan bankaları cezalandırma, döviz mevduatlarını fonlama maliyetlerini yükselterek döviz mevduat faizlerini düşürmelerini sağlama çabası kanımca sonuç vermeyecektir.

- Nitekim son açıklanan 25 Haziran haftasına ait verilerde DTH toplamı bir haftada 620,5 milyon dolar daha artarak 254,3 milyar dolar ulaştı.

Mevduat sahiplerinin tercihlerini etkilemek, dövizden TL'ye geçişlerini sağlayabilmek için öncelikle yapılması gereken bankaları baskı altına almak, zorunlu karşılıkları artırarak döviz mevduatı fonlama maliyetlerini yükseltmek değil, başta da belirttiğim gibi, TL'ye, iktidarın ekonomi politikalarına, siyasi yaklaşımlarına ve uygulamalarına güvenin sağlanması, TL'nin yatırımcılara yüksek ve istikrarlı getiri sağlama olanağının mevcut olmasıdır.

İç ve dış olgulardaki gelişmeler, hukuk devletine yönelik kaygılar, ortaya saçılan devasa boyutlardaki yolsuzluk, hukuksuzluklarla ilgili her gün artan iddialara bakıldığında tam tersine TL'den kaçışı hızlandıran bir ekonomik, siyasi güvensizlik ortamı söz konusu.

Şayet 14 Temmuz ya da 17 Ağustos'taki Para Politikası Kurulu (PPK) toplantılarının herhangi birisinden faiz indirimi kararı çıkarsa, Merkez Bankası'nın beklenti ve hedeflerinin tamamıyla tersyüz olduğu bir tablonun yaşanması olasılığı kaçınılmaz olacaktır!

RÜŞVET, YOLSUZLUK, MAL VARLIĞINA ÇÖKME VB. İDDİALARINA TEYİT!

OECD Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Çalışma Grubu'nun (WGB) 21-22 Haziran'da Bakanlar, HSK, TBMM ve diğer ilgili kurumlarla yaptığı görüşmenin sonuçları Türkiye açısından yüz kızartıcı! OECD-WGB'nin tespit ve uyarıları, ortaya saçılan rüşvet, yolsuzluk, mal varlığına çökme vb. iddialarını teyit etti!

'Kara liste' uyarısının ardından, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele konusunda iktidara ağır eleştiriler yönelen bir başka kurum ise yine OECD bünyesindeki Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Çalışma Grubu (Working Group on Anti Bribery-WGB) oldu.

İktidar FATF'ın kara liste uyarısı ve yılsonuna kadar süre vermesi üzerine geçtiğimiz yılın sonunda terörün finansmanı ile ilgili bir düzenlemeyi alelacele TBMM'den geçirdi. Ancak kara para aklamaları ve soruşturmalarıyla ilgili olarak bu düzenlemede fazla bir değişikliğe gidilmedi.

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Anlaşması'nı imzalayan iktidarın bu konuda 2014'ten bu yana taahhütlerini yerine getirmemesi, gerekli yasal altyapıyı oluşturmaması WGB Üst Düzey Heyeti'nin 21-22 Haziran'da video konferans yoluyla, Adalet, İçişleri, Dışişleri, Hazine ve Maliye Bakanları, Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK), Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, TBMM Adalet Komisyonu ile yaptığı görüşmelerde eleştirildi ve Türkiye uyarıldı.

OECD'nin bu görüşmelerle ilgili olarak 29 Haziran'da resmi web sitesinde yayınladığı açıklamada Türkiye'nin anlaşmanın uygulanması ve özellikle yabancı rüşvet konusunda, 2014'ten bu yana yapılan üç faz değerlendirmede de, anlaşmayla taahhüt ettiği adımları atmadığı, gerekli yasal altyapıyı oluşturmadığı vurgulanarak oldukça sert eleştirilere yer verildi. Türkiye'nin taahhütleriyle ilgili 4. Faz değerlendirmenin 2023 Haziran ayında yapılacağı kaydedilen resmi açıklamada 2021 Ekim ayına kadar Yolsuzlukla Mücadele Strateji Belgesi'nin kesinlikle ilan edilmesi istendi.

OECD-WGB Üst Düzey Heyeti ile iktidar ve yargı üyeleri arasındaki görüşmelerde, Türk hükümetinin rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konusunda kendisine bildirilen endişeleri gidermek için yeterli adımları atmadığı yönünde uyarıldığı belirtildi

Rüşvet ve yolsuzluk kovuşturmalarında yargı bağımsızlığının korunması, resmi ve tüzel kişilerin de rüşvetten sorumlu olmalarına ilişkin yasal mevzuatın güçlendirilmesi, yargının harekete geçirilmesi, rüşvet ve yolsuzluk ihbarında bulunan, şüpheleri bildirenlerin yeterli ve gerekli şekilde korunması konularında taahhüt edilen yasal altyapının hızla oluşturulması için iktidara çağrıda bulunulduğu dile getirildi.

Aralık 2020'de Kabahatler Kanunu'nda yapılan değişikliğin memnuniyetle karşılandığı ancak WGB'nin pratikte uygulamayı görmek istediği vurgulanırken, devlet yetkililerinin, devlete ait işletmelerin, kurumların, yöneticilerin rüşvetten sorumlu tutulabileceğini açıklığa kavuşturacak, bağlayıcı ek değişikliklerin bir an önce hayata geçirilmesinin beklendiği OECD açıklamasında ifade edildi. Rüşvet ve yolsuzluk suçlarında yaptırımın çok önemli olduğu vurgulanarak, Türkiye'nin ekonomik önemine ve büyüklüğüne rağmen henüz bir rüşvet davasını kovuşturma, soruşturma, yargılama açısından başarıyla sonuçlandırmadığı, bu konuda yeterli çabanın gösterilmediği görüşüne yer verilerek, Türkiye'ye bu doğrultuda çabalarını hızlandırma ve güçlendirme çağrısı yapıldı.

Ekim 2021'e kadar hazırlanması gereken yeni Yolsuzlukla Mücadele Stratejisi'nde ihbarcılarının korunmasının mutlaka yer almasının istendiği, WGB'nin bunun takipçisi olacağı dile getirilerek iktidara bir uyarı mesajı daha verildi. WGB'nin tespitlerinde de yer aldığı gibi, ortaya saçılan, rüşvet ve yolsuzluk iddiaları konusunda iktidar tamamıyla suskunluğa bürünürken, yargı da harekete geçmiyor. Bağımsız yargı tarafından bu iddialar, kişiler, olaylar hakkında soruşturma, kovuşturma açılmıyor.

İktidar bunların suskunlukla ve üzeri örtülmek suretiyle geçirilebileceğini sanıyor olsa da Türkiye'nin de 38 üyesi arasında yer aldığı OECD ve bünyesindeki FATF, WGB gibi kuruluşlarca tüm bu süreçlerde, iktidarın, yargının, savcılıkların, HSK'nın, TBMM'deki iktidar ittifakının tutumu yakından takip ediliyor. Raporlara yansıtılarak tüm dünyanın bilgisine sunuluyor. Bu tespitler ve uyarılar sonrası hazırlanan raporlarla Türkiye, 'rüşvet-yolsuzlukların cezasız kaldığı, soruşturulmadığı, kimsenin yargılanmadığı rüşvet ve yolsuzluk cenneti ülke' olarak, uluslararası kuruluşların resmi arşivlerine girerken, iktidara da ihtar veriliyor, uyarılar art arda sıralanıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Varlık Barışı adı altında yurt dışındaki kaynağı belirsiz varlıklara, kara para, rüşvet veya yolsuzluklarla edinilmiş servetlerin sorgulanmaksızın, vergilendirilmeksizin aklanmasına olanak sağlayan düzenlemenin süresini 6 ay daha uzatma yetkisini kullanması da OECD-WGB'nin tespitlerini teyit ediyor.

İktidarın altına imza attığı anlaşmalara, verdiği sözlere ve taahhütlere rağmen rüşvet ve yolsuzlukla mücadeledeki isteksizliği, ayak sürümesi uluslararası alanda en üst düzey heyetlerce tescillendi. Resmi açıklamalara yansdı. İktidarın kendi siyasi zihniyetini ve tercihini yansıtan bu yüz kızartıcı utanç tablosunun Türkiye'ye mal edilerek uyarılarda bulunulması kabul edilemez.

ÇARESİZLİĞİN YANSIMASI PANSUMAN TEDAVİSİ

İktidar, iki yeni kurul daha oluşturarak pansuman önlemlerle ekonomik kriz karşısında çaresizliğini açığa vurdu. Cumhurbaşkanı kararıyla Fiyat İstikrar Komitesi (FİK) ve Ekonomik Koordinasyon Kurulu (EKK) oluşturuldu. Daha önce yine Cumhurbaşkanı kararıyla kurulan Ekonomi Politikaları Kurulu (EPK), anayasal bir kuruluş olan Ekonomik Sosyal Konsey (ESK) mevcut iken bu yeni kurullar birilerine bürokratik görev yaratmak dışında bir işe yaramayacak!

Cumhurbaşkanı tarafından resmi gazetede yayınlanan kararlarla ekonomi alanında iki yeni kurul daha oluşturuldu.

- Biri Hazine ve Maliye Bakanlığının koordinasyonunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Ticaret, Enerji, Sanayi, Tarım bakanlarıyla, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı ile Merkez Bankası Başkanı'nın görev aldığı **Fiyat İstikrarı Komitesi (FİK)**.

- Diğeri, Cumhurbaşkanı Yardımcısının Başkanlığında Hazine ve Maliye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Enerji, Sanayi, Tarım, Ticaret bakanları ile Strateji ve Bütçe Başkanı'ndan oluşan **Ekonomik Koordinasyon Kurulu (EKK)**.

EKK ayda bir toplanıp ülke ve dünya ekonomisindeki gelişmeleri değerlendirecek. Ekonomiyle ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlayacak, gerektiğinde STK'ları iş dünyasını davet edip görüş ve değerlendirme alacak. Uzmanlardan oluşan alt çalışma grupları kurarak gelişmeleri izleyecek. Üç ayda bir de Cumhurbaşkanına rapor sunacak.

FİK ise fiyat istikrarının sağlanması için, para ve maliye politikaları arasında eşgüdümü sağlamak üzere politikalar üretecek.

Komite, kamunun belirlediği ya da yönlendirdiği fiyatların istikrarını sağlamanın yanı sıra fiyat istikrarını tehdit eden unsurları belirleyerek ilgili kurumlarca alınması gerekli önlemleri saptayıp, uygulanmasına dönük kararlar alacak.

FİK daha göreve başlamadan kamunun belirlediği elektrik fiyatı yüzde 15, doğalgaz yüzde 12 zamlandı. Yılbaşından bu yana her ay düzenli olarak yapılan yüzde 1'lik zamlarla birlikte 6 ayda elektrik ve doğal gaz fiyatı yüzde 20 düzeyinde artırılmış oldu.

LPG-Tüp gaz zamlarıyla birlikte sadece bu üç kalemdeki fiyat artışları tüm mal ve hizmetlerin fiyatlarında zincirleme zamları beraberinde getirecek. İktidar bir yandan FİK'i kurup diğer yandan FİK'e sormadan enerji maliyetlerine rekor zamlar yaparken zamların tümünün 30 Haziran'da açıklanması da memur, işçi, esnaf, çiftçi emeklileriyle kamu çalışanlarının ikinci yarıyıl maaş zamlarının daha düşük tutulması senaryosunun sonucu.

- Böylece haziranın son gününde yapılan bu zamlar haziran ayı enflasyon hesabına dâhil edilmeyecek ve enflasyona etkisi 5 Temmuz'da açıklanacak haziran ayı ve yıllık enflasyona yansımayacak. Milyonlarca çalışan ve emekliye böylece daha düşük enflasyon üzerinden maaş zammı yapılacak.

Bunun da ötesinde gerek FİK gerekse EKK tamamıyla krizi gizlemek, krizle mücadele ediliyormuş görüntüsü vererek pansuman çözümlerle sorunlara zamana ve bürokrasiye yaymak dışında bir işlevi olmayacak kurullar. Bir yandan kuruluş kanununda asli görevi 'fiyat istikrarını sağlamak, Türk parasının kıymetini korumak ve bu amaçla para politikalarını belirlemek' olan Merkez Bankası'nın görev ve yetkilerine doğrudan müdahale ediliyor.

Diğer yandan da fiyatların kontrol altına alınması, zorlayıcı yöntemlere başvurulmasının yolu açılarak serbest piyasadan kontrollü ekonomiye geçişin zemini hazırlanıyor.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan FİK'in Merkez Bankası'na müdahale etmeyeceğini açıklasa da zaten Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından Merkez Bankası'na, faiz politikasına, döviz politikasına doğrudan müdahaleler olağan hale gelmiş durumda.

- FİK'in kurulmasıyla Merkez Bankası yasası delinerek bu müdahalelere resmi kılıf hazırlanmış oldu.

Ayrıca geçtiğimiz yıl Nisan ayında çıkarılan yasa ile Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda Adalet, Hazine ve Maliye, Sanayi ve Teknoloji, Tarım ve Orman bakanlıkları, TOBB, TESK, üretici ve tüketici örgütleri, perakende sektörü temsilcilerinden oluşan Haksız (Fahiş) Fiyat Değerlendirme Kurulu (HFDK) kurulmuştu. Bir yılı aşkın süreden bu yana faal olan HFDK hatırlanacağı gibi zincir marketlere, hallere, manavlara, depolara baskınlar düzenleyip ağır para cezaları kesiyor.

- Yani yasayla kurulan fiyat kontrolü sistemini yürüten HFDK'nın yanında bir de şimdi Cumhurbaşkanı Kararıyla büyük ölçüde aynı görevleri yapmak üzere FİK kuruldu.

Diğer yandan tek kişi yönetimine geçişle birlikte çıkartılan Cumhurbaşkanı kararlarıyla çok sayıda kurul oluşturulurken bunlardan birisi de Ekonomi Politikaları Kurulu (EPK) idi. Bu kurul da ekonomik gelişmeleri izleyip Cumhurbaşkanı raporlar sunmakla görevli. Üyeleri oldukça yüklü maaşlarının yanı sıra hemen hepsi 3-5 yerden daha maaş alıyor. Üstelik kurul üyelerinden birisinin ismi son dönemde patlak veren kara para aklama organizasyonları ve bu organizasyonların başında olduğu öne sürülerek Avusturya'da ABD'nin talebiyle tutuklanan SBK ile anılıyor. Yani üç yıldır kurul olarak Cumhurbaşkanı sarayına hizmet veren EPK varken şimdi bir de yine Cumhurbaşkanlığı'na bağlı EKK oluşturuldu.

Kaldı ki ekonominin tüm taraflarını bir araya getiren, yasayla kurulmuş anayasal bir kurum olarak Ekonomik-Sosyal Konsey varken, iktidar 2009'dan bu yana ESK'yı toplamayarak 'anayasa suçu' işlerken, aynı görevleri yapacak iki yeni kurul daha oluşturdu. Tüm bu kararlar, peş peşe alınan kararlarla oluşturulan kurullar, giderek obezleştirilen bürokratik yapılar, tek adam yönetiminin çaresizliğinin, başarısızlığının, yönetim beceriksizliğinin ve yetersizliğinin örtülmesi, krizin gizlenmesi çabalarından başka bir şey değil.

Aynı gün Kamuda Tasarruf Tedbirleri ilan edilerek personel alımlarından taşıt alımlarına kadar pek çok kısıtlamaya gidilirken diğer tarafta yeni kurullar oluşturulup, bunların yeni uzmanlar istihdam etmesi, danışmanlar ordusunun büyütülmesi, alt çalışma grupları oluşturularak iktidar ve çevresine yeni kazanç-maaş kapıları açılması yoluyla haksızlıklar ve israf sürdürülüyor.

BİR ÖYLE BİR BÖYLE EKONOMİSİ BİR O YANA BİR BU YANA SAVRULUYOR

BDDK, kredi kartına taksitle yapılan harcamaları kısıtlayan yeni bir karar yayınladı. Geçen yıl daralan ekonomiyi canlandırmak için kredi kartlarının asgari ödeme limitlerini düşüren, taksit sayısını artıran, bankaları kredi vermeye zorlamak için aktif rasyosu yaptırımını devreye sokan BDDK, şimdi tam tersi yönde bir adım atıyor. BDDK'nın bu kararıyla, ekonominin öngörülemez hale getirildiği bir kez daha sergileniyor.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu BDDK'nın 1 Temmuz'dan geçerli kararına göre kredi kartıyla altın alımlarında taksit sayısı 6 aydan 3 aya düşürülürken, beyaz eşya ve mobilya alımlarında ise taksitler 12 aydan 9 aya indirildi. Elektronik eşya, TV'lerde ise fiyatı 5 bin TL ve üzerinde olanlar için kredi kartı taksit sayısı 4 ay olarak belirlendi.

Bunun yanı sıra taşıt kredilerinin vadesi de yeniden düzenlendi. BDDK kararına göre fiyatı 120 bin TL ve altındaki taşıt alımında kredi vadesi 60 aydan 48 aya çekildi.

Tıpkı Merkez Bankası'nın döviz hesaplarının zorunlu karşılıklarını 2 puan artırarak dövize talebi ve döviz mevduatlarının payını düşürmeye çalışması gibi BDDK'nın da taksitli kredi kartı harcamalarına yeniden kısıtlama getirmesi, taşıt kredisi vadelerini aşağı çekmesi de daha önce iktidarın ve ekonomi yönetiminin sıklıkla başvurduğu pansuman tedbirlerden birisi.

Ekonomi daraldığında tüketim azaldığında ekonomiye düşük faizli kredi pompalayıp, borçlanmayı teşvik ederek kartlı-kredili harcamaları artırmaya, bu yolla ekonomik canlanma ve büyüme sağlamaya yönelik iktidar, ekonomi çok ısındığında ise kredi kartı taksit sayısını, konut-taşıt-bireysel ihtiyaç kredisi vadelerini düşürüp kredi talebini frenleme yoluna giderek 'soğutma' yöntemine geçiyor.

BDDK'nın bu son kararı da daha önce defalarca denenmiş olan yönetimin tekrarı niteliğinde. Geçen yıl ikinci çeyrekte eksi yüzde 10,3 negatif büyüme yaşanınca Temmuz ayından itibaren kamu bankalarına yüzde 0,68 faizle konut kredisi ve taşıt kredisi verdiren mobilyadan beyaz eşyaya, tatil kredisinden ihtiyaç kredisine varana kadar ekonomiyi adeta krediye boğan iktidar şimdi tam tersi bir tutuma yöneliyor.

Aslında iktidarın ve ekonomi yönetiminin ne yapacağını bilmez halde olduğunu her kafadan bir ses çıktığını söylemek yanlış olmaz. Cumhurbaşkanı Merkez Bankası'nı faiz indirmeye, bankaları ticari kredi faizlerini düşürmeye zorlarken, Hazine ve Maliye Bakanı harcamaları kısmaktan, devletin tasarrufa gitmesinden söz ediyor. Cumhurbaşkanı kendisine bağlı iki yeni kurul oluşturup ekonomisi tümüyle kontrolüne alıp baskılamaya çalışırken yine Hazine-Maliye Bakanı piyasalara hiçbir şekilde müdahale edilmeyeceğinin güvencesini veriyor. O zaman yarın kimin ne yapacağı bilinemez, öngörülemmez hale geliyor.

Şimdi yine BDDK kararıyla yap-boz ve gaz-fren yönetimiyle, el yordamıyla gün kurtarılmaya, ekonomi yönetilmeye çalışılıyor. BDDK'nın son kararı da bu şaşkınlığın göstergesi. Bir yıl önce tüketim ve harcamalar kamçılanırken şimdi dizginler çekilmeye, frene basılmaya çalışılıyor. Böylesine öngörülemmez bir tabloya giren ekonomide yatırımcı, sermaye sahibi, vatandaş önünü göremez, yarın ne olacağını bilemez hale getiriliyor!

KAYITLI İŞSİZ SAYISI HAZİRANDA 2 MİLYON 950 BİN OLDU

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 2 artış gösterdi ve 2 milyon 950 bin 761 kişi oldu.

İŞKUR'un işverenlerden aldığı açık iş sayısı da haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 51,6 artışla 179 bin 298 oldu.

İŞKUR'un aylık bültendeki veriler şöyle; 2021 yılının ilk 6 ayında açık iş sayısı yüzde 3,2 artışla 775 bin 473'e ulaştı. Açık işlerin yüzde 98,9'u özel sektörden alındı. Sektörler itibarıyla en fazla açık iş (369 bin 611 açık iş) imalat sanayi sektöründe oldu. En çok açık iş "satış danışmanı, konfeksiyon işçisi ve proses işçisi" mesleklerinde yer aldı.

Dikkat Çeken Veriler

İŞKUR aracılığıyla 70 bin 366'sı (yüzde 66) erkek, 36 bin 259'u (yüzde 34) kadın olmak üzere 106 bin 625 işe yerleşme gerçekleşti. 2021 yılında ise 492 bin 750 işe yerleştirmeye aracılık edildi.

Ocak-haziran 2021 döneminde sektörler itibarıyla en fazla işe yerleştirme sanayi sektöründe "imalat" alanında, mesleklere göre ise en fazla işe yerleştirme sırasıyla "satış danışmanı, konfeksiyon işçisi, turizm ve otelcilik elemanı" mesleklerinde gerçekleştirildi.

Kayıtlı işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre ise yüzde 12,7 azalırken; kayıtlı işsizlerin yüzde 52'si erkek, yüzde 48'i kadın, yüzde 36,8'i 15-24 yaş grubunda yer aldı.

KİTLESEL İŞSİZLİĞE KARŞI 5 TEMEL TALEBİMİZ DERHAL HAYATA GEÇİRİLMELİDİR!

Geçtiğimiz haftalarda iktidarı yaşanacak mağduriyetler noktasında defalarca uyardık; ancak iktidar hiçbir bir adım atmadı. İktidara bir kez daha çağrıda bulunuyoruz. 1 Temmuz itibarıyla ülkede kitlesel işten çıkarmaların önü açılmış oldu, acil önlem alınması şart!

Ülkede Salgın Bitmedi, Ekonomi Henüz Normalleşmedi

Türkiye yaklaşık 16 aydır salgınla mücadele ediyor. Salgın sadece bir sağlık sorunu olarak değil aynı zamanda ekonomik ve sosyal yönleri ile de bu süreçte büyük tahribatlara neden oldu. İktidar sanki birden ülkede salgın bitmiş gibi, salgının yarattığı ekonomik problemler çözülmüş gibi zaten yetersiz olan sosyal önlemleri toptan kaldırmaya karar verdi. Esnaf ve küçük-orta boy işletmeler 16 aydır aç kapa yöntemi ile faaliyetlerine sürekli ara verdi. Küçük ve orta boy işletmeler büyük bir borç batağı içinde. Ülkede her 100 KOBİ'den 86'sı borçlu. Esnafın salgın döneminde kullandığı kredilerin taksitleri ile boğuşuyor. Bu durumda kısa çalışma ödeneğinin bitmesi, henüz tam normalleşemeyen işletmelerde kitlesel işten çıkarmaların yaşanmasına neden olacaktır.

2 Milyon 173 Bin İşçiyi İşsizlik Tehlikesi İle Karşı Karşıya Bıraktılar.

30 Haziran'dan sonra 2 milyon 173 bin işçi 'işsiz kalacak mıyım kalmayacak mıyım' ikilemi ile karşı karşıya kalmış durumdadır. İktidarın acilen önlem alması ve işten çıkarma yasağı ile kısa çalışma ödeneğini en az yılsonuna kadar uzatması gerekmektedir. Ülkede zaten hali hazırda işsiz sayısı 10 milyonu aşmış durumdadır. Şimdi bu

süreçle birlikte mevcut 10 milyon işsize yeni işsizlerin eklenmesi ileriki dönemde kaçınılmazdır. İktidarı defalarca uyardık, bir kez daha uyarıyoruz. Eğer acilen önlem alınmazsa, yaşanacak kitlesel işsizliğin ve işten çıkarmaların sorumlusu siz olacaksınız.

İktidar Yeni Sorunlar Üretmemeli, 5 Temel Talebimizi Dikkate Almalıdır.

Çalışanları bekleyen bir diğer büyük tehlike ise, 1 Temmuz itibarıyla işsiz kaldıkları andan itibaren "işsizlik ödeneği" hakkından yararlanamama ihtimalleridir. Ücretsiz izin döneminde sigorta primleri yatırılmayan işçiler, önceki dönem için 600 gün prim şartı aranacağından dolayı olası bir durumda işten atılan birçok işçinin işsizlik maaşından faydalanamayabilir. Ayrıca İşsizlik Sigorta Fonu'nda bu sürecin devam ettirilmesi için yeterli kaynak bulunmaktadır. Yeter ki fonun mali yapısı yandaş şirketlere değil işçilere kullanılsın. Ayrıca işten çıkarma yasağında tüm istisnalar kaldırılarak devam ettirilmeli ve tüm işçiler günlük 50 TL'ye mahkûm edileceğine en az 2825 TL asgari ücret seviyesinde ödenek verilmelidir. İktidara çağrımız vakit geçirmeden hızlı bir şekilde yasal düzenleme yapılmalı ve gelecekte süreçte işçilerimiz adına 5 temel talebimiz dikkate alınmalıdır.

Beş Temel Talebimiz Bir An Önce Hayata Geçirilsin!

CHP olarak beş temel talebimizin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

1. Kısa çalışma ödeneği en az yılsonuna kadar uzatılmalıdır.
2. İşten çıkarma yasağı istisnaları kaldırılarak yine en az yılsonuna kadar devam etmeli, ücretsiz izin uygulamasına son verilmelidir.
3. Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanma koşulu olan son 3 yıl 450 gün prim ödeme ve son 60 gün kesintisiz hizmet şartı ortadan kaldırılmalıdır. Yine işsizlik ödeneğinden yararlanmak için son 3 yıl 600 gün prim ödeme şartı kaldırılmalıdır.
4. Kısa çalışma ödeneğinin alt limiti en az 2825 TL asgari ücret olarak belirlenmelidir. Günlük 50 TL ücretsiz izin desteği yerine tüm çalışanlar kısa çalışma ödeneği kapsamına dâhil edilmelidir.
5. Kısa çalışma ödeneği ve işten çıkarma yasağı kapsamında olan tüm işçilerin uzun dönemli sigorta primleri ise devlet tarafından karşılanmalı, ilerleyen dönemlerde emeklilik hakkın için çalışan hak kaybına uğramamalıdır."

ENFLASYON HIZ KESMİYOR, İKTİDAR HALKA UMUT VERMİYOR

Saray'dan çözüm yok

Haziran ayı enflasyonda kırılmadık rekor bırakmadı. ÜFE'deki yıllık artış yüzde 42,89'la, tüketici enflasyonu ise yüzde 17,53'le AKP dönemi boyunca yaşanan haziran ayı rekoru olarak kayıtlara geçti. İktidar dağılıyor, Saray'dan çözüm yolu görünmüyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) haziran ayına ilişkin enflasyon (TÜFE) verilerini yayımladı. Veriler fiyatların normalleşme süreciyle birlikte patladığını ortaya koyuyor. Aylık enflasyonun yüzde 1,94, yıllık enflasyonun yüzde 17,53 olarak açıklandığı verilere göre pek çok rekor kırılmış oldu. 2005'ten bu yana haziran ayında ölçülen en yüksek yıllık enflasyon kayda geçti. 12 aylık ortalama fiyat artışı da aynı şekilde haziran rekorunu kırmış durumda. Ancak verilerin arka planı incelendiğinde henüz en kötünün geride kalmadığı görülüyor. Enflasyonun tetikleyicisi konumunda olan maliyet sert şekilde artmaya devam ediyor. Dün TÜİK'in açıkladığı Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) verilerine göre üretim maliyetlerinde aylık yaşanan artış oranı yüzde 4,01, yıllık artış oranı ise yüzde 42,89'a ulaştı. ÜFE'deki artışların, tüketici enflasyonunu tahrik ettiği düşünülürse, izleyen dönemde enflasyonun daha da artacağını söylemek yanlış değil.

En Kötü Geride Kaldı

ÜFE'deki yıllık artış yüzde 42,89 ile son 32 ayın zirvesinde. Daha önce bu seviyeler Rahip Brunson krizi olarak anılan kur şoku sürecinde yaşanmış ve 2018'in Eylül ayında yüzde 46,15'e yükselmişti. ÜFE'deki artış tüketici enflasyonu takip etmiş, ve enflasyon yüzde 20'nin üzerine çıkmıştı. Bu dönem hariç tutulursa haziran ayında yaşanan, AKP dönemi boyunca görülen en yüksek ÜFE artışı olarak kayıtlara geçti. Bu haliyle benzer senaryonun yeniden yaşanması muhtemel.

ÜFE-TÜFE Farkı Rekor Kırdı

Yerli paranın değerini koruyamayan hükümet, liradaki değer kayıplarını takip eden maliyet artışlarını izlemekle yetiniyor. Maliyetlerdeki artış zaman içinde fiyatlara yansiyarak enflasyonu tırmandırıyor. Ancak haziran ayında durum o kadar kötüleşti ki, ÜFE ile TÜFE artışı arasındaki fark rekor kırdı. Yüzde 42,89'luk ÜFE'ye karşılık yüzde 17,53'lük tüketici enflasyonunun kayıtlara geçtiği haziranda ÜFE ile TÜFE arasındaki fark 25,36'lık yüzde puanla AKP döneminin rekorunu kırdı. Bu farkın gelecek dönemde kapanacağı ÜFE ile TÜFE'nin birbirine yaklaşacağı düşünülürse, enflasyonda yüzde 20'lerin görülmesi kaçınılmaz hale geldi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) politika faizi yüzde 19. Başkan Şahap Kavcıoğlu ise daha önce politika faizinin yıllık enflasyonun üzerinde tutulacağını açıklamıştı. Hazirandaki aylık enflasyon yüzde 1,94 olarak açıklandı. Aynı enflasyon temmuzda da yaşanırsa, yıllık enflasyon yüzde 19,1'e yükseliyor. Bu durumda politika faizi tıpkı geçmişte rezervlerin eritildiği dönemdekine benzer biçimde reel olarakeksiye düşüyor.

Enflasyonda rekorların
ayı haziran (%)

1,94

AYLIK ENFLASYON 2005'TEN BU YANA
GÖRÜLEN EN YÜKSEK 2. HAZİRAN AYI
ENFLASYONU.

17,53

YILLIK ENFLASYON 2005'TEN BU YANA
GÖRÜLEN EN YÜKSEK HAZİRAN AYI
ENFLASYONU

4,01

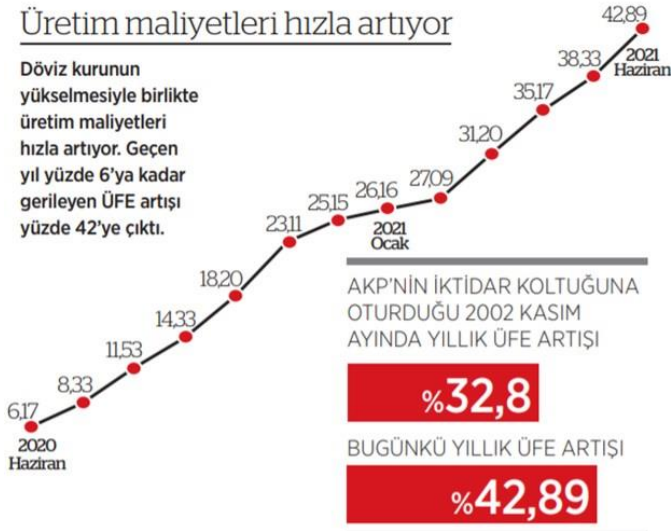
AYLIK ÜFE ARTIŞI AKP DÖNEMİ BOYUNCA
GÖRÜLEN EN YÜKSEK 2. HAZİRAN AYI
ARTIŞI

42,89

YILLIK ÜFE ARTIŞI AKP DÖNEMİ
BOYUNCA GÖRÜLEN EN YÜKSEK
HAZİRAN AYI ARTIŞI

Artırmak Zorundalar

Haziran ayı enflasyon verileri beklenenin üzerinde gerçekleşti. Bu haliyle TCMB'nin faiz artırımına gitmesi kaçınılmaz görünüyor. Ancak bu senaryoda da devreye "Erdoğan faktörü" giriyor. AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, henüz 2 Haziran'da TRT'deki bir programda verdiği demeçte "Yani bu konuda ben yine aynı iddianın peşindeyim. Hatta bugün de Merkez Bankası Başkanımızla görüştüm. Yani bizim bir defa faizleri düşürmemiz şart, onun için de yani temmuz-ağustos, buraları bulacağız ki faiz düşmeye başlasın" demişti. Bu verilerle TCMB'nin faiz indirmesi halinde yerli paradaki değer kayıpları hızlanacak, bu da ÜFE'deki artışı tırmandıracak. Bu nedenle son açıklanan enflasyon verilerinden sonra gözler 14 Temmuz'daki Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısına çevrildi.

ENFLASYONUN ÇİFT, MAAŞ ZAMLARI TEK HANEDE

TÜİK, 2021 yılı Haziran Enflasyonunun aylık yüzde 1.94, yıllık ise yüzde 17,53 olduğunu iddia etti.

Böylelikle enflasyon son 20 aydır çift hanelere demir atarken, Haziran 2021 enflasyon rakamları son iki yılın en yüksek enflasyonu oldu.

Üretici fiyat endeksi ile tüketici fiyat endeksi arasında ki fark ise yeni bir rekor kırarak 25,36'ya yükseldi.

Enflasyonun 20 aydır çift hanede olduğu ülkede, memur ve emekli zammı ise yüzde 8,45 ile tek hanede kaldı.

Çalışanlar ve emekliler bu zamlarla yine yoksullukla, açlıkla baş başa kaldı.

Enflasyon Çift Hanede Maaş Zammı İse Tek Hanede

İçişleri bakanı temmuz ayında ekonomik olarak şahlanacağımız iddia ederken, çalışanın, emeklinin üstüne zamlar yağmur gibi yağmaya başladı.

Sadece Temmuz ayının ilk 5 gününde elektriğe yüzde 15, doğalgaza ise yüzde 12 zam gelirken, Memur ve Emeklilerin alacağı zam oranı ise yüzde 8,45 olarak kaldı.

Enflasyonun 20 Aydır Çift Hanede Olduğu Ülkede, Memur Ve Emekli Zammı İse Tek Hanede Kaldı.

Haziran ayında dahi resmi verilerden enflasyon yüzde 17,53 iken çalışanlar ve emekliler yüzde 8,45 zamma mahkûm kaldı.

Açıklanmış olan oran çalışanları ve emeklilerin enflasyonunu yansıtmamakta, bu oran sadece iktidarın isteğini yansıtmaktadır.

Bir kez daha TÜİK'in çarpıtmaları sayesinde memur ve emekliler açlık ve yoksulluk sınırının altında bir zam artışına muhtaç edildi.

Üretici fiyat endeksinin yüzde 40'ları aştığı ülkemizde, yüzde 8,45'lik zam oranı emeklilerin ve çalışanların cebine girmeden eriyecektir. **TÜİK bir kez daha üzerine düşeni layıkıyla yapmış, memurun ve emeklinin maaş zammına adeta el koyarak gasp etmiştir.**

YÜZDE 20'YE VARAN ZAMLAR KAPIDA!

Rekor farkın fiyatlara yansımaları kaçınılmaz

Sektör temsilcileri, üretici ile tüketici fiyatları arasındaki farkın 25,36 ile tarihin en yüksek seviyelerine çıkmasını "Yeni zamlar kapıda!" sözleriyle değerlendirdi.

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) haziranda aylık bazda yüzde 1,94, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 4,01 artış gösterdi. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 17,53, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 42,89 oldu.

"Yansıtılmasını Kaçınılmaz Kılıyor"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Konfeksiyon ve Hazırgiyim Sanayi Meclis Başkanı Şeref Fayat, ÜFE ve TÜFE arasındaki farkın çok yüksek olduğuna dikkat çekerek, "Öyle bir marj yok. Hammaddenin hem döviz bazında artması hem de dövizin artması bunun yansıtılmasını kaçınılmaz kılıyor. Yeni sezon ürünlerinde minimum yüzde 15-20 arasında fiyat artışı yapılmazsa şirketlerin iç piyasaya verdiği ürünlerden para kazanması mümkün değil" değerlendirmesi yaptı.

"Yüzde 15-20 Bandında Fiyat Artışı"

Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD) Başkanı Yaman Tunaoğlu da ÜFE ile TÜFE arasındaki fark bu kadar açılmışken hem elektronik hem de beyaz eşyada fiyatlara yansımamasının düşünülemeyeceğini belirterek "Hiçbir tüketici zararına iş yapmak istemez. Bu yıl içinde son çeyrekte yüzde 15-20 bandından bir fiyat artışı olacağını tahmin ediyoruz" dedi.

Züccacıeciler Derneği Başkanı Mesut Öksüz de benzer sebeplerle mutfak ürünlerinde yüzde 50'ye varan zam beklendiğini ifade etti.

FİYATLARA ÜRETİCİ FARKI SONBAHARDA GELİYOR

Hazır giyimde yüzde 20, beyaz eşya ve elektronikte yüzde 15-20, mutfak ürünlerinde yüzde 30-50 zam hazırlığı var. Mobilyada maliyetlerin yarısı bile fiyatlara yansıtılmıyor.

Üretici fiyatları ile tüketici fiyatları arasındaki farkın 25,36 ile tarihin en yüksek seviyesine çıkması yeni bir zam dalgasını gündeme getirdi. Gıdadan beyaz eşyaya, hazır giyimden mobilyaya kadar birçok sektör, eylül ile birlikte fiyatlarda yüzde 15 ile yüzde 40 arasında artış olacağını belirtti.

Sektör temsilcilerinin yorumları şöyle:

Hazır Geyimde Yeni Sezon En Az Yüzde 20 Zam İle Açılacak

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Konfeksiyon ve Hazırgiyim Sanayi Meclis Başkanı Şeref Fayat, sonbahar-kış sezonunda yüzde 15-20 bandında bir fiyat artışı belediklerini kaydetti. Fayat, "ÜFE ve TÜFE arasındaki fark çok yüksek. Öyle bir marj yok. Hammaddenin hem döviz bazında artması hem de dövizin artması bunun yansıtılmasını kaçınılmaz kılıyor. Yeni sezon ürünlerinde minimum yüzde 15-20 arasında fiyat artışı yapılmazsa şirketlerin iç piyasaya verdiği ürünlerden para kazanması mümkün değil" açıklamasında bulundu. 50 bin satış noktası ve 320 milyar TL'lik ciroyu temsil eden Zincir Mağazalar Derneği'nin (ZMD) Başkanı Serhan Tınastepe de fiyat artışının taleple doğru orantılı olduğunu belirterek, "Fiyat artışı güçlü bir talep ile gerçekleşecek bir durum. Şu an herkes karlılıklarından fedakarlıkta bulunuyor. Yaz ürünlerine fiyatlar yansıtıldı. Eylül gibi başlayacak yeni sezonda da yüzde 20-35 arasında bir fiyat artışı öngörüyoruz" dedi.

Beyaz Eşya Ve Teknolojide Yüzde 15-20 Bekleniyor

Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD) Başkanı Yaman Tunaoglu, sektörde hammaddenin önemli bir bileşen olduğunu ve bunun da önemli bir kısmının yurtdışından geldiği için dövizdeki artıştan da önemli oranda etkilendiğini anlattı. Tunaoglu, "Beyaz eşyada bir talep artışı var. ÜFE ile TÜFE arasındaki artış da çok açıldı. Fark bu kadar açılınca hem elektronik hem de beyaz eşyada fiyatlara yansımaması düşünülemez. Arada büyük bir fark var. Hiçbir tüketici zararına iş yapmak istemez. Bu yıl içinde son çeyrekte yüzde 15-20 bandından bir fiyat artışı olacağını tahmin ediyoruz" dedi.

Mobilyacılar Kardan Feragat Yolunda

Mobilya Sanayi İş Adamları Derneği Başkanı Nuri Gürcan, 2020'nin son çeyreğinden bu yana hammaddeye ulaşmakta zorluk yaşadıklarını söyledi. Sunta ve MDF gibi birçok hammaddenin karaborsaya düştüğünü aktaran Gürcan, "Bizler şu anda kârsız çalışarak işlerimizi sürdürülebilir kılmamızın peşindeyiz ama sektörün dayanacak gücü kalmadı. Artan maliyet artışlarının önüne geçmek gerekiyor" dedi. MODOKO Başkanı Koray Çalışkan da, "Hammadde fiyatları yüzde 40 artmış ama biz yıllık bazda yüzde 20 fiyatları artırmışız. Hem bizim hem de tüketicinin ciddi kaybı var. Sunta, MDF üreticileri her ay yüzde 10-15 zam yapıyor. Biz bunun yarısını bile yansıtıyoruz. Firmalar teker teker kapanmaya başlıyor, stoğu olan firmalar kampanyalarla dönmeye çalışıyor" diyerek fiyat artışı yerine kardan feragat edecekleri mesajını verdi.

Mutfak Ürünlerinde Yüzde 50'yi Bulacak

Züccaciyeciler Derneği Başkanı Mesut Öksüz, çelik ve plastik fiyatlarındaki artışın maliyetleri önemli oranda arttığını belirterek, "Mutfak gereçlerinde pandemi döneminde hammadde fiyatlarına bağlı olarak yüzde 50'nin üzerinde artış oldu. Şimdi bir zam dalgası daha yaşanacak. Tüm mutfak ürünlerinde yüzde 30-50 perakendecileri zam bekliyoruz" dedi.

ÜFE Baskısı Yönetilir Durumda Değil

Gıda perakendecileri Derneği Başkanı Galip Aykaç, ÜFE'deki artışın sebeplerini dünyadaki gıda hammadde fiyatlarının yüksek seyretmesi, iklim değişikliğinin tarımı olumsuz yönde etkilemesi, ambalaj hammaddelerindeki yükseliş, lojistik fiyatları ve yüksek faiz ve döviz kuru olarak sıraladı. Aykaç, "Organize perakendecilerin yüksek rekabet şartları da dikkate alındığında enflasyonun yükselmesine değil aksine düşürücü rolünün olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Buradan açıklanan ÜFE ile TÜFE arasındaki fark söylediklerimi teyit ediyor. Aradaki farkın kapanma zamanı açısından bir tahminde bulunmak çok zor" dedi. Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) Genel Sekreteri İlnur Menlik de "Üretici fiyatlarında çok daha büyük bir artış söz konusu. Aradaki bu farkın büyük olması, üreticileri ve sektörü hem zorda bırakıyor hem endişelendiriyor. Temel ihtiyaca yönelik bir üretim yapması sebebiyle gıda sektörü girdi maliyeti artışlarını tüketiciye yansıtma konusunda her zaman direniyor, maliyetleri yönetmek için çalışıyor..."

Ancak mevcut durumdaki gibi büyük bir maliyet artışının tüketici fiyatlarına yansımadan yönetilebilmesi mümkün görünmüyor” diye konuştu.

Yetersiz Talep Hemen Yansımaları Engeller

Trakya Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Sadi Uzunoğlu, üretici fiyatları endeksindeki artışın, yeterince talep oluşmaması ve piyasalardaki aksaklıklar dolayısıyla 3 aydan daha uzun bir zamandan sonra tüketici fiyatlarına yansiyebileceğini, bu sürenin, etkisi azalarak 9 aya kadar uzayabileceğini söyledi. Uzunoğlu, “Yetersiz talep, ÜFE’nin TÜFE’ye hemen yansımaları engeller, özellikle tarımda üretici çok, büyük alıcı ise sınırlı sayıda. Bu durum da, üreticinin maliyetini fiyatına yansıtmasını engelleyen unsurdur. Ama 3-6 aylık periyoda da yayılsa, 9-12 aylık bir süreye de yayılsa sonuçta üretici fiyatının tüketiciye yansımaları kaçınılmazdır” dedi.

EV KURMANIN MALİYETİ 3 YILDA 2 KATINA ÇIKTI

Alım gücünün düşmesi yeni evlenecek veya evini yenileyecek olanları da etkiledi. Ev kurmanın maliyeti 3 yılda iki katına çıktı.

Bir yanda temel ihtiyaçlara art arda gelen zamlar, bir yanda emekli-memur maaşlarına yapılan zamlar... Gelen gideni karşılamıyor, alım gücü günden güne düşüyor. Yaşam şartlarının her gün biraz daha ağırlaştığı Türkiye’de bir kötü haber de yeni ev kuracaklara geldi. Ev kurmanın maliyeti 3 yılda iki katına çıktı.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun açıkladığı aylık fiyat verilerinden derlenen sepete göre, ev kurmanın bedeli 2018’in haziran ayında 32 bin 493 TL iken, 2021’in Haziran ayında 64 bin 896 TL’ye yükseldi.

Bu 3 yıl içerisinde fiyatı en fazla artan ürün yüzde 242 fiyat artışıyla set üstü ocak olurken ikinci ürün yüzde 200 artışla porselen ev eşyası oldu.

2021 Haziran ayında sepetteki en büyük gider kalemi 8 bin 485 TL ile bilgisayar olurken ikinci sırada 8 bin 343 TL ile oturma odası takımı geldi.

3 yıllık süre zarfında ev kurmanın maliyeti iki katına çıkarken, yani yüzde 100 artarken TÜİK’in tüketici fiyat endeksindeki artış yüzde 53,71 oldu.

Derlenen sepette ev kurarken ihtiyaç duyulan 37 ürün bulunurken bu ürünlerin içerisinde fatura abonelik ücretleri ve ilk kira gibi değişken giderler bir seferliğine dahil edildi.

Evlenme Hızı 10 Yılın En Düşüğünde

Evlenen çiftlerin sayısı 2020 yılında yüzde 10,1 azalarak 487 bin 270 olurken bin nüfus başına düşen evlenme sayısını ifade eden kaba evlenme hızı 2020 yılında binde 5,84 olarak gerçekleşti. 2019 yılında kaba evlenme hızı 6,57’ydi.

Kaba evlenme hızı 2020 yılında 2010’dan beri en düşük seviyeye gerilerken evlilik sayıları da 10 yılın en düşüğüne indi.

Boşanan çiftlerin sayısı şse 2019 yılında 156 bin 587 iken 2020 yılında yüzde 13,8 azalarak 135 bin 22 oldu. Bin nüfus başına düşen boşanma sayısını ifade eden kaba boşanma hızı 2020 yılında binde 1,62 olarak gerçekleşti.

AKP YÖNETİMİ, GENÇLİĞİ STRESE SOKUYOR

AKP iktidarı genç ve orta kuşakları umutsuzluğa sürükledi. Deloitte’nin araştırmasına göre Türkiye’de Y kuşağının yüzde 51’i, Z kuşağının ise yüzde 65’i finansal durum ve iş olanakları nedeniyle stres altında.

On dokuz yılı geride bırakan AKP iktidarının genç ve orta kuşakları umutsuzluğa sürüklediği kamuoyu yoklamalarına yansıyor. Uluslararası denetim ve danışmanlık hizmetleri veren Deloitte’nin araştırmasına göre Y kuşağı olarak tarif edilen 1980 ile 2000 yılları arasında doğanların yüzde 51’i, Z kuşağı olarak tanımlanan 2000 ve sonrası doğan yurttaşların ise yüzde 65’i finansal durum ve iş olanakları nedeniyle kendini stresli hissediyor.

Deloitte’nin bu yıl 10’uncusunu yayımladığı 2021 Y ve Z Kuşağı Araştırması’nın sonuçları açıklandı. Türkiye dahil toplam 45 ülkede Y kuşağından 14 bin 655, Z kuşağından 8 bin 273 kişi ile gerçekleştirilen araştırmaya göre Türkiye’de Y ve Z kuşağının kendini stres altında hissetme oranı dünya ortalamasının üzerinde seyrediyor. Y kuşağının yüzde 83’ü, Z kuşağının ise yüzde 76’sı gelir dağılımı adaletsizliğine inanıyor. Bu sene salgın koşullarında gelir eşitsizliği ve işsizlik korkuları Y kuşağı için kişisel kaygılar listesinin başında yer alıyor. Bunu çevre sorunlarına odaklanma takip ediyor.

Z kuşağı için de işsizlik ve gelir eşitsizliği aynı Y kuşağında olduğu gibi öncelikli kaygılar olarak dikkati çekiyor. Stres sebeplerinin başında ise finansal durum, aile refahı ve iş olanakları geliyor. Bunun yanında salgın etkisiyle stres seviyesi artan ve bu sebeple izin alma ihtiyacı hisseden katılımcıların yüzde 58'i izin alma sebeplerini, ruh sağlıklarıyla ilgili karşılaşılabileceklerini düşündükleri önyargılar sebebiyle yöneticilerine açıkça ifade edemediklerini belirtiyor.

Salgın, Y ve Z kuşağının finansal gelecekleri konusundaki belirsizliğin artmasına neden oluyor. Türkiye'deki katılımcıların neredeyse yüzde 60'ı finansal gelecekleriyle ilgili "sık sık endişelendiklerini veya strese girdiklerini" söylüyor. Ayrıca ankete katılanlar salgının finansal hedeflerini yeniden değerlendirmelerine ve değiştirmelerine de neden olduğunu belirtiyor. Dünya ölçeğinde ise gelecekle ilgili Y kuşağı katılımcıların sadece yüzde 36'sı ve Z kuşağı katılımcıların yüzde 40'ı kişisel finansal durumlarının 2022'ye kadar iyileşeceğine inanıyor. Türkiye'de pek çok kişi değişimi sağlamak için hükümetin destek ve reformlarına ihtiyaç duyulabileceğine inanıyor. Türkiye'den Y kuşağı katılımcıların yüzde 36'sı, Z kuşağı katılımcıların yüzde 28'i "gelir eşitsizliğini dile getiren/azaltacak politikalar uygulayan siyasetçilere oy verdim/onları destekledim" şeklinde görüş bildirdi.

Gençler Cumhur İttifakı'na Uzak

Öte yandan MetroPOLL Araştırma'nın anketine göre, 2018 milletvekili seçimlerinde oy kullanmamış 18-24 yaş grubundan Millet İttifakı'na daha yakın olduğunu söyleyenlerin oranı yüzde 44,1 oldu. Cumhur İttifakı'nın oranı ise yüzde 36,2'de kaldı. Ankette katılımcılara "Hangi ittifaka daha yakınsınız?" diye soruldu. Katılımcılardan yüzde 44,1'i "Millet İttifakı'na daha yakınım" cevabını verdi. "Cumhur İttifakı'na daha yakınım" diyenlerin oranı yüzde 36,2 olurken, "Fikrim Yok/Cevap Yok" diyenlerin oranı ise yüzde 19,7 oldu.

Yüzde 70'in Borcu Bulunuyor

Yöneylem Sosyal Araştırmalar Merkezi'nin Haziran ayı Siyaset Paneli Raporu, yoksulluğun ülkede yoksulluğun ulaştığı boyutu gözler önüne serdi. Araştırmaya göre seçmenlerin yüzde 72'si Türkiye'nin geçen yıla göre daha kötü bir durumda olduğunu, yüzde 54'ü ise Türkiye'nin önümüzdeki yıl içinde daha da kötüye gideceğini düşünüyor. Araştırmaya göre seçmenlerin yüzde 69'u ödemekte olduğu bir borç olduğunu ifade ediyor. Bu borçların yüzde 86'sının bankalara yönelik olduğu ifade edilirken katılımcıların yüzde 16'sı bir yakına karşı borçlu olduğunu belirtiyor. Ev eşyası gibi satın alınmış ürünleri ödemeye devam edenlerin oranı yüzde 14 seviyesinde. Seçmenlerin yüzde 67'si ise borçlarını ödeyememekten korkuyor.

6 KEZ TASARRUF PAKETİ İLAN EDİP, İSRAFIN ZİRVESİNE ÇIKTILAR

AK Parti hükümetleri 2003'ten bu yana 6 kez tasarruf paketi açıkladı ve hepsi sonuçsuz kaldı. Kendi ilan ettikleri tedbirleri önce kendileri deldi. Son pakette ise halka kemer sıkmayı ve porsiyonları küçültmeyi tavsiye edenler, kendilerini imtiyazlı sınıf yerine koyup, ayrıcalıklı sayarak tasarruftan muaf tuttu.

İktidar 'itibardan tasarruf olmaz' diyerek, kendisini muteber, halkı tebaa gören zihniyetini açığa vuruyor.

3 Kasım 2002 seçimlerinde iktidara gelen AK Parti o dönemde Başbakan Bülent Ecevit tarafından yürürlüğe konulan Tasarruf Tedbirlerine İlişkin Başbakanlık Genelgesi'ni aynen sahiplenmişti. 2003 yılında çıkarttıkları Başbakanlık genelgeleriyle kamuda tasarrufu öncelediklerini ilan ettiler. Devleti küçültme, taşıt ve bina saltanatına, kamuda israfa son verme iddiasıyla iktidara geldikten sonra 2006'da, 2007'de, 2017'de kamuda tasarruf genelgeleri çıkartırken, 2018-2020 dönemini 'kamuda üç yıllık tasarruf dönemi' ve stratejik hedef ilan ettiler.

2018'de tek adam sistemine geçilirken Erdoğan, 85 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile yeni tasarruf tedbirlerini yürürlüğe koydu. Kamu kurumlarına döviz hesaplarını TL'ye çevirme, dövize endeksli ihale ve yabancı marka makam aracı ve demirbaş alımı yasağı getirildi. Devlet kurumlarının kiraladıkları lüks binaların döviz kira kontratlarının TL'ye çevrilmesi kuralı getirildi. Bu kurallara en başta kendileri uymadı. Dövize endeksli ihalelerle yandaşlarını korudular.

Şimdi 30 Haziran'dan itibaren sözde yeni tasarruf paketi açıkladılar. Bugüne kadar 19 yılda açıkladıkları 6 tasarruf paketi ve yayınladıkları genelgelerin hepsi delindi, sonuçsuz kaldı. Kendi kararlarını önce kendileri çiğnerken, en başta da kararın altında imzası olan Cumhurbaşkanı Erdoğan kendisine imtiyaz ve ayrıcalık tanıyarak tasarruftan muaf tuttu. Bu tamamıyla halka kemer sıkmayı, yokluk içinde yaşamayı reva gören iktidarın, vatandaşa tepeden bakan, milyonları tebaası gibi gören zihniyetinin açığa vurulmasıdır. Millet kuru ekmeğe muhtaç diyenlere 'kuru ekme buluyorsa aç değildir' diyenler, evine ekme götürmemekten yakınan yurttaş'a 'porsiyonları küçültün' tavsiyesinde bulunanların halkın ödediği vergileri israf ve şatafata harcamayı kendilerine hak gören bu yaklaşımı, milletin sıkıntılılarıyla alay etmekten öte bir şey değildir.

1789'da Fransa'da ayaklanan aç ve yoksullara 'ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler' diyen Kraliçe Marie Antoinette'in imtiyazlı-ayrıcıklı elit sınıf ve halkı aşağılayan saray zihniyeti, 232 yıl sonra AK Parti ve tek adam iktidarıyla Türkiye'de yeniden hortladı.

Devlet tasarruf edecekse bu konuda öncülük etmesi, herkese örnek olması, tevazu göstermesi gereken öncelikle Cumhurbaşkanıdır. Ancak hem şahsını muaf tutup hem de örtülü ödenekten sınırsız harcama yetkisini kullanmaktan vazgeçmeyen bir yönetim anlayışının ilan ettiği tasarruf paketinin ciddiyeti, inandırıcılığı ve samimiyeti söz konusu olamaz. Tamamıyla göstermelik ve önceki 5 genelgenin kopyası olan bu tasarruf paketi de Cumhurbaşkanı kararıyla kurulan, birilerine makam, unvan, ek maaş yaratma amaçlı 2 yeni kurulun oluşturulmasıyla aynı gün delinmiştir. Akibeti de önceki tasarruf paketleriyle aynı olacaktır.

11 YILDA 43 YABANCI ŞİRKET İLK 500'DEN DÜŞTÜ

Ekonomideki güven kaybı yabancı sermayeyi kaçırıyor!

2009 yılında İSO 500 listesinde 153 olan yabancı sermayeli şirket sayısı, 110'a kadar geriledi. 2019'dan 2020'ye geçişte yaşanan düşüş ise son yılların en büyük düşüşü oldu.

Türk sanayi sektöründe önemli rolü bulunan yabancı sermayeli şirketlerin sayısı düşüşünü sürdürüyor. İSO 500 listesinden derlenen rakamlara göre, 2009'da 153 olan yabancı sermayeli şirket sayısı, 2020'de 110'a kadar geriledi. 2009'dan itibaren kademeli olarak bir düşüş söz konusu. 2018'de söz kademeli gerileme tersine dönmüş, yabancı sermayeli sayısı 2 adet artarak 117'ye çıkmıştı. 2019'da da bu sayı korunmuştu. Ancak 2019'dan 2020'ye geçişte yaşanan 7 şirketlik düşüş son yılların en önemli düşüşü olarak kayıtlara geçti.

Yabancı sermayeli şirketlerin sayısında yaşanan bu düşüş temel göstergeler içindeki paylarında da etkisini hissettirdi. 2020'de İSO 500'deki 110 yabancı sermayeli kuruluşun toplam üretimden satışlardaki payı bir yılda yüzde 32,1'den yüzde 31,3'e geriledi. Üretici fiyatlarıyla hesaplanan brüt katma değerdeki payı ise yüzde 40,6'dan yüzde 40,0'a geriledi. Buradaki 0,6'lık azalma küçük şirketlerin düştüğüne büyüklerin ise etkinliğini koruduğuna işaret ediyor. Dönem kar ve zarar toplamlarına bakıldığında da yüzde 23,9 olan payları yüzde 22,7'ye gerilerken; faiz amortisman ve vergi öncesi kar ve zarar toplamı içindeki yabancı sermayeli şirketlerin payı da yüzde 26,9'dan yüzde 25,8'e geriledi. Yabancıların ücretle çalışanlar sayısındaki payının da yüzde 28,4'ten yüzde 26,6'ya gerilemesi dikkat çekiyor.

İhracattaki Payı Azaldı

Yabancı sermaye paylı kuruluşların Türkiye ihracatındaki önemi hala büyük. Ancak ihracatta aldıkları payda da gerilemeler göze çarpıyor. Yabancı sermayeli şirketlerin İSO 500'ün toplam ihracatındaki payı, bir önceki dönemle kıyaslandığında yüzde 46,1'den yüzde 43'e düştü. Söz konusu şirketlerin genel Türkiye ihracatına katkısı 2020 yılında yüzde 18,6 düşerek 33,9 milyar dolardan 27,6 milyar dolara indi. İlgili şirketlerin genel ihracattaki payları ise 2019'da yüzde 18,7 iken, 2020'de yüzde 16,2'ye geriledi.

13'ünün Performansı 97 Şirkete Denk

İSO 500'deki ilk 50 şirkete yakından bakıldığında, 2018 ve 2019'de ilk 50'de 14 yabancı sermayeli kuruluş yer alırken bu sayı 2020'de 13'e geriledi. Bu 13 yabancı sermayeli kuruluş üretimden satışlarda yüzde 18,2'lik pay alarak, listedeki diğer 97 yabancı sermayeli şirkettin toplamından daha yüksek bir performans sergiledi. Yine söz konusu 13 yabancı sermayelinin üretici fiyatlarıyla yarattığı brüt katma değer İSO 500'de yüzde 11,8 pay alırken; burada da diğer 97 yabancı sermayeli kuruluşun payının hemen hemen yarısına yakın bir performans sergilendiği görülüyor. Bu 13 yabancı sermayeli kuruluş ihracatta ise diğer 97 yabancı sermayelinin toplam ihracatının iki katına ulaştı. Bu 13 şirketin İSO 500 ihracatındaki payı yüzde 29,7 olurken, kalan 97 yabancı sermayelinin payı ise yüzde 13,3 olarak gerçekleşti. Öte yandan İSO 500'de yer alan 110 yabancı sermayeli şirketin yabancı sermaye paylarına göz atıldığında, yüzde 50'den fazla yabancı payına sahip firmaların ağırlığını koruduğu görülüyor. Söz konusu 110 firmanın 79'unda yabancı sermaye payı yüzde 50 ve daha fazlası olarak kayıtlara geçmiş durumda. Bu sayı 2019'da 83 idi.

ELEKTİRİKTE TEMMUZ ZAMMININ VATANDAŞA FATURASI 3 MİLYARI TL'Yİ BULACAK

Elektrik tüketim verileri üzerinden yaptığımız hesaplara göre;

Elektrik'te 1 Temmuz'da itibaren geçerli olan yüzde 15 oranındaki zammın elektrik abonelerine getireceği fatura yükü, toplamda aylık en az 2 milyar 930 milyon TL'dir.

% 15 Elektrik zammı sonucunda,

Meskenler en az aylık 550 milyon TL,

Ticarethaneler en az aylık 970 milyon TL,

Sanayi kuruluşları aylık en az 1 milyar 160 milyon TL,

Tarımsal sulama aboneleri en az aylık 250 milyon TL

Daha fazla elektrik faturası ödeyecektir.

1 Temmuz 2021'den itibaren EPDK'nın yayınladığı tarife ile elektriğin fiyatı % 15 zamlandı. Bu artışın aylık 230 Kwh ortalama hane tüketimine parasal yansıması yaklaşık olarak 27 TL. Yani, ayda ortalama 230 Kwh elektrik tüketen bir hanenin Temmuz faturası 183,4 TL'den 210,9 TL'ye yükselmiş olacak. Bu ortalama bir hesap; ancak, resmi büyütünce bu zammın parasal boyutu tam olarak ortaya çıkıyor. Türkiye'de faturalanan elektrik tüketiminin son üç yıldaki Temmuz aylarında abone türlerine göre dağılımı ve bu Temmuz ayı için son üç yıllık ortalamaya göre bulunduğumuz tahmin şu şekilde:

Faturalanan Elektrik Tüketiminin Tüketici Türü Bazında Dağılımı (MWh-%)					
Tüketici Türü	2018	2019	2020	2021	ABONE SAYISI
	Temmuz	Temmuz	Temmuz	Temmuz - TAHMİN	
	Miktar	Miktar	Miktar	Miktar	
Sanayi	8.737.328,55	8.494.251,36	8.727.089,96	8.652.889,96	82.347
Ticarethane	6.763.248,99	6.123.338,12	5.419.024,46	6.101.870,52	6.999.012
Mesken	4.628.105,43	4.486.989,22	4.788.033,61	4.634.376,09	37.474.960
Tarımsal Sulama	1.745.068,84	1.903.937,82	1.798.177,99	1.815.728,22	678.511
Aydınlatma	307.347,53	329.638,88	349.260,23	328.748,88	336.155
Genel Toplam	22.181.099,35	21.338.155,40	21.081.586,25	21.533.613,67	45.570.985,00
Kaynak: EPDK					

1 Temmuz 2021 pandemi serbestleşmesi sonrasında bu tüketim miktarlarında değişiklikler olabilir; ancak, 2019 ve 2020 Temmuz aylarında faturalanan tüketim miktarları 2018'in gerisinde kalmıştır. 2021 Temmuz ayı içindeki faturalanan elektrik tüketimini düşürecek en önemli faktör; gelen % 15 zam olacaktır.

Elektrik fiyat tarifeleri bir yandan abone türlerine göre, diğer yandan gerilim türüne göre (alçak-orta gerilim) ve zaman ölçütlerine göre (tek zamanlı – üç zamanlı) değişmektedir.

EPDK'nın yayınladığı 1 Temmuz 2021 sonrasında geçerli olacak olan fiyat tarife tablosu şu şekildedir:

Bu fiyatlara vergi, fon ve pay hesaplamaları dahil değildir. Ayrıca, elektrik fiyatları dağıtım bölgeleri arasında da küçük miktarlarda fark edebilmektedir.

Ancak, her bir abone-tüketim türüne ilişkin faturalanan tüketim verileri maalesef yayınlanmamaktadır. Sadece, abone türleri bazında faturalanan tüketim verilerine sahibiz.

Abone türlerine göre toplam faturalanan tüketim tahminimiz ile ortalama fiyatlar üzerinden yaptığımız hesaplamalara göre;

2021 yılının Temmuz ayı sonunda,

82 bin 374 sanayi kuruluşunun ödeyeceği elektrik faturası % 15 zam dolayısıyla yaklaşık 7 milyar 800 milyon TL'den, 8 milyar 960 milyon TL'ye yükselecektir (zammın sanayiciye maliyeti tahminen en az 1 milyar 160 milyon TL'lik ek fatura olacaktır)

2021 yılının Temmuz ayı sonunda,

6 milyon 999 bin 12 adet ticarethanenin ödeyeceği elektrik faturası % 15 zam dolayısıyla yaklaşık 6 milyar 500 milyon TL'den 7 milyar 470 milyon TL'ye yükselecektir (**zammın ticarethanelere maliyeti tahminen en az 970 milyon TL'lik ek fatura olacaktır**)

2021 yılının Temmuz ayı sonunda,

37 milyon 474 bin 960 mesken abonesinin ödeyeceği elektrik faturası % 15 zam dolayısıyla yaklaşık 3 milyar 700 milyon TL'den 4 milyar 250 milyon TL'ye yükselecektir (**zammın mesken abonelerine maliyeti tahminen en az 550 milyon TL'lik ek fatura olacaktır**)

2021 yılının Temmuz ayı sonunda,

678 bin 511 tarımsal sulama abonesinin ödeyeceği elektrik faturası % 15 zam dolayısıyla yaklaşık 1 milyar 700 milyon TL'den 1 milyar 950 milyon TL'ye yükselecektir (**zammın tarımsal sulama abonelerine maliyeti tahminen en az 250 milyon TL'lik ek fatura olacaktır**)

Sonuç olarak; bu Temmuz ayında Türkiye'de faturalanan elektrik tüketiminin bedeli, zamsız olarak tahminen 19 milyar 700 milyon tl olacak iken,

% 15 zam sonrasında, en az 2 milyar 930 milyon TL artarak, tahminen 22 milyar 630 milyon TL'yi aşacaktır.

TEK ADAM'IN ENERJİ FİTURALARI VATANDAŞI EZİYOR

AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez Cumhurbaşkanı seçildiği 10 Ağustos 2014'ten bu güne 7 yıl dolmak üzere. Yine Erdoğan'ın 24 Haziran 2018'den bu yana da 3 yıl geçti. "Alışılmış bir Cumhurbaşkanı olmayacağım" diyen Erdoğan' Türkiye'de inşa edilen "tek adam parti devleti" rejiminde vatandaşın elektrik ve doğalgaz faturaları fahiş oranlarda arttı.

Son 7 yıl ve son 3 yıllık elektrik ve doğalgaz değerlendirmelerimiz...

- **Vatandaşın elektrik faturası 2014'ten bu yana 2,5 kat arttı.**
- **2014 yılından bu yana dağıtım bedeli 3,5 kat arttı.**
- **Vatandaşın doğalgaz faturası 2'ye katlandı.**
- **Ağustos 2018'den Temmuz 2021'e elektrikte yapılan 8 zam ile artış yüzde 98,6 olarak gerçekleşti.**

3 yılda doğalgaza yapılan 13 zam ile toplam artış yüzde 110,7 oranında gerçekleşti.

- **2014'ten 2021'e...**

2014 yılından 2021 yılına kadar geçen süreçle yaptığımız elektrik ve doğalgaz ile tespitler şöyledir:

Vatandaşın Elektrik Faturası 2014'ten Bu Yana 2,5 Kat Arttı

Yaptığımız çalışmaya göre Ocak 2014'te bir hanenin 277 kilovatsaat olan tüketimi 100 liralık bir fatura olarak yansırken; Ocak 2021 tarihinde aynı tüketim 220 lira 50 kuruş oldu. Temmuz 2021 yılında ise aynı tüketimi bedeli 252 lira oldu. Başka bir deyişle Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez Cumhurbaşkanı seçildiği **2014'ten bugüne kadar vatandaşların ödediği elektrik faturası 2,5 kat arttı.**

2014 Yılından Bu Yana Dağıtım Bedeli 3,5 Kat Arttı

2014 yılında 100 liralık elektrik faturasının 21,04 lirası dağıtım bedeli olurken; 2021'in Ocak ayında bu bedel 3 kattan fazla artarak 68,26 liraya çıktı. **Temmuz 2021'de yapılan zamdan sonra dağıtım bedeli 73, 43 liraya çıktı.** Buna göre dağıtım bedeli **2014 yılına göre 3,5 kat arttı.** Bu durum tek adam sisteminde vatandaş yerine özelleştirilen dağıtım şirketlerinin kollandığını da gösterdi.

Vatandaşın Doğalgaz Faturası 2'ye Katlandı

- 2021 yılında doğalgazda zamlar otomatikçe bağlandı. Temmuz ayına kadar her ay % 1 oranında zam yapıldı. 2014 yılı Ocak ayında doğalgaz faturası **100 lira** gelen bir vatandaş bu yılın şubat ayında aynı miktarda kullandığı doğalgaz için **185 lira** ödedi. **Vatandaşın doğalgaz faturası 2021 Temmuz ayında gelen zam ile 207 lira çıktı. Yani 2014 yılından bu yana vatandaşın doğalgaz faturası 2 katın üstüne çıktı.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Alışılmış bir Cumhurbaşkanı olmayacağım" diyerek ilk kez seçildiği 2014'ten bu zamana kadar vatandaşın doğalgaz faturası **2 KATI AŞTI**. Vatandaşın faturasına yansıyan **sistem kullanım bedeli ise 3,6 kat arttı**. Bu dönemde dağıtım şirketlerinin elektrikte olduğu gibi doğalgazda da korunup kollandığı, doğalgaz taşıma ve benzeri maliyetlerinin vatandaşın sırtına katlanarak yüklendiği görüldü.

	GAZ ALIŞ FİYATI	ÖTV	SİSTEM KULLANIM BEDELİ	SATIŞ FİYATI KDV HARİÇ	KDV	SATIŞ FİYATI KDV DAHİL
OCAK 2014	0,778405	0,023	0,062318	0,863723	%18	1,019193
TEMMUZ 2021	1,487360	0,023	0,229890	1,717592	%18	2,026650

➤ **2018'den 2021'e...**

2018 yılı "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi"ne geçiş ile Cumhurbaşkanı seçilen Recep Tayyip Erdoğan 9 Temmuz 2018 tarihinde yemin etti. Tek Adam rejimine resm geçilen bu tarihten bu güne 3 yıl geçti.

Parlamentar sistemin son bulup tek adam rejiminin başladığı 9 Temmuz 2018 tarihinden bu yana mesken elektriğine şu zamlar yapıldı:

1 Ağustos 2018	yüzde 9
1 Eylül 2018	yüzde 9
1 Ekim 2018	yüzde 9
1 Ocak 2019	yüzde 10 İndirim
1 Temmuz 2019	yüzde 15
1 Ekim 2019	yüzde 15
1 Ekim 2020	yüzde 5,75
1 Ocak 2021	yüzde 6
1 Temmuz 2021	yüzde 15

Tek adam sisteminin resmen başladığı 3 yıl içerisinde elektrik faturaları 8 kez zamlandı. **Elektrikte yapılan 8 zam ve bir indirim kümülatif olarak hesaplandığında yüzde artış yüzde 98,6 olarak gerçekleşti.**

Buna göre tek adam rejiminin yürürlüğe girdiği Temmuz 2018 tarihinde ortalama 230 kilovatsaat olarak gerçekleşen bir hanenin aylık tüketimde **125 lira fatura** ödeyen bir ailenin elektrik faturası aynı tüketimi yapmasına karşın zamların ardından yaklaşık **250 liraya çıktı**.

Tek adam rejimine geçilmesinin ardından BOTAŞ'ın ilan ettiği zamlar ise şöyleydi:

1 Ağustos 2018	yüzde 9
1 Eylül 2018	yüzde 9
1 Ekim 2018	yüzde 9
1 Ocak 2019	yüzde 10 İndirim
1 Temmuz 2019	yüzde 15
1 Ağustos 2019	yüzde 15
1 Eylül 2019	yüzde 15
1 Ocak 2021	yüzde 1
1 Şubat 2021	yüzde 1
1 Mart 2021	yüzde 1
1 Nisan 2021	yüzde 1
1 Mayıs 2021	yüzde 1
1 Haziran 2021	yüzde 1
1 Temmuz 2021	yüzde 12

Buna göre tek adam rejiminin hayata geçtiği Temmuz 2018 tarihinden bu yana 3 yıl içerisinde **doğalgaza 13 kez zam**, bir kez de indirim yapıldı. 3 yılda doğalgaza yapılan 13 zam ve bir indirim kümülatif olarak hesaplandığında toplam artış yüzde **110,7 oranında gerçekleşti**. Soğuk havalarda ortalama bir aylık tüketime denk gelen 300 metreküp kullanımın Temmuz 2018 tarihli tarifeye göre faturaya yaklaşık 350 liradan 3 yılda yapılan zamlarla (doğalgaz kullanım oranı değişmeksizin) bugün **735 liraya geçti**.

ZAM SİHİRBAZLIĞI

Elektrik ve doğalgaz zamları emekli ve memur maaşlarına yapılan zamları şimdiden eritti...

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın; doğalgaz ve elektrikte yapılan zamların; Temmuz ayındaki emekli ve memur maaşı zamlarını büyük oranda erittiğine dikkat çekerek, “Enerji zamları, emeklimizin ve memurumuzun zamları henüz ceplere girmeden eritti. Memur zammının yüzde 40’ı, SSK emeklisi zammının yüzde 70’i, Bağkur emeklisi zammının da yüzde 77’si elektrik ve doğalgaza yapılan zamlarla geri alındı. Zam sihirbazı AK Parti iktidarı, şapkadan elektrik ve doğalgaz zammını çıkarırken; memur ve emeklimize yapılan zamları yok etti” değerlendirmesinde bulundu.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın’ın yaptığı çalışma; emekli ve memur maaşlarındaki artışın yalnızca elektrik ve doğalgaza gelen zamlar karşısında nasıl eridiğini gözler önüne serdi. CHP’li Akın’ın çalışmasında özetle şunlar yer aldı:

Faturalar Aylık 140 Lira Artacak

2021 yılında elektriğe yapılan zamların toplamı yüzde 21,9’u bulurken; doğalgaza yapılan zamların toplamı yüzde 18,8 olarak gerçekleşti. Bu zam oranları dikkate alındığında ortalama 230 kilovatsaat tüketime göre elektriğe yapılan zamlar faturayı ortalama 38 lira; ısınma amacıyla ortalama 300 metreküp tüketime göre doğalgaza yapılan zamlar ise faturayı ortalama 102 lira artıracak. Buna göre yalnızca elektrik ve doğalgaz faturalarına yapılan zamlar; ortalama bir tüketimde bütçelere her ay en az 140 lira tutarında ek yük getirecek.

Maaş Zamları Cebe Girmeden Eriyor

Memur ve emeklilerin maaşları resmi olarak açıklanan enflasyon rakamına göre yüzde 5,45 enflasyon farkı dikkate alındığında yüzde 8,45 oranlarında artacak. Maaş artışları başta milyonlarca emekli vatandaşımız olmak enerji faturalarına yapılan zamlar nedeniyle ceplere girmeden erimeye başlayacak.

Memur Zammı Yüzde 40 Eridi

Temmuz ayı itibarıyla yapılan son zamla en düşük memur maaşı 3 bin 991 liradan 4 bin 336 liraya çıkacak. Buna göre memur maaşı 345 lira artacak. Ortalama tüketim değerleri üzerinden yapılan hesaplama göre enerjiye yapılan zamlar ise faturaları en az 140 lira tutarında artıracak. Buna göre en düşük memur maaşına yapılan son zammın yüzde 40 yalnızca enerji faturalarına yapılan zamma gidecek. Memura yapılan zam neredeyse yarı yarıya erimiş olacak.

Bağkur ve SSK Emeklisi Zammı da Eridi

Zamla birlikte en düşük SSK emekli aylığı 2 bin 326 liradan 2 bin 547 liraya çıkacak. Buna göre SSK emekli aylığı 201 lira artacak. Enerji faturalarına yapılan zamlarla aylık 140 lira ek yük dikkate alındığında SSK emekli aylığının yüzde 70’i yalnızca enerji zamları nedeniyle erimiş olacak. En düşük Bağkur emeklisinin maaşı da yapılan zamla 2 bin 104 liradan 2 bin 286 liraya çıkacak. Bağkur emeklisinin maaşındaki artış 182 lira olacak. Enerji faturalarına yapılan zammın aylık ek maliyeti 140 lira olduğu dikkate alındığında; Bağkur emeklilerinin maaş zammı yüzde 77 oranında erimiş olacak.

Bağkur Tarım Emeklisi Zammı Tamamen Bitti

En düşük Bağkur tarım emeklisinin maaşı da bin 639 liradan bin 781 liraya çıktı. Buna göre Bağkur tarım emeklisinin maaşındaki artış 141 lira oldu. Bağkur tarım emeklisinin maaşına yapılan zam; enerji faturalarına yapılan zammın aylık ek maliyeti dikkate alındığında neredeyse tamamen (yüzde 99 oranında) erimiş olacak.

MEMUR ZAMLARI DAHA YAPILMADAN ERİDİ

Memur ve memur emeklisinin beklediği zam 8,45 olarak belirlendi. Tüm Emekli Sen’den Hıdır Kurtulmaz “Yapılan zammın mislini faturalarla ödeyeceğiz” dedi. BES ise artışın yüzde 20 olması gerektiğini açıkladı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Haziran 2021 enflasyon verilerini açıklamasıyla memurların ve emeklilerin maaşına yapılacak zam oranı da belli oldu. Enflasyon yılın ikinci yarısı için 8,45 olarak hesaplanırken, ocak ayında yüzde 3 olarak belirlenen memur, memur emeklileri ve sözleşmeli personellerin maaş zammına da yüzde 5,45'lik enflasyon farkı yansıtılacak. Böylece maaşlar temmuz ayından itibaren 8,45 zamlı yatırılacak.

3 milyon 200 bin memur ile 2 milyona yakın memur emeklisi ise zamlara tepkili. Emekçiler ocak ayında yapılan zammın çoktan eridiğini ve yeni yapılan zammın yeterli olmayacağını belirtti. Elektrik, doğalgaz gibi ihtiyaçlara yapılan son zamların bu son enflasyon rakamlarını yansımadığını hatırlatan kamu çalışanları ve emekliler maaşların yoksulluk sınırı gözetilerek yeniden düzenlemesi gerektiğini vurguladı.

Tüm Emekli-Sen'den Hıdır Kurtulmaz "Maaşlara zam yapılmadan hemen önce elektrik, doğalgaz gibi ihtiyaçlara yapılan zamlarla emekçiye verilen misliyle geri alındı" dedi. Kurtulmaz ocak ayında yapılan yüzde 3 zammın çoktan eridiğinin altını çizerek şöyle konuştu: "Emeklilerin alım gücü kalmadı. Hayat fatura ve kart borcu ödemekle geçiyor. Ekonomi tamamen çöktü. Temel tüketim ürünlerine ciddi oranlarda zam yapılıyor. Çünkü halkın temel ihtiyaçlardan başka harcama yapabileceği parası yok. Milyonlarca kamu personeli ve emeklisinin elinden her şeylerini alıyorlar."

Zam Çoktan Eksiyeye Düştü

Maaşlara enflasyon oranında yapılacak zammın anlamsız olduğunu aktaran Kurtulmaz şu talebi yineledi: "Yüzde 3 gibi bir rakam dayatıldı. Bu rakama şimdi enflasyon farkı yansıtıyorlar. Ancak o yüzde 3 rakamı zaten enflasyon koşullarında çoktan eksiyeye düştü. Para eridi gitti. Burada temel ölçüt yoksulluk sınırı olmalı. Yoksullukla ilgili hazırlanan raporlar var. Maaşlar da bu sınıra göre düzenlemeli. Maaşlara acilen seyyanen zam yapılmalı. Ancak bu iktidarın emekçilere verebileceği bir vaadi yok."

Enflasyon Farkı Yüzde 17

Büro Emekçileri Sendikası Araştırma Merkezi (BES-AR) ise yaptığı açıklamada yıllık gerçek enflasyon yüzde 37,03; altı aylık ise yüzde 20,01 olduğunu duyurdu. Buna göre BES verilmesi gereken enflasyon farkının 17,01 olduğunu aktardı. BES Genel Başkanı Bahadır Berdicioğlu "Elektrik ve doğalgaz zamları 1 Temmuz itibarıyla geçerli olacak ve haziran enflasyonuna etki etmeyecek. Bu enflasyon farkını düşük çıkarmak için aldatmaca. İktidardan gerçek enflasyon oranlarında kayıplarımızın karşılanmasını ve önümüzde başlayacak TİS görüşmelerinde bu rakamların üzerine yüzde 7 büyümeden refah payımızı istiyoruz. BES olarak sendikali, sendikası olmayan kamu emekçilerini insanca yaşamaya yetecek ücret, güvenceli çalışma ve güvenli gelecek için verilecek mücadelede yan yana omuz omuza olmaya çağırıyoruz." ifadelerini kullandı.

Yandaş da Zam Oranından Rahatsız

Öte yandan yandaş sarı sendika Memur-Sen de maaşlara en az 10 artış talep ediyordu. Ancak enflasyon farkının yansıtılmasıyla Memur-Sen'in talebinin dahi altında kaldı. Sendika Genel Merkezi haziran ayında yaptığı açıklamada şu ifadeleri kullandı: "Ocak ayında maaşlarda yüzde 3'lük artış gerçekleşirken enflasyonda ise bunun 2 katının üzerinde artış gerçekleşti. Mayıs sonu itibarıyla kamu görevlilerinin 1 Ocak 2021'deki 100 lirası 93,98 liraya, 1000 lira ise 939,81 liraya düşmüştür. Enflasyon dışında, 1 Ocak'tan bugüne kur, faiz ve altın bazlı kıyas yapıldığında, hem oran hem de tutar boyutuyla kayıp çok daha yüksektir." Memu-Sen Sivas'ta sokağa çıkarak zamlara tepki gösteren basın açıklaması düzenledi.

PIYASALARIN DOLAR VE ENFLASYON BEKLENTİSİ YÜKSELDİ

Merkez Bankası'nın Piyasa Katılımcıları Anketi'nde, yıl sonu dolar beklentisi 8,95'ten 8,99'a, enflasyon beklentisi ise yüzde 14,46'dan yüzde 15,64'e çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) temmuz ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'ni yayımladı.

Ankette, reel sektör, finansal sektör ve içerisinde öğretim üyelerinin bulunduğu profesyonellerden 56 katılımcı yer aldı.

Ankete göre, yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 15,64'e yükseldi. Bir önceki anket döneminde yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 14,46 olarak belirlenmişti.

Ankette, cari yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 14,46 iken, bu anket döneminde yüzde 15,64 oldu. 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 12,12 iken, bu anket döneminde yüzde 12,62'ye yükseldi. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 10,16 ve yüzde 10,43 olarak gerçekleşti.

Cari yıl sonu döviz kuru (ABD doları/TL) beklentisi bir önceki anket döneminde 8,95 TL iken, bu anket döneminde 8,99 TL oldu. 12 ay sonrası döviz kuru beklentisi ise bir önceki anket döneminde 9,23 TL iken, bu anket döneminde 9,34 TL olarak gerçekleşti.

Faiz Beklentisi Değişmedi

Temmuz ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nde faiz beklentisi ise geçen ay ile aynı kaldı.

BİST Repo ve Ters-Repo Pazarı'nda oluşan cari ay sonu gecelik faiz oranı beklentisi, TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti cari ay sonu beklentisi ve TCMB bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı cari ay sonu beklentisi bir önceki anket döneminde olduğu gibi yüzde 19,00 olarak gerçekleşti.

YANDAŞ BAKANLIĞI!

Sağlık Bakanlığı'nın ALO 191 Uyuşturucuyla Mücadele Hattı ihalesini, 31 milyon TL'ye TÜGVA yöneticisi Mehmet Ünal'ın sahibi olduğu şirket aldı. Alo 171 Sigara Bıraktırma Hattı ihalesini de 57 milyon TL'ye yandaş Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı'nın üyesi Salman'ın şirketi aldı.

Uzun yıllardır milyonlarca liralık ihaleleriyle yandaşların gözdesi olan Sağlık Bakanlığı'nın ihaleleri yine yabancıya gitmedi. Bakanlığın düzenlediği milyonlarca liralık Alo 171 Sigara Bıraktırma Danışma Hattı ile Alo 191 Uyuşturucu İle Mücadele Danışma Hattı ihalesini, yandaş dernek ve vakıflar ile AKP yönetiminde olan isimlerin şirketleri aldı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Sağlık Bakanlığı'na bağlı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, 8 Haziran tarihinde "Alo 171 Sigara Bıraktırma Danışma Hattı ile Alo 191 Uyuşturucu İle Mücadele Danışma ve Destek Hattı Hizmeti Alımı" adı altında bir ihale düzenledi.

İkiye bölünen ihalenin "ALO 191 Uyuşturucu İle Mücadele Danışma ve Destek Hattı" kısmını 31 milyon 665 bin TL'ye Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri Anonim Şirketi'nin aldığı açıklandı. Milyonlarca liralık çağrı merkezi işi için Bakanlık ile şirket arasında 28 Haziran'da sözleşme imzalandı ve işin üç yıl süreceği açıklandı.

TÜGVA Yöneticisi Çıktı

Sağlık Bakanlığı'ndan ALO 191 Uyuşturucu İle Mücadele Danışma ve Destek Hattı işi ihalesini alan Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri Şirketi'nin sahibi ve yöneticisi ise tanıdık çıktı. Şirketin sahibi ve Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ünal, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın Yüksek İstişare Kurulu üyesi olduğu Türkiye Gençlik Vakfı'nın (TÜGVA) yöneticisi. TÜGVA ile yetinmeyen Ünal ayrıca, gerici Cihannüma Derneği ile Yedi Hilal Derneği'nde de yöneticilik yapıyor.

AKP İl Yönetiminde

Şirketin Genel Müdür Yardımcısı Hakan Arol da aynı zamanda AKP Ankara İl Yönetim Kurulu üyeliği ve Teşkilat Başkan Yardımcılığı görevini yürütüyor.

Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri A.Ş.'nin kamudan aldığı çok sayıdaki ihalenin bedeli ise milyonlarca lirayı buluyor. Şirketin son dokuz yılda aldığı ihalelerin toplamı, 220 milyon TL'yi geçiyor.

SGK İhalesi İptal Edildi

ÖTE yandan Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) 16 Mart'ta düzenlendiği "Alo 170 Hizmet Alımı İş" ihalesini de 393 milyon 997 bin TL'ye Efor Etkileşim Merkezi Yönetim Sistemleri A.Ş.'nin de içerisinde yer aldığı iş ortaklığı almıştı. Dev ihalenin, Kamu İhale Kurumu (KİK) tarafından "rekabetin engellendiği" gerekçesiyle iptal edildiği açıklanmıştı.

57 Milyon TL Ödenecek

Bakanlığın açtığı ihalenin "Alo 171 Sigara Bıraktırma Danışma Hattı" kısmı için olan bölümünde ise tek geçerli teklifi Tempey Tesis Yönetimi Şirketi, Akelsan Elektronik Sistemler Şirketi ve Peytem Sosyal Hizmet Şirketi isimli üç şirketten oluşan iş ortaklığı verdi. Sağlık Bakanlığı ile iş ortaklığı arasında 29 Haziran'da tam 57 milyon 938 bin TL'lik sözleşme imzalandığı ve bu işin de üç yıl süreceği açıklandı.

Yine Yandaş Vakıf

İhaleyi alan üç şirketten biri Olan Akelsan Elektronik Sistemler Şirketi sahibi ise İbrahim Doğan Salman ise kendi adını taşıyan internet sitesinde yer alan bilgilere göre, aynı zamanda da Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı'nın (TGTV) Vakıf Kurulu Üyesi.

Ensar Vakfı, Birlik Vakfı, İlim Yayma Cemiyeti, Hayrat Vakfı, İHH ve Deniz Feneri Derneği gibi birçok yandaş vakıf ile dernek Türkiye Gönüllü Teşekküller Vakfı'nın üyesi. Ayrıca, çatı örgüt niteliğindeki vakfın yönetimi de yandaş vakıfların temsilcilerinden oluşuyor. Vakfın kurucuları arasında AKP'li eski bakan Abdülkadir Aksu ve eski TBMM Başkanı İsmail Kahraman gibi birçok isim yer alıyor.

TEİAŞ ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINA ALINDI

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) özelleştirme kapsamına alındı. 20 Yıldır kâr eden bir kurumdur. TEİAŞ, Türkiye elektrik üretim santrallerini kontrol etme ve üretilen elektriği dağıtım şirketlerine ileterek anlık üretim ve tüketim dengesini kurmaktadır. Bu noktadaki bir aksama ciddi milli güvenlik sorunlara da yol açabilecektir. Dağıtımın ve üretimin özelleştirilmesinden sonra iletimin de özelleştirilmesi vatandaşların faturalarını ucuzlatmayacaktır.

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) Türkiye Elektrik Kurumu'nun 1994 yılında TEAŞ ve TEDAŞ olarak ayrılmasına müteakiben, 2001 yılında TEAŞ'ın da üçe bölünmesiyle (TEİAŞ, EÜAŞ ve TETAŞ) kurulmuştur. TEDAŞ'a bağlı Dağıtım şirketleri 1994 yılından itibaren, EÜAŞ'a bağlı üretim şirketleri de 2010 yılından sonra özelleştirme kapsamına alınmıştı. TEİAŞ ise dünya genelindeki uygulamaları gereği "iletim hizmetinin kamu malı" olarak görülmesi nedeniyle özelleştirme kapsamında olmayacağı ifade edilmiş ve tüm alt-yapı ve uygulamalar buna göre düzenlenmişti.

Böylece 1930'lardan itibaren ETİBANK, imtiyazlı şirketler, Belediyelere ait elektrik üretim dağıtım ve iletme ilişkin taşınmazlar ve tüm mal varlığı TEK'e geçmişti. TEİAŞ TEK'in mirasçısı sayıldığı için de geçmişte TEK'e ait tüm taşınmazlar (üretim santralleri ve arazileri EÜAŞ, Dağıtım tesisleri TEDAŞ'ta kalsa da) TEİAŞ üzerine tapuda ve diğer tescile tabi haklarla geçirilmiştir.

TEİAŞ'ın, halihazırda 22 Bölge Müdürlüğü 10 Yük Tevzi Bölge Müdürlüğü ile örgütlenerek, 81'ilin tamamındaki tesisleriyle 71.000 KM iletim hattı, 753 Trafo Merkezi ile 657 Sayılı Kanuna tabi ve 399 Sayılı KHK'ya tabi memur-sözleşmeli memur olarak 430 Memur, 3918 Sözleşmeli, 3139 İşçi ve yaklaşık 8500 hizmet alımı çalışanı ile 17.000 kadar çalışanı vardır.

TEİAŞ'ın Çalışma Alanı Özel Sektöre Bırakılmayacak Kadar Stratejiktir

TEİAŞ, yaptığı elektrik iletim faaliyeti ile anlık olarak Tüm Türkiye elektrik sistemi dengesini kurarak üretim santrallerini kontrol etme ve üretilen elektriği dağıtım şirketlerine ileterek anlık üretim ve tüketim dengesini sağlar. Bu nedenle yaptığı iş TEKEL olduğu için rekabete kapalıdır. Rekabete kapalı bir sektör olduğu için özel sektöre bırakılmayacak kadar önemli ve stratejik bir kurumdur.

Kurumun her biri 1-2 Milyon Euro değerinde 1975 adet Güç trafosu bulunmaktadır. Son 1 yılda 350'den fazla Güç trafosu alım ihalesi yapılmıştır (ihtiyacın çok üzerinde). Çanakkale boğazında 2 adet denizaltı kablosu geçirilmiş 3.sünün ihalesi 140 milyon Euro olarak sözleşmesi imzalanmıştır. **Son 10 yılda TEİAŞ en çok yatırım yapan devlet kurumları arasında hep ilk iki sırada olmuştur.** Ayrıca ihtiyacın çok üzerinde ambarlara güç trafosu, akım trafosu ve gerilim trafosu gibi Milyarlarca Euro tutarında STOK yapılmıştır. **Kurumun 81 ilde ETİBANK ve TEK döneminden kalma çok değerli kamu arazileri vardır.** Kupon araziler olarak tanımlanan pek çok şehirde arsaları mevcuttur. Pek çok şehirdeki sosyal tesisleri değerli arazilerdedir ve şehir merkezlerinde 100 ila 2000 dönüm arasında büyüklükleri vardır: İstanbul Etiler, Üsküdar İzmir Bornova, Ankara Bahçelievler, Gölbaşı İstanbul Yolu, Antalya Şehir merkezi, Bursa Sanayi vb.

TEİAŞ üretim şirketleri arasında yasal olarak ayırım yapamaz. Yani bir santral kurulur ve elektriği satmak için TEİAŞ'ın hatlarına bağlanması gerekir. Özel sektöre geçerse ya da kamu payı azalrsa ayrımcılık yapılarak kendilerine muhalif santrallere ya da kendilerine ters düşen şirketlere ait santrallere bağlantı yapılması engellenir ya da geciktirilir, uzun vadede ise gün içinde ani enerji ihtiyacı olunca bu santraller yerine başka santrallerden bunlar zarar ettirilir.

TEİAŞ'ın Özelleştirilmesi Milli Güvenlik Sorunu Yaratır

TEİAŞ'ın özelleştirilmesi başka bir kurumun özelleştirilmesine benzemez. TEİAŞ Tüm Türkiye'deki tüm sektörleri birinci dereceden etkiler. Milli Yük Tevzi Merkezi aracılığıyla Tüm Türkiye'nin anlık olarak elektriği kontrol edildiği için TEİAŞ'ın tüm görevleri Milli Güvenlik konusu içindedir. TEİAŞ'ın özelleştirilmesi milli güvenlik sorunu yaratacaktır; çünkü bir talimatla ve işlemle Tüm Türkiye ya da belli bölgeler Elektriksiz bırakılabilir. Özelleştirme kapsamına alınmasının gerekçesi Kurumun kar etmemesi ve verimlilik olamaz. Bu kararı alanların başka bir gündemi olduğu düşünülmektedir.

20 Yıldır Kâr Eden Kurum

TEİAŞ Geçen sene 2019 1,6 milyar TL kar elde etti. 2020 yılında kurumun 14.4 Milyar TL geliri vardır ve Net karı 4,64 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir ve hazineye aktarılmıştır. **Bu nedenle kurum 20 yıldır hep kar etmiştir ve etmektedir.** 2020 yılında 24 milyar TL duran varlığı bulunmaktadır. Hazineye net para aktaran bir kurumdur. Kar oranları hep yüksek olmuştur.

Elektrikte Özelleştirme Faturaları Artırdı

İktidarın ucuz ve kaliteli hizmet verileceği vaadiyle elektrik dağıtımını özelleştirilmesi vatandaşın faturalarını düşürmediği gibi sık sık kesintilerin kalitesiz bir hizmeti beraberinde getirmiştir. En olumsuz bir hava koşulunda dağıtım hatlarındaki altyapı yetersizliği 2021 yılında Türkiye’de uzun süreli elektrik kesintilerine neden olmaktadır. İktidarın elektrik üretimi yapan kamuya ait santralleri özelleştirilmesiyle başlayan süreçte elektrik üretimi yapan şirketlere sağlanan pek çok destek de vatandaşın faturasında doğrudan ya da dolaylı ek yükler getirmektedir. Ucuzlayacağı söylenen elektrik hizmeti yalnızca son 3 yılda ikiye katlanmıştır.

Sistemin Bel Kemiği Satılmak İsteniyor

Elektrik üretimi ve dağıtımının ardından; sistemin bel kemiği olan iletimi ve işletimi sağlayan TEİAŞ’ın özelleştirme kapsamına alınması elektrik hizmetini kamu yararı ekseninden çıkararak kar-zarar denklemiyle hareket eden bir şirkete dönüştürmenin son adımı olacaktır. Temel bir hak olan elektrik hizmetinde bu kadar stratejik bir kamu kurumunu özelleştirme kapsamına almak iktidarın vatandaş müşteri olarak gördüğünün çok açık bir kanıtıdır.

Sayıştay Denetiminden Çıkacak

Türkiye’de anlık olarak elektrik talebinin karşılanması için sistemi işleten bir kamu kuruluşu olan TEİAŞ’ı özelleştirmek alternatifi olmayan ve kamu yararıyla çalışması gereken bir kurumun artık yatırımlarını, hizmetlerini kar odaklı hale getirmesi anlamına gelecektir. Türkiye’nin en büyük yatırımcı kamu kurumlarının başında gelen TEİAŞ iletim altyapısını sürekli güncelleyen ve var olan iletim hatlarının da işlerliğini sağlamaktadır. TEİAŞ’ın mal varlığı 10 milyarlarca dolar tutarındadır. TEİAŞ’ın özelleştirilmesi bu kurumun Sayıştay ve TBMM Kami İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu denetiminden çıkarılması anlamına gelecektir.

Mal Varlığı 10 Milyarlarca Dolar!

TEİAŞ’ın mal varlığının 10 milyarlarca dolar tutarında olduğu belirtilmektedir. Kurumun 2020 yılında 14,4 milyar lira geliri, 4,6 milyar lira net karı vardır. Yıllardır TEİAŞ’ın karı hazine aktarılmaktadır. Kurumun 81 ilde ETİBANK ve TEK döneminden kalma çok değerli kamu arazileri de bulunmaktadır. Pek çok kentte kupon arazi olarak tanımlanan çok değerli arsaların yanı sıra pek çok kentte büyük sosyal tesisleri de bulunmaktadır. TEİAŞ; 2021 yılı itibarıyla Türkiye’nin en büyük şirketi olan EPIAŞ’ın yüzde 30 oranında hissesine de sahiptir.

Sırada BOTAŞ ve TPAO mu Var?

İktidar, yerli ve milli söylemine sarılarak ülkemizin enerji alanındaki dev kamu kurumlarını bir bir satmayı planlamaktadır. TEİAŞ’ın ardından bugüne kadar bazı şirketleri de özelleştirilen enerji alanındaki diğer kamu kurumlarının da özelleştirme kapsamına alınabileceği belirtilmektedir. Başka bir deyişle iktidar TEİAŞ’ın ardından TPAO ve BOTAŞ’ı da özelleştirme kapsamına almayı düşünmektedir? İktidarın enerji alanındaki çok kritik kamu kurumlarını özelleştirme kapsamına alması ülkemizin enerji güvenliğini tehlikeye atacaktır.

SATIŞA DOYMADILAR

Türkiye’nin stratejik kurumlarının büyük çoğunluğunu özelleştiren AKP, bunların yüzlerce taşınmazını da elden çıkartıyor. Üç yılda 250’ye yakın arsa ve arazi 93 milyon dolara satıldı, 2021’de satışlar büyük hız kazandı.

Ülkenin onlarca yılda biriktirdiği varlıklarını birer birer elden çıkartan, son olarak en karlı KİT’lerden olan Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi’ni de (TEİAŞ) özelleştirme kararı alan iktidar, daha önce özelleştirdiği kurumların yüzlerce arsa ve arazisini de sattı. Son üç yılda toplam tutarı 193 milyon dolara ulaşan 244 arsa ve arazi satıldı. Sadece 2021’in altı ayında satılan taşınmazların sayısı iki yılın toplamına yaklaştı.

Türkiye’nin en büyük stratejik kamu işletmelerini özelleştiren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın son üç yıldaki faaliyeti ağırlıklı olarak tümüne yakını kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan arsa ve arazileri satmak oldu. 2019 yılında 116 milyon dolarlık özelleştirme gelirlerinin 82,3 milyon doları, 2020 yılında da 22,3 milyon dolar olan özelleştirme gelirlerinin 22 milyon doları arsa-arazi satışından oluştu.

2021’de ise bu satış büyük bir hız kazandı. Yıl boyunca elde edilen 86,6 milyon dolarlık özelleştirmelerin 1,5 milyon doları işletme ve tesis satışından, 817 bin 950 doları kamu kurumlarına devirden, 84,3 milyon doları ise taşınmaz satışlarından kaynaklandı.

2019 yılında 97, 2020’de 37 taşınmaz satılırken altı ay boyunca satılanların sayısı 110 oldu. İktidar sadece son üç yılda 244 arsa-araziye 193 milyon dolara elden çıkarttı.

2019, 2020 ve 2021 yılında satılan taşınmazların tamamına yakını özelleştirilen Sümer Holding ve şeker fabrikalarına ait arsa ve arazilerden oluştu. Hazine ait de aralarında bir limanın bulunduğu 92 taşınmaz satıldı. Suç örgütü elebaşı Sedat Peker’in ifşa ettiği devletteki karanlık ilişkiler geçmiş dönemlerde de yaşandı. 1987 yılında özelleştirilmesine karar verilen Sümerbank, 1988’de Sümerbank Şirketler Topluluğu, 1995’de de Sümerbank adıyla yeniden yapılandırıldı. Aynı yıl Garipoğlu Şirketler Topluluğuna 103,4 milyon dolara satılan dev kuruluş, şirket sahibi Hayyam Garipoğlu’nun Malki cinayeti ve Türkbank skandalına karışması üzerine geri alındı ve 1999’da TMSF’ye devredildi. 2001 tarihinde de Oyak Grubu’na satıldı. Sümer Holding’in özelleştirme kapsamına alındığı tarihten bugüne kadar 16 bağlı ortaklığı ve şirketi, 47 işletmesi, 47 iştirak hissesi, 1 markası, 3 tesisi, 6 yarım kalmış tesisi, 309 mağazası, 254 binası ile birlikte taşınmazı, Holding’in ve Holding ile birleştirilerek tüzel kişilikleri sonlandırılan şirketlerin de dahil olduğu toplam 4 bin 700 arsa ve arazisi özelleştirildi.

Şeker Fabrikaları

Yöre halkı, işçiler ve sendikaların büyük tepkilerine karşın Şeker Fabrikaları A.Ş. de 2008 yılında özelleştirme programına alındı.

2018 yılında Türkşeker’e ait 14 şeker fabrikasının özelleştirme ihaleleri gerçekleştirildi, dördünün ihaleleri iptal edilirken 10’unun satış sözleşmeleri imzalanarak alıcılara devirleri gerçekleştirildi. Bu satış sırasında da Erzurum ve Erzincan şeker fabrikaları Albayrak Grubu’na satıldı. Bu tartışmalı satışın yanısıra diğer fabrikaların tamamına yakını da iktidara yakın sermaye gruplarına verildi. Özelleştirme sonrası Türkşeker’in de çok sayıda taşınmazı satıldı, üç yılda kurumun 63 arsa ve arazisi elden çıktı.

Özelleştirme Politik Bir Tercih

TEİAŞ’nin özelleştirme kapsamına alınmasına yönelik tepkiler devam ediyor. TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı Yunus Yener, “Elektrik Ağının Kamuda Kalan Son Halkası Olan TEİAŞ Özelleştirilmemeli” başlıklı açıklama yayımladı. “Cumhuriyetimizin bir kazanımı olarak köklü bir geçmişe dayalı TEİAŞ’ın özelleştirme kapsamına alınarak sermaye şirketlerine devredilmesi, elektrik arz güvenliği açısından yaratacağı muhtemel tehditler ile birlikte ülke ekonomisi açısından ciddi risk oluşturacaktır” denilen açıklamada şu ifadeler yer aldı: “TEİAŞ 2020 yılında yaklaşık 14,9 milyar TL cirosu, 4 milyar TL’ye varan yatırım hacmi ve 4,7 milyar TL’yi bulan net kârı ile gözde bir kuruluştur. TEİAŞ’ın özelleştirme kapsamına alınması, ülkemiz çıkarları aleyhine ve uluslararası birçok yabancı şirket ve onlara taşeronluk yapacak işbirlikçi yerli şirketlerin iştahını kabartacak kamu-toplum yararına aykırı bir politik tercihtir. Bu nedenler itibarıyla TEİAŞ’ın özelleştirilmesi süreci derhal durdurulmalı, kamu mülkiyetinde ve yönetiminde özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır.”

ÖNCE BATIR SONRA SAT

KİT’ler borç batağında

KİT’ler ve özelleştirme programındaki kuruluşların borçları üç ayda 8 milyar TL daha arttı. 132,5 milyar TL’ye ulaşan borçların en büyük bölümü 39 milyar TL ile bankalara. KİT’ler faiz giderlerine bile dayanamıyor.

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.’nin özelleştirme kapsamına alınmasının ardından Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) yeniden gündeme geldi. AKP iktidarının özelleştirme tercihi sonucu birbiri ardına elden çıkartılan kamu iktisadi teşekküllerinden geriye kalanlar da borç içinde yüzüyor. KİT’ler ile özelleştirme programına alınan kuruluşların borçları üç ayda 124,8 milyar TL’den 132,5 milyar TL’ye çıktı.

Borçlar 2,5 Katı Arttı

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 2021 yılının ilk çeyrek sonuçlarına göre, KİT’ler ile özelleştirme çalışmaları süren kamu kuruluşlarının 2017 yılında 49 milyar lira olan borçları beş yılın sonunda 2,5 katı arttı. 2018’de 78,7 milyar TL, 2019’da 100,7 milyar TL, 2020’de 124,8 milyar TL olan borçlar 2021’in ilk çeyreğinin sonunda 132,5 milyar TL’ye fırladı.

Bunun 100,7 milyar TL’si iç borçlar, 25,7 milyar TL’si de dış borçlardan oluşuyor. İktidarın bilinçli tercihleri ile batağa sürüklenen bu kuruluşlardan en büyük alacaklı ise ticari bankalar. Üç aylık artışın büyük bölümü de

bankalara olan borçlardan kaynaklandı. Bankalara borçlar 5.5 milyar TL'lik artışla 33.5 milyar TL'den 39 milyar TL'ye çıktı. Bunu 26.4 milyar TL ile gerçek ve tüzel kişilere, 23.8 milyar TL ile de resmi kuruluşlara olan borçlar izliyor. 14.8 milyar TL kamu işletmelerine borçlanan kuruluşların 2 milyar TL vergi borcu,, 260 milyon lira da çiftçilere borcu bulunuyor.

Kit'ler ile özelleştirme programındaki kuruluşların 25.7 milyar TL'lik dış borçlarının 20.6 milyar TL'sinde Hazine garantili borçlardan oluşuyor.

AKP'liler Doldu

Öte yandan borçları sürekli artan KİT'lerin yönetim kadroları ise genellikle AKP'li ya da AKP'ye yakın isimlerden oluşuyor. Kamu varlığı olan bu kuruluşlar hızla batağa sürüklenirken yönetim kadroları "seçilmiş kişiler" için "Arpalık" görevi görüyor.

Kuruluş listesi

Özelleştirme kapsamındakiler: Sümer Holding , Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş., Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ , Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ, Türkiye Denizcilik İşletmeleri AŞ.

Diğer KİT'ler: Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, ETİ Maden İşletmeleri, Türkiye Taşkömürü Kurumu, Türkiye Kömür İşletmeleri, Elektrik Üretim AŞ, Türkiye Elektrik İletim AŞ, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, BOTAS, TMO, ÇAYKUR, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Et ve Süt Kurumu, Devlet Malzeme Ofisi, TCDD, TÜRASAŞ, DHMİ, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, TEMSAN

1,3 Milyar TL görev zararı

KİT'lerin ve ilgili kuruluşların, iktidarın verdiği kömür dağıtımı, destekleme alımı gibi görevleri yapmaktan kaynaklanan görev zararı şöyle gerçekleşti:

TKİ:
697
milyon TL
TMO:
447,9
milyon TL
ET VE SÜT KURUMU:
186,3
milyon TL
ŞEKER FABRİKALARI:
2 milyon TL

KALYON AŞ'YE DESTEKTE KOŞUL DEĞİŞTİ, DESTEK ARTTI

İktidara yakın şirketler arasında yer alan Kalyon AŞ'nin güneş paneli üretimi fabrikasına verilen destek kararındaki "yatırımın tanımı" değiştirildi. Kalyon AŞ'ye Cumhurbaşkanlığı kararıyla verilen destek kararında yer alan yatırımın konusundaki tanımın değiştirilmesi ile yatırım tutarı 1 milyar 991 milyon TL'den 2 milyar 100 milyon TL'ye çıkmış oldu.

Cumhurbaşkanlığı kararıyla Kalyon AŞ'ye Eylül 2019 tarihinde güneş paneli üretimi fabrikası kurması için verilen olağanüstü desteklerde değişikliği gidildi. Destekleme kararında yer alan yatırımın konusundaki "silisyum ingot üretiminden başlamak üzere wafer, hücre ve fotovoltaik güneş paneli üretimi" ifadesi çıkarıldı. Buna göre silisyum ingot üretiminin öncelikli olarak yapılması şartı esnetilmiş oldu.

Yatırım Tutarı 109 Milyon TL Arttı

Yapılan değişiklikle yatırım tutarı da 1 milyar 991 milyon TL'den 2 milyar 100 milyon TL'ye çıkarılarak 109 milyon TL tutarında artırıldı. Bu durum projede verilen desteğin kapsamı artarken, üretimi yapılacak teknolojinin koşulunun ise esnetildiğini göstermektedir. İktidarın neredeyse A'dan Z'ye bütün destekleri verdiği projede tanımlanan teknolojinin üretimindeki öncelik koşulunu kaldırması akılları karıştırmıştır.

Kalyon'a Olağanüstü Destek

Cumhurbaşkanlığı kararıyla Kalyon'a söz konusu proje kapsamında verilen olağanüstü destekler ise şöyle sıralanmaktadır:

- Yüzde 100 vergi indirimi.
- Yüzde 70 yatırıma katkı oranı.
- Yüzde 100 yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılması.
- Tutar sınırı olmaksızın 10 yıl boyunca sigorta primi işveren hissesi desteği.
- 10 yıl boyunca gelir vergisi stopoju desteği.
- Azami 57 milyon TL olmak üzere nitelikli personel desteği (147 nitelikli personele yönelik)
- 300 milyon TL'yi aşmamak üzere kredi kullanım tarihinden itibaren azami 10 yıl boyunca faiz veya kar payı ya da hibe desteği.
- İşletmeye geçiş tarihinden itibaren 10 yıla kadar 240 milyon TL'yi aşmamak kaydıyla enerji tüketim harcamalarının yüzde 50'sinin karşılanması.
- Tesise gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası ve KDV iadesi verilmesi.

Kalyon Tarafından Yürütülen Karapınar YEKA GES1'in Arka Perdesinde Neler Oluyor?

YEKA 1 ihale tarihi 20 Mart 2017

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın açtığı ve 20 Mart 2017'de gerçekleştirilen Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları güneş enerjisi (YEKA GES-1) ihalesini kilovatsaat başı 6,99 dolar/cent teklif vererek kazanan Kalyon Enerji, ihale şartlarına göre Konya Karapınar'da 1000 MW kapasiteli güneş enerjisi santrali ve 500 MW kapasiteli entegre panel üretim fabrikası kuracak.

500 MW kapasiteli entegre yani silisyum ingottan panel üretim fabrikası kuracak ve bu kapsamda Konya Karapınar'da 1000 MW kapasiteli güneş enerjisi santrali kurmaya hak kazanacak ve ihale tarihinden itibaren 15 yıl için burada ürettiği elektriği 6,99 dolar/cent fiyat ile sisteme satma hakkına sahip olacak.

Bu ihale tarihinden neredeyse 2,5 yıl sonra Kalyon'a özel teşvik dizayn ediliyor. Teşvikte yok yok.

Teşvik yayınlanma tarihi 5 Eylül 2019

TESPİT 1: YEKA Güneş İhalesi 2017 de açılıyor ve teşviksiz olarak. Teşviklere ilişkin karar 5 Eylül 2019-30879 nolu Resmi Gazetede yayınlanıyor. İlk ihaleye çıktığında bu teşvikler yoktu. Dolayısı ile ihaleye bu kadar cazip teşvikler verileceği biliniyor girilseydi, ihalede kesinlikle fiyatlar düşük olurdu.

TESPİT 2: Bu cazip teşviklerin verileceği bilinseydi başka yatırımcılarda teklif verebilirdi. Nerede rekabet koşulları, nerede şeffaflık ilkeleri.

TESPİT 3: İhaleyi alan KALYON Grubuna özel teşvik dizayn edilmiş. Verilen teşvik ile fabrika yatırımının ciddi bir kısmını devlet sağlamış. Daha net bir ifadeyle Kalyon'a güneş tesisini resmen devlet kurmuş.

Şimdi ne oluyor:

29 Haziran 2021 tarihinde ise yapılacak ek yatırımlar için teşvik veriliyor:

Kalyon, ilk ihale kapsamındaki silisyum ingottan 500 MW panel tesisinin yanına 500 MW da hücre panel üretim hakkı verilecek şekilde teşvik belgesi revize ediliyor. Böylece . hücre ve panelde 1 GW kurulu kapasitesi olacak. TOPLAM KAPASİTE 1000 GW olacak: 500 silisyum ingotlu, 500 hücre panel

Kurulu kapasiteye ilave yapılıyor ve ilave kapasite içinde aynı cazip teşvikler tekrar veriliyor.

TESPİT 4: 20 Mart 2017 de ihaleye giren diğer firmalar ne 5 Eylül 2019 daki ne de 20 Haziran 2021 deki teşviklerin verileceğini bilmiyorlardı. Teşvikte öyle bir teşvik ki: kredi kullanımında faiz hibe, enerji bedelinin yarısı hibe, stopaj hibe, sigorta primi hibe olmasına rağmen bir de 57 milyon TL personel maaşı için destek verilmiş.

Neden 500 MW hücre panel üretiminde teşvik kapsamına ekleniyor, yani kurulu kapasite artırılıyor. Bu kıyak neden Kalyon'a böyle sessiz sedasız bir Kararname ile veriliyor. Şunları düşünmeden edemiyoruz: Önümüzdeki dönemde YEKA 2, YEKA 3 ihalelerinde kurulacak güneş üretim tesislerinde "yerli panel" zorunluluğu getirilebilir, bu durumda yabancı firmalarla konsorsiyum yaparak ihaleye girecek yatırımcıların önü kesilmek istenebilir, rekabet ile fiyatın aşağı çekilme olasılığı önlenmek istenebilir.

AKP'Lİ BELEDİYENİN İHALESİ AYNI ADRESE

Kamuoyunda, 'ucuzluk marketi' olarak bilinen marketlerin bağlı olduğu şirket, AKP'li Konya Büyükşehir Belediyesi'nden yedi ay içinde 'elektronik yardım kartı'na benzer dört ihaleyle toplam 70 milyon TL kazandı.

AKP'li Konya Büyükşehir Belediyesi'nin, 'İhtiyaç Sahibi Ailelere Elektronik Kart ile Yardım ve Dağıtım'ı' adı altında 2020 yılında gerçekleştirdiği beş ihalenin dördünü iktidara yakınlığıyla bilinen bir market zinciri aldı. İktidara yakın ilişkileri nedeniyle sermayesini giderek katlayan şirketin belediyeden bir yıl içinde aldığı ihalelerin toplam bedeli 70 milyon 110 bin TL oldu.

Türkiye'nin hemen her kentinde faaliyet gösteren marketler zincirini bünyesinde barındıran ve iktidara yakın ilişkileri nedeniyle hızla büyüyen Yeni Mağazacılık A.Ş., bir yıl içinde 70 milyon TL'lik kamu ihalesi üstlendi.

İlk İhale 5 Şubat'ta

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin 2020 yılı içinde, 'İhtiyaç Sahibi Ailelere Elektronik Kart ile Yardım ve Dağıtım'ı' adı altında açtığı ilk ihale 5 Şubat 2020'de gerçekleştirildi. İhale kapsamında, 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi'nden sonra yürütülen operasyonlar ile gündeme gelen Turgut Aydın'ın patron olduğu şirket ile 12,3 milyon TL'lik sözleşme imzalandı.

İdare, 14 Mayıs 2020 tarihinde de 'İhtiyaç Sahibi Ailelere Yardım Amaçlı Sosyal Destek Kartı Alımı' ihalesi gerçekleştirdi. Pazarlık yöntemiyle gerçekleştirilen bu ihaleyi de Yeni Mağazacılık A.Ş. kazandı. Şirket ile masaya oturan belediye, 760 bin TL'ye imza attı. 14 Mayıs günü gerçekleştirilen ihaleden altı gün sonra, 20 Mayıs 2020'de bu kez, 'İhtiyaç Sahibi Ailelere Elektronik Kart ile Yardım ve Dağıtım'ı' ihalesi açıldı. Bu ihaleyi de aynı şirket kazanırken ihalenin bedelinin 19 milyon TL olduğu bildirildi. Belediye aynı isimle, 25 Ağustos 2020 tarihinde yeni bir ihale daha düzenledi. Bu ihale de aynı adrese giderken ihale bedeli kayıtlara, 38 milyon TL olarak geçti.

DEPREME RAĞMEN RANT İNADI SÜRÜYOR

İBB Başkanı İmamoğlu, deprem gerçeğine karşı uyarıyor. Ancak, Tozkopran ve Başakşehir'deki kentsel dönüşüm projeleri iktidarın rantı önceliğini ortaya koyuyor. Yurttaşlar "rantsal dönüşüm" karşı direniyor.

Uzmanlar ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, megakent İstanbul'daki deprem gerçeğine karşı uyarı üstüne uyarı yaparken AKP'nin rant ısrarı da sürüyor. Tozkopran ve Başakşehir'de yaşayan yurttaşlar, İktidarın ve AKP'li belediyelerin kentsel dönüşüm projeleriyle rant önceliğini vurgulayarak "rantsal dönüşüm" karşı mücadele ediyor.

İBB, kentsel dönüşüm çalışmalarını hızlandıracak yeni bir sistemi devreye aldı. İBB iştirakleri; KIPTAŞ, İstanbul İmar A.Ş. ve BİMTAŞ'ın ortaklaşa yürüttüğü "İstanbul Yenileniyor Platformu" tanıtım toplantısı dün İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun katılımıyla Beyoğlu'ndaki Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Deprem ve kentsel dönüşüm meselesine başından beri seferberlik ruhuyla baktıklarını aktaran İmamoğlu, bu kapsamda, devletin ve konunun tüm paydaşlarını içine alan bir "Deprem Kurulu" kurulması talebini yineledi. Yakın zamanda yaşanan bina çökmelerinden örnekler veren İmamoğlu, Sarıyer ve Zeytinburnu'ndaki yıkımlarda şans eseri can kaybı olmadığını, Kartal'daki çökmede ise birçok vatandaşın enkaz altında kalarak yaşamlarını yitirdiğini hatırlattı.

İsyan Ederek İzliyorum

Kentlerde imar artışının, kentsel dönüşümün çözüm modeli olamayacağını yineleyen İmamoğlu, "Bunu, bir belediye başkanı kolay kolay söyleyemez. Hiçbir kişi, imar artışı ile bir kentsel dönüşüm modelinin tarafı olamaz. İstanbul, bugün 22 milyona yakın nüfusu besleyecek konuta sahip. Böylesi bir ortamda, hala, '2 milyon daha nüfus ekleyeceğiz. Bir proje yapacağız' diyen akli da şaşarak izliyorum. Şaşırarak, üzülerek, hatta İsyan ederek izliyorum" dedi. Vatandaşla yüklenici firmalar arasında teminat olmayı amaçladıklarını kaydeden İmamoğlu, kentsel dönüşümün sadece rant yoluyla, imar artışıyla ya da sübvansiyonla gerçekleştirilemeyeceğini belirtti.

Garantör İBB Olacak

Bunun çok kötü örnekleri olduğunu aktaran İmamoğlu, şöyle konuştu: “Bir belediye, bir kişi, bir bakanımız ya da bir başkası, ‘Kentsel dönüşüm’ dediğinde vatandaşın tüyleri diken diken olur duruma geldi bu yılların verdiği deneyimlerle. Şimdi bunu başka bir eksene döndüreceğiz; müşterek ortak akılla. Bu anlamda diyoruz ki; ‘Hayatlarımız, yaşamlarımız yıkılmasın’ diye gelin, İBB’nin garantörlüğünde, gerçekten güven duyulan iştiraklerimizin süreci yönetiminde ve garantörlüğünde, güven duyacağınız, şeffaf bu sistemle kentsel dönüşüm noktasında İstanbullularla birlikte çok hızlı yol alalım.”

Burada Zulüm Var

Güngören Belediyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eliyle ‘rantsal dönüşüm’ projesine sokulmak istenen Tozkoparan Mahallesi sakinleri dün Ankara’ya gitti. Davaların bir an önce sonuçlanması talebiyle ilk olarak Danıştay Başkanlığı önünde pankart açan yurttaşlar, ardından CHP Genel Merkezi önünde bir araya geldi. AKP Genel Merkezi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise görüşme tekliflerini kabul etmedi.

Danıştay önünde yürütmeyi durdurma kararlarının iptaline tepki gösteren mahalleli adına basın açıklamasını Serap Halis okudu. Davada herhangi bir sonuca ulaşılamamış olmanın geri dönülemez yıkımlar meydana getirdiğinin altını çizen Halis, “22 Aralık 2020’de konutlarımızın 6/A maddesi kapsamına alındığını belirten ve konutlarımızın tahliyesini isteyen tebligatlar geldi. Bu kararlar ilgili 33 dava açıldı ve 28 tane yürütmeyi durdurma kararı verildi. Bu kararlar bilirkişi talebine rağmen geçtiğimiz Mayıs ayında iptal edildi. Polis, biber gazı, gaz bombası ve plastik mermiyle evlerimizin su, elektrik ve doğalgazlarını kesti” ifadelerini kullandı. Tozkoparan avukatlarından Onur Cingil, “İnsansız dönüşüm olmaz. Tozkoparanlılara kulak verin. Burada zulüm var” şeklinde konuştu.

Yeni Bir Direniş Başladı

Başakşehir’e bağlı Güvercintepe/Filistin Mahallesi’ndeki “rantsal” dönüşüm adı altında evlerinin yıkılmak istenmesine tepki gösteren yurttaşlar dün bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Başakşehir Belediyesi önünde “Barınma hakkımız gaspedilemez” pankartı açan mahalleli, “Biz para istemiyoruz. Emeğimize sahip çıkıyoruz. Biz fazla bir şey istemiyoruz. Hakkımız olanı istiyoruz. Yerinde dönüşüm istiyoruz” dedi.

Basın açıklamasında, “Başakşehir Belediyesi 30 yıldır yaşadığımız evlerimizi yıkmaya, Bahçemizde bulunan bin bir emekle yetiştirdiğimiz ağaçları vicdansızca, kepçe darbeleriyle sökmeye başlamıştır. aynı zamanda son günlerde mahallemizin çeşitli sokaklarında yaşayan komşularımıza gönderdiği zabıta ekipleri ile mahalle halkının gözünü korkutmaya çalışıp taciz ve tehdit etmektedir” ifadeleri kullanıldı.

‘TEHLİKELİ’ AÇILIŞ

CHP’li Esenyurt Belediyesi’nin Haramidere’nin dibine inşa edilen ve kullanılmasının ‘tehlikeli’ olduğunu belirttiği iki bina, eski AKP’li belediye başkanları ile Kaymakam Karagül’ün katıldığı etkinlikle açıldı.

Organize suç örgütü lideri Sedat Peker, eski Esenyurt Belediye Başkanı Ali Murat Alatepe hakkında iddialarını sürdürürken, belediyenin eksik imalat nedeniyle kullanıma uygun olmadığını bildirdiği binaların eski AKP’li Belediye Başkanları Necmi Kadioğlu ve Alatepe’nin de katıldığı bir etkinlikle açılışı ortaya çıktı.

Esenyurt’ta AKP’li belediyenin yönetiminde olduğu dönemde Sinop Kültür Evi ile Van Kültür Evi’nin temeli atıldı. Ancak aradan geçen geçen yılların ardından binalarda eksikler bir türlü giderilemedi. Esenyurt Belediyesi Emlak ve İstimlak Müdürlüğü de inşaatlardaki eksiklerin giderilmesine dek binaların kullanıma kapatılmasını istedi. Müdürlük, söz konusu binalar ile Haramidere arasında “koruma duvarı” olmadığını belirterek, binaların kullanıma açılmasının can güvenliği açısından tehlikeli olduğunu kaydetti.

Sonrasında da zabıta, ‘kullanıma açılmama kararını’ kültür evlerinin yöneticilerine tebliğ etti. Tebligatta, özetle şu ifadeler yer aldı: “Emlak ve İstimlak Müdürlüğü’nün 10.06.2021 tarih ve 642 sayılı yazılarında Battal Gazi Mahallesi, 8729 parselde bulunan Van Kültür Evi ve Sinop Kültür Evi’nin bulunduğu yerde çevre duvarı henüz yapılmadığından ve Haramidere İslah Projesi’nde söz konusu mevki de eksik imalatların olduğu, bu sebepten Haramidere ile arasında herhangi bir koruma bandı (duvar) vb. olmadığından can ve mal güvenliği açısından tehlike arz ettiği ayrıca binadaki eksik işlerin tamamlanması ve yer teslimi yapılına kadar kullanıma kapatılması tebliğ olunur.”

Eski Başkanlar Açılıştta

Ancak yan yana olan Van Kültür Evi ile Sinop Kültür Evi'nin açılışı, belediyenin kararına rağmen yapıldı. 28 Haziran'da gerçekleşen Van Kültür Evi'nin açılışına Kaymakam Vural Karagül ile eski belediye başkanları Necmi Kadioğlu ile Ali Murat Alatepe katıldı. 3 Temmuz'da gerçekleşen Sinop Kültür Evi'nin açılışına ise Kaymakam Karagül, Alatepe ve AKP Milletvekili Şamil Ayrım katıldı.

EKONOMİK BUNALIM ÇÖZÜLMİYİ HIZLANDIRIYOR

İktidarın geleceği ekonominin gidişatına bağlı. Ancak göstergeler ekonominin düzeleceğine ilişkin hiçbir umut vermiyor. İktidardaki çözümme, bu umutsuzlukla birlikte hızlanıyor. Fanatik AKP'li isimler bile ekonomik gidişatı gündemlerine taşımak zorunda kalıyor.

Siyasi iktidar hem içeride hem de dışarıda bir bataklığa saplanırken, bu durum geniş halk kesimlerinin cebine de darbe vuruyor. Ekonomik gidişat ne yapılırsa yapılsın düzelmüyor, göstergeler düzeleceğine ilişkin bir sinyal de barındırmıyor. AKP'nin siyasi geleceğinin bağlı olduğu ekonomik gidişatın kötümserliği iktidardaki çözümü de hızlandırıyor.

Devletin tüm kurumlarını dilediği gibi kullanmasına rağmen ortaya çıkan ekonomik buhran artık AKP'nin kitle iletişimlerine de darbe vurmaya başladı. AKP tabanının da ekonomiden şikâyet etmeye başlaması, AKP'nin iletişim aparatlarının da yoksulluğu gündemine taşınmasına neden oldu.

Bize Oy Veren Seçmen Kalmayacak

Lüks otomobillerde yaptığı YouTube yayınlarıyla tanınan Tuğrul Selmanoğlu, Erdoğan'ı büyük bir şevkle öven isimlerden biri. Kendisi Diriliş Postası adlı AKP yayınında köşe yazarlığı da yapıyor. Selmanoğlu 1 Temmuz'daki elektrik ve doğalgaz zamlarının ardından sosyal medyada "Elektrik ve Doğalgaz ve LPG'ye zam yapan abiler... Suyu ve ekmeği unutmayın. Onlara da zam yapın... Hatta havayı da ücrete bağlayın, bakarsınız hâlâ 2023'te bize oy vermeyi düşünen seçmen kalmıştır, onları da itelim CHP'nin kucağına" diyerek AKP oylarındaki erimeyi itiraf etti. Selmanoğlu zamların keyfe keder yapıldığı yönünde bir algı yaratmak istese de AKP'nin dayattığı ekonomik modelin işleyişi için zamlar kaçınılmaz.

Fiyat artışını doğru bulmuyorum

AKP MKYK üyesi Mücahit Birinci, sosyal medyada Erdoğan'ın en hırslı savunucularından biri. Buna rağmen 1 Temmuz'daki fatura zamlarından sonra o da tepkisini göstermek zorunda kaldı. Birinci "Bu dönemde, elektriğe ve doğalgaza yapılan fiyat artışını doğru bulmadım. Çok net ifade ediyorum" dedi ve AKP'li takipçilerinden de destek buldu. Selmanoğlu ve Birinci gibi isimler ekonomik gidişatta Erdoğan'ın suçu olmadığı yönünde bir algı yaratmaya çalışsalar da, Türkiye'nin ekonomik buhranı 3 yılı aşkın süredir devam ettiği için bu algının başarıya ulaşması mümkün görünmüyor.

Misvak Bile Gündemine Taşdı

İslamcıların mizah dergisi Misvak, iktidara yaslanan mizahıyla komik olmaktan çok uzak. Gündemi yorumlayan karikatürleri ile demokrat kamuoyunun tepkisini çeken Misvak, 1 Temmuz zamlarına ilişkin eleştirel bir karikatür yayımladı. Nadiren eleştirel davranan Misvak'ın bu karikatüründe bile cinsiyetçi tutum alması bir yana karikatürün binlerce kez paylaşılması AKP tabanının da rahatsızlığını ortaya koydu.

“Ülkenin Kaynakları Hiç Edilirse...”

Ekonomik gidişata ilişkin iktidarı uyarın bir diğer isim iktidarın küçük ortaklarından biri olan BBP'nin Başkanı Mustafa Destici oldu. Destici Sinop 1. Olağan İl Kongresi'nde yaptığı konuşmada, “Ülkenin kaynakları savurganlık edilirse, yolsuzlukla hiç edilirse, adam kayırmacılık yapılırsa, burada kazananlar parayı yurtdışına çıkarırsa, hem de helal kazançla değil, gayri meşru ile kazandıklarını yurtdışına çıkarırlarsa elbette bu millet ekonomik sıkıntı çeker” dedi.

Artık Gerçekleri Konuşalım

İktidarın kamu çalışanları içindeki örgütü Memur-Sen'i ekonomideki gidişat iktidarı o denli zorluyor ki, Memur-Sen bile ekonomik bunalımı gündemine almak zorunda kalıyor. Sendika dün hayat pahalılığını protesto etmek için Ulus Atatürk Heykeli önünde toplandı. Genel Başkan Ali Yalçın, “Bugün açıklanan enflasyon rakamları, deyim yerindeyse evdeki hesabın çarşıya uymadığını bir kere daha tescil etti” dedi. Yalçın, “Kamu işverenin belirlendiği zam, mart demeden buharlaşıyor. Tam da bu yüzden, en düşük devlet memuru maaşının yüzde 10'undan az olmamak üzere seyyanen zam talebini her zemin ve şartta dile getirdik, getirmeye de devam edeceğiz. Artık bahaneleri ortadan kaldıralım, gerçekleri konuşalım” ifadelerini kullandı.

HAYAL SATIYORLAR

Erdoğan'ın ücretsiz aşı çıkışı ile benzini en ucuz kullanan ülkenin Türkiye olduğu iddiası Saray yönetiminin halka anlatacak bir hikayesi kalmadığını gösterdi. Saray'ın ülke gerçeklerini çarpıtmasını değerlendiren uzamanlar, “Popülist sağ iktidarlar nezdinde gerçekliğin bir anlamı kalmadı, artık hayaller satılıyor” diyor.

Kitle desteğini yitiren halka anlatacak hikayesi kalmayan Saray rejimi, çareyi yalana başvurmakta arıyor. Ekranlardan yaptığı her konuşmada pembe tablo çizen, peş peşe ‘mega proje’lerden bahseden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın son bir haftada ortaya attığı iki iddia bile durumu özetliyor. Erdoğan, dünyada ücretsiz aşı yapan tek ülkenin Türkiye olduğunu savunurken en ucuz benzinin de yine Türkiye'de kullanıldığını söyledi. Erdoğan'ın ülke gerçekleriyle uyuşmayan söylemlerini değerlendiren uzmanlar kullanılan dilin popülist sağ siyasetin bir yansıması olduğunu, dolayısıyla gerçek olup olmadığı şeklinde bir hassasiyet de taşımadığını vurguluyor.

Gerçeklik Derdi Yok

“Türkiye aynen dünyada olduğu gibi tuhaf bir dönemden geçiyor” diyen İletişim Danışmanı Necati Özkan, “Bu tuhaf dönemin aslında temel olarak adı çok yaygın bir şekilde biliniyor. Post-truth, yani ‘gerçek ötesi dönem’ diyebiliriz özetle. Bu dönemde popülist siyasetçiler söyledikleri sözlerin gerçek olup olmaması gibi bir hassasiyet içerisinde değiller” ifadelerini kullanıyor. İktidarın temel olarak yapmak istediğinin gerçeklerden çok duygulara dayalı bir mesajı ortaya koymak ve bunu sürekli tekrar etmek olduğuna dikkat çeken Özkan, bu durumun Trump döneminde Amerika'da, Brexit döneminde İngiltere'de, bugün Macaristan'da, Rusya'da, Brezilya'da sık sık gördüğümüz bir siyaset yapma tarzı olduğunu ifade ediyor.

“Maalesef bu siyaset yapma tarzı belirli bir süre çalışıyor, belirli bir süre kendisine inanan bir vatandaş kitlesini etrafında toplayabiliyor” diyen Özkan sözlerini şöyle sürdürüyor: “Bu popülist siyaset dediğimiz zaman bu siyasetin en önemli uygulama laboratuvarlarından biri maalesef 10-20 yıldır Türkiye oldu. Özellikle siyasal İslam'da ya da onun dilini kullanan siyasetçilere karşı ‘öyle söylüyorsa doğrudur’ diye inanan bir kitle de var biliyorsunuz o tarafta. Türkiye'de ‘dün ‘düdüdü bugün bugündür’ şeklindeki sağ siyaset bugünkü hakikat ötesi siyasetin öncülüdür. Popülist sağ siyasetçiler de bu durumu birbirlerinden öğreniyorlar.”

Hakikat Hızla Yok Oluyor

Kamuoyuna gerçek olmayan şeyleri kolaylıkla söyleyebilen siyasetçilerin ‘ben ne dersem diyeyim belli sayıda insan bana inanacaktır’ özgüvenine sahip kişiler olduğunu vurgulayan Siyaset bilimci Doç. Dr. Burak Cop ise, “Demokrasinin ortadan kalkması sonucu en hızlı ölen şey hakikat olur. Türkiye'de ayrıca gerçekleri söylemenin seçmen nezdinde hiçbir çekiciliği kalmadığı için de hayaller satılıyor. Gerçeklere, yani ekonomik bunalım, halkın alım gücünün düşmesi ve yoksullaşmaya dair bir şeyler söylenmesi gerektiğinde ise bu iş doğrudan siyasi kimliği

olmayanlara havale ediliyor, 'porsiyonları küçültün, alışverişe listeyle gidin' çağrısını Cumhurbaşkanı'nın eşinin yapması örneğindeki gibi" ifadelerini kullanıyor.

Türkiye'de olanların küresel bir eğilimin parçası olduğu da dikkat çeken Cop sözlerini şöyle sürdürüyor: "Tüm dünyada sağ popülist liderler insanların gözünün içine baka baka yalan söyler. Çünkü halkın bir kısmını öfkeliendiren, tiksindiren yalanlar halkın bir diğer bölümünün gururunu okşar. Trump'ın, kaybettiği seçimde şaibe olduğuna dair silsile halinde söylediği yalanlar, destekçileri tarafından istahla sahiplenilmişti. Duygulara hitap eden gerici/manipülatif siyasi söylem, dünya daha adil, eşitlikçi ve yaşanılabilir bir yer olmadıkça kitlesel destek bulmaya devam edecektir."

Medya Desteğini Kullanıyor

Siyasal İletişimci Ateş İlyas Başsoy: AKP'lilerin "Aya yol yaptık desek inanan bir kitlemiz var" dedikleri şekilde yalan söylemekten çekinmiyorlar. Amaçları elde kalan tabanı konsolide etmek. Bunun için de halkın gözüne baka baka gerçekleri çarpıtmaktan geri durmuyorlar. Son dönem suç örgütü lideri Sedat Peker'in açıklamalarından biraz endişe ettiler. Onun da nedeni kendi kitlelerinin YouTube gibi görsel bir mecraya ulaşabileceği gerçeğiydi. Ancak muhalefetin yer aldığı mecrada söylenenler halkın maalesef üçte birini etkilemiyor. Ellerindeki medya imkanı en yoksul kesimlere de ulaşmalarını sağlıyor.

Çelişkili Açıklamalar

Son dönem Erdoğan'ın ortaya attığı bazı çelişkili açıklamalar ise şöyle:

Erdoğan, Avrupa'da bazı ülkelerin koronavirüs aşılarını ücret karşılığı yaptığını iddia ederken kabine toplantısının ardından çark ederek "Aşı hizmetlerini de diğer ülkeler gibi ücretsiz olarak veriyoruz" dedi.

Aynı toplantıda bu kez dünyada en ucuz benzini Türkiye'nin kullandığını savunan Erdoğan, "Bugün mazotta 2 lira, benzinde 2,5 lira ÖTV almamız gerekirken mazotta 73, benzinde 83 kuruş ÖTV alıyoruz" diye konuştu.

Erdoğan, "128 milyar dolar nerede?" sorusuna beş kez farklı yanıt verdi. 22 Şubat'ta "95 milyar dolar döviz rezervimiz var" diyen Erdoğan, 24 Şubat'ta "Yeni bir finansal dalgalanma oluşmasını engellemek için kullandık" demişti. 21 Nisan'da "Merkez Bankası kaynaklarından 30 milyar dolar cari açığın finansmanı için kullanılmıştır" açıklaması yapan Erdoğan, 10 Mart'ta "Bu para Merkez Bankası'nda. Kaybolan bir şey yok" dedi. Erdoğan son olarak "Altyapı harcamalarında kullandık" diye konuştu.

Salgınla artan ekonomik kriz karşısında kepenk açamayan esnaf iflas ederken Erdoğan yeterli yardımı yaptıklarını savundu, "nankörlüğün boyutu yok" dedi.

SOSYAL DEVLETİ DE SİYASİ MENFAAT UĞRUNA SATTILAR

İktidarın Avrupa ülkelerinde aşının "parayla" yapıldığını öne sürerek "siyasi nema hesabı" yapması, ülke saygınlığı adına incitcidir!

Aşılama konusunda uzun süre çaresiz kalan iktidarın, Avrupa ülkelerinde aşının 100 Sterlin-100 Dolar-150 Euro karşılığı yapıldığını öne sürerek, sosyal devletin halkı parasız aşılamasından siyasi nema hesabı yapması, gerçeklerin duvarına çarpmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünyada 'halkını aldatan lider' konumuna düşürülmesi ülke saygınlığı adına incitcidir!

Aylarca ülkeyi aşısız bırakan, aşı teminini beceremeyen iktidar, tüm beklentilerini Çin'e endeksleyerek salgının tekrar pik noktalara çıkmasında, vaka ve vefatların artmasında ağır zafiyet ve sorumsuzluk görüntüsü verdi. Alman vatandaşı Türk bilim insanları Uğur Şahin ve Özlem Türeci ülkelere olan sevgileriyle BionTech aşısının tedarikinde Türkiye'nin hızlı aşılama kampanyasına olanak sağlayıp, zemin yarattılar. Kısa sürede sağlık çalışanlarının da özverisiyle 50 milyonu aşkın yurttaşımız aşıya kavuştu.

İktidar, Anayasanın emredici hükmü olan sosyal devlet ilkesinin gereğini yerine getirmeyi bile vatandaşa bir lütuf gibi görüp, ücretsiz aşılama dünyada örneği olmayan bir uygulama gibi sunma senaryosuna yöneldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan önce İngiltere'de aşı olanlardan 100 sterlin (1.200 TL) alındığını kendi iktidarlarının ise herkesi bedava aşıladığını söyledi. Bu sözlerinin asılsız olduğu İngiltere Ulusal Sağlık Hizmetleri'nin (NHS) resmi açıklamasıyla yalanlandı. Ülkenin ve dünyanın saygın yayın kuruluşu BBC, Erdoğan'ın açıklamalarının doğru olmadığını hükümet yetkililerince dile getirildiğini içeren haberinde İngiltere Sağlık Bakanı Matt Hancock'un; "45 milyon kişinin en az bir doz, 33 milyon kişinin de iki doz aşı olduğu İngiltere'de Covid-19 aşılama programı tamamiyle ücretsiz yürütülüyor. Aşı için ücret talep eden dolandırıcılık şebekelerine karşı mücadele yürütülüyor ve halk sürekli şekilde uyarılıyor. Sahtekârların bu dev ekip çalışmasının altını oymasına izin vermememiz

yaşamsal önemde. Aşı için sizden asla para istenmeyecek, aşı için sizinle temas kurulduğunda banka detaylarınızı ve PIN kodunuz sorulmayacak" açıklamasına yer verdi.

Bu kez hafta sonu parti örgütü toplantısında konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan yine aynı yalanı sürdürdü. Partililere hitap ederken; "Bugün Avrupa'nın en gelişmiş ülkeleri dahi aşıları ücretle yapıyorlar. 50 sterlin, 100 avro. Bu şekilde para alarak yapıyorlar" dedi. Aynı gün Alman hükümeti ve medyasından yalanlama geldi. Alman gazeteleri 'Erdoğan halkını aldatıyor' manşetleri attı.

Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinin, AB üyelerinin hiç birisinde ücretli aşı uygulamasının söz konusu olmadığı ortaya çıktı.

- Bir ülkenin Cumhurbaşkanı'nın sözlerinin, söylemlerinin uluslararası alanda yalanlanması, yabancı hükümetler tarafından tezip edilmesi, uluslararası medyada halkını aldatan bir lider olarak nitelendirilmesi ülkemiz adına utandırıcı olduğu kadar çok üzücüdür.

İktidar böyle yalanlara başvurarak neyi amaçlamaktadır. Halkın kendilerine ücretsiz aşı için minnet duymasını, halkı diğer ülkelerde insanların aşı için büyük bedeller ödediklerine inandırmaya çalışarak kandırılmasının ardındaki niyet, hedef ne olabilir?

84 milyonun vergileri, emeği, alın teri ile ayakta duran, var olan bir ülkeyi yönetenlerin o insanların yaşamlarını, sağlıklarını korumak öncelikli görevidir. Bu görevi insanlara minnet diye pazarlamak, çaresizliğin, siyasi zafiyetin, iktidarı kaybetme endişesi ve korkusunun somut yansımasıdır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yalan söyleyenler, ona bu bilgileri verip konuşmalarında kullanmasına zemin hazırlayanlar ve Türkiye Cumhurbaşkanı'nı uluslararası alanda yalanlamalarla, tekziplerle karşı karşıya bırakıp zor duruma düşürenler kimlerdir? 100 sterlin, 100 avro aşı ücreti gibi asılsız bilgileri kimler veriyor, kimler söylüyor?

- Sağlık Bakanı mı?

- İletişim Başkanı mı?

- Cumhurbaşkanı Sözcüsü mü?

- Dışişleri Bakanı mı?

- İçişleri Bakanı mı?

- Maaşlı danışmanları mı, kim?

İnsan sağlığı siyaset malzemesi olamaz. Avrupa ülkelerinde aşının 100 sterlin-100 avro olduğunu halkına söyleyen bir iktidar, bunun gerçek olmadığından bile habersiz ise gülünç duruma düşer. Halkın asılsız söylemlerle kandırılmasına zemin hazırlayan bu metinleri yazarlar, artık devletin zirvesine tırmanan liyakatsizliğin temsilcileri, ülkenin ve iktidarın uluslararası alanda küçük duruma düşürülmesinin de sorumlularıdır!

BELEDİYE GELİRLERİNDE YIL SONUNA KADAR KESİNTİ YAPILMAMALI

Hangi siyasi partiden olursa olsun tüm yerel yönetimlerin maddi sıkıntı içerisinde ve geçmiş yıllarda hayata geçirilen 'belediyelere gelir kesintisi erteleme' uygulaması 2021 yılı için de geçerli olmalı. Hala neyi bekliyorsunuz? İktidara çağrımızdır: Yerel yönetimlerin gelirlerinde 2021 yılı sonuna kadar kesinti yapılmamalıdır. Bu sorunun siyasi partisi yoktur.

Gelir Kesintileri Yüzde 50'ye Kadar Çıktı

Ülkemizde zaten var olan ekonomik sorunlar, siyasi iktidarın kötü yönetimi nedeniyle tam bir buhrana dönüştü. Yerel yönetimler de bu durumdan olumsuz etkilendi. Özellikle pandemi sürecinde, yerel yönetimlerin gelirleri büyük oranda azaldı ancak sorumlulukları arttı. Merkezi yönetim ise yerel yönetimleri destekleyecek olumlu bir adım atmadı. Tam tersine, belediyelerin borç yapılandırma ve kamuya olan diğer borçları için genel bütçe gelirlerinden aldıkları paylardan yapılacak kesinti oranlarını yüzde 50'ye kadar çıkardı.

Hala Neyi Bekliyorsunuz

Siyasi iktidar geçtiğimiz yıllarda, yerel yönetimlerin İbank paylarındaki kesintileri ortalama 4 ay boyunca sıfırlama uygulamasına gitmişti. Ancak bu yıl için henüz bu adım atılmadı. İktidara soruyoruz: Temmuz ayındayız

hala neyi bekliyorsunuz? Şu anda hangi siyasi partiden olursa olsun yerel yönetimler, gelirlerinin azalması nedeniyle maddi sıkıntılarla karşı karşıyadır. Bu sorunun siyasi partisi yoktur.

Yıl Sonuna Kadar Kesinti Yapılmamalı

Cumhuriyet Halk Partisi olarak siyasi iktidara çağrımızdır: Yerel yönetimlerin gelirlerinde 2021 yılı sonuna kadar kesinti yapılmamalıdır. Bu uygulama zor durumda olan yerel yönetimlere ve hizmet bekleyen vatandaşlarımıza bir nebze de olsa nefes olacaktır. Bir avuç şirkete milyarlarca liralık vergi muafiyetleri tanıyan bu iktidar, milyonlarca insanın hizmet beklediği yerel yönetimlere destek olmak zorundadır.

CHP GENEL BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU SANATÇILAR İÇİN BELEDİYELERİ SEFERBER ETTİ

- Kılıçdaroğlu sanatçılara sahip çıktı: Belediyelere talimat verdi

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu pandemide çok zor günler geçiren sanatçılara can suyu olmak için CHP'li Belediye Başkanlarına talimat vererek, "**Önümüzde tarihi bir görev var. Tüm imkânlarımızla kültür ve sanatı ayakta tutmak, kültür ve sanat emekçilerini desteklemek boynumuzun borcudur.** Yetki alanınız içinde yaşayan yurttaşlarımızın sanata ve kültürel faaliyetlere eşit biçimde erişimini sağlamak, **binlerce sanatçının mesleklerini sürdürebilmeleri için gerekli desteği vermek bizlerin görevidir**" dedi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, pandemide sanatçıların nefes alabilmeleri için belediyeleri seferber etti.

Sanatçılar için 8 maddelik yerel yönetimler çağrısı CHP Halkla İlişkiler, Sağlık, Kültür ve Sanattan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi ve Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun koordinatörlüğünde hazırlandı.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun imzaya tüm Belediye Başkanlıklarına yollanan 8 maddelik çağrı şu şekilde:

- 1) Müzik, tiyatro, gösteri ve performans sanatçıları için gerekli sahne ve gösteri şartlarını sağlayınız. Sanatçıları desteklemek için, *nüfus yoğunluğunuz ve bütçeniz oranında* oyun alımı yapınız. Mesleğin saygınlığını koruyunuz.
- 2) Sahip olduğunuz **açık hava gösteri merkezleri, amfiler gibi mekânları, ekonomik koşulları ve pandemi kısıtlamalarını da gözeterek**; müzik, sahne, tiyatro, gösteri ve performans sanatçılarına **sembolik ücretlerle** veya **ücretsiz** tahsis ediniz.
- 3) Müzik, sahne, tiyatro, gösteri ve performans sanatçılarının, yerel yönetimlerimizin sorumluluğu altında bulunan **dijital mecralarda** pandemi süreci sona erene kadar **bilet ücreti karşılığında** etkinlik yapmalarına imkân sağlayınız.
- 4) Parklar, bahçeler, amfiler ve tarihi mekânlarda **Tiyatro Seyirliği Geleneğini** yeniden başlatınız. Yıllar içinde sonlanmış **tiyatro festivalleri** ve **tiyatro günleri** gibi organizasyonlarla halkımızı yeniden tiyatro ile buluşturunuz.
- 5) Açık Hava Gösteri Merkezi, amfi ya da benzeri mekânlara sahip değilseniz, kültür sanat hayatına can suyu olacak bu tesisleri halkımızın kullanımına sunmak için **acilen gerekli çalışmaları** başlatınız.
- 6) Sosyal hayatın zenginleşmesi için kültür sanat emekçilerine alanlar açılmasını sağlayınız. Tiyatro, çocuk tiyatrosu, konser, dans gösterileri, fuar, söyleşi gibi kültürel etkinlikleri yaygınlaştırınız.
- 7) Bütünüyle bu süreci yürütürken içerisinde sanatçıların da yer aldığı **katılımcı komiteler kurmaya özen gösteriniz.**
- 8) Kültür ve sanat alanında gerçekleştirdiğiniz etkinlikleri ve sonuçlarını aylık olarak Genel Merkezimize raporlayınız." Dedi.

Değerli Belediye Başkanlarımız,

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak; kültür ve sanatın **birleştirici, iyileştirici ve yaratıcı gücüne** inanıyoruz. Sosyal devlet anlayışımız gereğince; **kültür-sanat üreticilerini** ve her gün alın teri döken **emekçileri** ticari kişi ve kurumlar olarak değil, halkın sanata ulaşmasını sağlayan elçiler olarak görüyoruz.

Kültür ve sanat kuşaklar arası iletişimi sağlayan; empati duygusunu geliştirerek ayrışmayı önleyen en büyük hazinemizdir. Anadolu'nun binlerce yıllık birikimiyle oluşan kadim kültürümüz ve zengin dilimiz, geçmiş ve gelecek arasındaki medeniyet köprümüzdür.

Önümüzde tarihi bir görev var. Tüm imkânlarımızla kültür ve sanatı ayakta tutmak, **kültür ve sanat emekçilerini desteklemek boynumuzun borcudur.** Yetki alanınız içinde yaşayan yurttaşlarımızın sanata ve kültürel faaliyetlere eşit biçimde erişimini sağlamak, **binlerce sanatçının mesleklerini sürdürebilmeleri için gerekli desteği vermek bizlerin görevidir.** Genel Merkezimizin koordinasyonunda, sanatçıyı ve sanatın hiçbir dalını dışlamadan oluşturacağınız **proje havuzu, kültür-sanat camiamıza can suyu olacaktır.**

Bu bakımdan aylardır mağdur olan sanatçılarımıza bir nebze ekonomik katkı sunmak ve onların sesi olmak adına **yerel yönetimlerimize çağırımızdır:**

- 1** Müzik, tiyatro, gösteri ve performans sanatçıları için gerekli **sahne ve gösteri şartlarını sağlayınız.** Sanatçıları desteklemek için, nüfus yoğunluğunuz ve bütçeniz oranında oyun alımı yapınız. Mesleğin saygınlığını koruyunuz.
- 2** Sahip olduğunuz açık hava gösteri merkezleri, amfiler vb. **mekânları**, ekonomik koşulları ve pandemi kısıtlamalarını da gözetererek; müzik, sahne, tiyatro, gösteri ve performans sanatçılarına **sembolik ücretlerle** veya **ücretsiz** tahsis ediniz.
- 3** Müzik, sahne, tiyatro, gösteri ve performans sanatçıları için, yerel yönetimimizin sorumluluğu altında bulunan **dijital mecralarda** pandemi süreci sona erene kadar **bilet ücreti karşılığında** etkinlik yapmalarına imkân sağlayınız.
- 4** Parklar, bahçeler, amfiler ve tarihi mekânlarda **Tiyatro Seyirliği Celeneğini** yeniden başlatınız. Yıllar içinde sonlanmış **tiyatro festivalleri** ve **tiyatro günleri** gibi organizasyonlarla halkımızı yeniden tiyatro ile buluşturunuz.
- 5** Açık Hava Gösteri Merkezi, amfi ya da benzeri mekânlara sahip değilseniz, kültür sanat hayatına can suyu olacak bu tesisleri halkımızın kullanımına sunmak için **acilen gerekli çalışmaları** başlatınız.
- 6** Sosyal hayatının zenginleşmesi için kültür sanat emekçilerine alanlar açılmasını sağlayınız. Tiyatro, çocuk tiyatrosu, konser, dans gösterileri, fuar, söyleşi vb. **kültürel etkinlikleri yaygınlaştırınız.**
- 7** Bütünüyle bu süreci yürütürken içerisinde sanatçıların da yer aldığı **katılımcı komiteler** kurmaya özen gösteriniz.
- 8** Kültür ve sanat alanında gerçekleştirdiğiniz etkinlikleri ve sonuçlarını aylık olarak Genel Merkezimize raporlayınız.

kemal
kılıçdaroğlu

TÜTÜN ÜRETİCİSİ 'TIRŞIKÇILERE' TESLİM

Adıyaman ve Malatyalı tütün üreticileri 'Tırşikçi kapitalistlere hayır' diyerek eylemlerini sürdürüyor. Çok uluslu şirketlerin hâkimiyetinde olan sektörde üretici, "TEKEL'i sattırmayacaktık" diyor. Düzenleme ile üreticilerin en az 250 üyeli kooperatif kurması isteniyor.

Tütün üreticilerinin yetki belgesi almadan ve bildirimde bulunmadan ticaret yapması 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle 1 Temmuz'dan itibaren yasaklandı. Düzenlemeye göre tütün üreticileri ve satıcılarının Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan yetki belgesi alması istendi. Yasa belgesiz ticaret yapanlara 3 yıldan 6 yıla kadar hapis cezası verilmesini öngörüyor.

Düzenlemeyi protesto eden Adıyamanlı ve Malatyalı tütün üreticileri günlerdir seslerinin duyulmasını istiyor. Araçlarıyla Malatya-Adana Karayolu'nu trafiğe kapatan üreticiler, "Tütüne uzanan eller kırılınsın", "Tütünüme dokunma" diyerek düzenlemenin iptal edilmesini talep ediyor. Çok uluslu şirketlere tepki gösteren üreticiler "Tırşıkçı kapitalistlere hayır" sloganları ile eylemlerine devam ediyor.

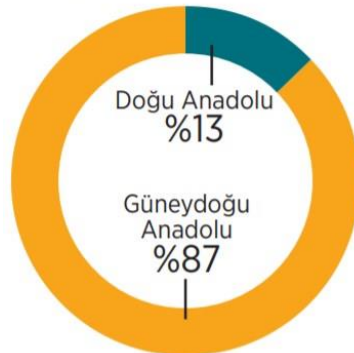
Tütün, Türkiye'nin uluslararası piyasalarda marka değeri olan en önemli tarımsal ürünlerinden bir tanesi. Türkiye'de yetiştirilen oryantal tütünler, dünya piyasalarında uzun yıllar boyunca gördüğü yüksek talep sayesinde "Türk Tütünü" ismi ile anılıyor ve dünya oryantal tütün pazarının yaklaşık yüzde 35'i de Türkiye'ye ait. Ancak üretilen sigaralarda yerli tütün oranı yıllar içerisinde azaldı, ithal tütünün payı arttı.
Sözleşme Yapacak Firma Bulunamadı

TEKEL'in tütün piyasalarından çekilmesi ve 2008 yılında sigara fabrikalarının satılması sonucunda sigara pazarının önemli bir kısmına hakim olan çok uluslu sigara şirketlerinin, tamamen yerli tütünden imal edilen sigaraları piyasaya yeterince sunmamlarından dolayı yurt içinde satılan sigaralarda yerli tütün kullanımı en alt seviye indi.

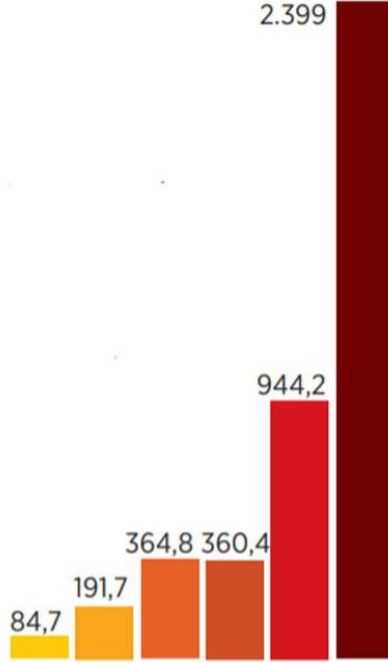
Tütün Ekserleri Derneği'nin sektörü değerlendirdiği 2020 Tütün Rapor'unda yer alan bilgilere göre özellikle Akdeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yetiştirilen tütün çeşitlerine olan talep azalınca tütün üreticileri sözleşme yapacak firma bulamadı. Özellikle 2010 yılından sonra tütün mamullerinden toplanan vergi oranlarındaki artış, tüketicinin ucuz ürüne yönelmesi ve "Sarmalık Kıyılmış Tütün" olarak nitelenen piyasanın büyümesine neden oldu. Bu sektör özellikle TEKEL'in piyasadan çekilmesi ile boşlukta kalan tütün üreticilerine yeniden bir alternatif sundu. Sarmalık kıyılmış olarak tüketilmek üzere yıllık yaklaşık 20-25 milyon kilogram yaprak tütünün üretildiği tahmin ediliyor. Bu rakamın 2020 yılında 14,5 milyon kilogramı kayıtlara geçti.

Sözleşmesiz tütün üretiminde bölgelerin payları

Yüksek Vergi Sarmalık Tütüne Yöneltti

2020 yılı itibarı ile sigara üzerindeki vergi yükü yüzde 63'ü ÖTV olmak üzere ortalama yüzde 81'e kadar çıktı. Yüksek vergi ve yüksek fiyat, sarmalık kıyılmış tütün tüketimi artırırken sigara satışlarını düşürdü. Geçen yıl sigara tüketimi önceki yıla göre yaklaşık 2 milyar adet azaldı.

Bandrollü olarak iç piyasaya sunulan sarmalık kıyılmış tütün (2015-2020) (ton)

Sarmalık Kıyılmış Tütün miktarı bir yılda 2,5 kat arttı. Sarmalık tütünde ÖTV oranı 2020'de %63'ten %40'a düşürüldü.

Yönetmeliğe Neden Karşı Çıkılıyor?

- 2017 yılında hazırlanmaya başlanan düzenleme 31 Aralık 2020'de yayımlanıyor. Üreticilerin ise 5 ayda kooperatif kurulması bekleniyor.
- Kooperatiflere getirilen "en az 250 üye" şartı. Kooperatifler Kanunu'na göre yedi üyeyle kooperatif kurulabiliyorken tütün üreticilerine 250 şartı getiriliyor.
- Kooperatif, Tarım Bakanlığı'na değil Ticaret Bakanlığı'na bağlanıyor. Bu durumda üretici tarımsal kalkınma desteklerinden faydalanamayacak.

Kooperatiflerin altyapısına ilişkin düzenleme yapılmadığına dikkat çeken CHP Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere yaptığı açıklamada "Düzenlemeyi 3 senede yaptılar, üreticiye '5 ayda tesis kur' diyorlar. Şimdi ürünler depo kaldı. Üretici hapisle karşı karşıya. Küçük üreticinin büyük şirketlerle rekabet edecek gücü yok. Bir geçiş süresi olması lazım" değerlendirmesini yaptı. Vergi yükünün de çok yüksek olduğunu belirten Tutdere, "Yüzde 40 ÖTV, yüzde 18 KDV. Stopajlarla birlikte yüzde 62-63'lere varan vergiden bahsediyoruz" ifadelerini kullandı.

Tütün Yasasıyla Başlayan Süreç

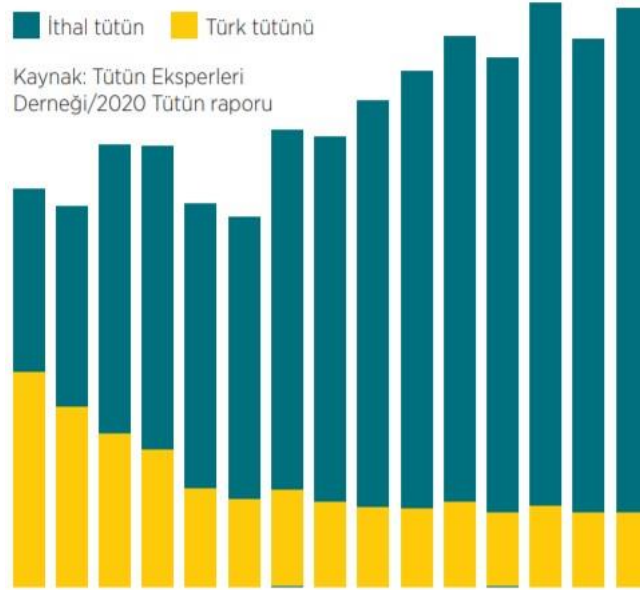
2001 yılında yaşanan mali kriz TEKEL'in de sonunu hazırladı. Uluslararası Para Fonu'nun dayatmalarıyla kamuoyunda 'Tütün Yasası' olarak bilinen, 4733 sayılı "Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun" 3 Ocak 2002'de çıkarıldı. Kanun ile TEKEL, anonim şirkete dönüştürülüyor, tütündeki devlet desteğini kaldırıyor, üretilecek tütüne kota koyuyor, ürünün firmalarca satın alınacağını söylüyor ve sözleşmeli üretim dönemini başlatıyordu. Tütünün ticaretini devlet tekelinden alıp, uluslararası firmaların tekeline veren sözleşmeli üretim modelinde firmalar, hangi üretici ile bir anlaşmaya imza attıysa, ancak o üretici tütün üretebiliyor. Kalanı ise açık artırma ile satılıyor.

TEKEL’i Sattırmayacaktık

Adıyaman’da günlerdir yol kapatma eylemi yapan üreticilerden biri olan Ali Orhan, “Ekmeğimiz elimizden alınmaya çalışıyor” dedi. Eylemlerine devam edeceklerini söyleyen Orhan, tepkisini şöyle dile getirdi: “Derdimiz kimseye zarar vermek değil. Sonuçta bu da bizim ekmeğimiz. Ekmeğimiz elimizden alındıktan sonra ölsek daha iyi. Kendi ektiğimiz tütünü bir yere götürmek istediğimiz zaman 3 yıl 6 ay arası hapis cezası alacağız. 5 Dönüm arazim var. Gelirim iyi kötü beni idare edebiliyor. 1 kilo tütünün maliyeti 25-30 lira. Kooperatif kurulursa bana gelip diyecek ki senin tütünün 15 lira. Ama ben 30 liraya ürettim. Ben bunu nasıl 15 liraya satacağım. Ekmeyeceğim. İrgatlığa gideceğim başka illere. Başka çarem yok. 2009’dan sonra başladım tütün üretmeye. Ailem dedelerimden beri tütün üretiyor. Babamın tek bildiği meslek tütüncülük. Biz TEKEL’i sattırmayacaktık. TEKEL satıldıktan sonra kimse sesini çıkarmadı bugün de kalan tütünlümüz elimizden alınmaya çalışıyor.

Şirketler Yerli Tütünden Vazgeçti

TEKEL sigara fabrikalarının 2008 yılında özelleştirilmesiyle Türkiye sigara pazarının tamamına yakınına sahip olan çokuluslu sigara şirketleri, sigara harmanlarında giderek artan miktar ve oranlarda ithal tütün çeşitlerini kullanmaya başladı.

ZARAR VEREN RESTORASYON

Sümela’nın restorasyon işlemi bitmeden ziyaretçilere açılmasına tepki gösteren eski Mimarlar Odası Başkanı Muhcu, “Ziyaretçilerin can güvenliği yok” diyor.

Ülkenin önemli tarihi, turistik ve inanç mekânlarından olan, yerli ve yabancı binlerce turist ziyaret ettiği, UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi’nde yer alan, Trabzon’un Maçka ilçesi Karadağ eteklerindeki Sümela Manastırı, 5 yıl aradan sonra geçen günlerde yeniden ziyarete açıldı. Ancak açılış, birçok soru işaretini de beraberinde getirdi.

Eski TMMOB Mimarlar Odası Başkanı Eyüp Muhcu’ya göre, yurttaşların ziyareti sırasında restorasyon çalışmalarının sürmesi can güvenliğini riske atıyor. Restorasyon adı altında harcanan 57 milyon TL’nin akıbetini de soran Muhcu, “1991 yılında ilk restorasyon başlatılmıştı. 2007 yılına kadar kimi yanlışlara ve eksikliklere rağmen yine bir restorasyon süreci geçirmişti. Binanın kötü kullanılması ve koruma önlemlerinin alınmamasıyla 2014 yılında tekrardan restorasyona girmişti. Restorasyon bitmemesine rağmen Manastır ziyarete açıldı. Restorasyonun devam etmesiyle birlikte Sümela Manastırı’na giden ziyaretçilerin can güvenliği olmadan tarihi eserleri görmeleri söz konusu” dedi.

Daha Çok Zarar Verdi

Muhcu, daha önceden de restorasyona giren tarihi fresklerin büyük ölçüde zarar gördüğünü kaydetti: “Restorasyon çalışmaları binayı koruması gereken yerde binaya daha çok zarar ve hasar vermeye sebep oldu. Bunların dışında tarihi yapıya ulaşılabilmesi için kullanılan bir yol vardı. Bu yolu hatalı bir şekilde genişletme kararı almışlar. Topografyanın dik olması sebebiyle yol kenarlarına 8-10 metre uzunluğunda devasa duvarlar

yapıldı. Bu duvarlar hem görsel bir kirlilik oluşturmakta hem de çevredeki doğal eşsiz güzellikleri bozuyor. Binaya giriş bedelleri de artmış durumda. İnsanların kişi başı 75 liralık bir ücreti verip tarihi yapıyı görmeleri çok zor. Devletin bu eserleri yurttaşların görmesini özendirmesi gerekir. Mümkünse bedelsiz ziyaretçi almaları gerekirken tam aksine kazanç kapısı haline getirmeleri kabul edilebilir bir durum değil. Yapılan hiçbir işlemin UNESCO'nun aldığı kararlara uygun olmadığını, restorasyon ilkeleriyle bağdaşmadığını görüyoruz. Binanın üzerine binayla uyumu olmayan ahşap seyir terasları konuldu. Freskler ve tarihi eserler büyük ölçüde zarar gördü.”

ÇİFT MAAŞ ALMAYAN AKP'Lİ ARANIYOR

Aralarında AKP'li Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Büyükkılıç'ın da yer aldığı yönetim kurulu üyelerine belediyenin iştiraki olan bir elektrik şirketinden yıllık 550 bin TL'nin üzerinde ödeme yapıldığı ortaya çıktı.

Yurttaşlar ekonomik zorluklarla boğuşurken yüksek maaşlı bürokratlar listesine yenileri eklendi. AKP'li Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç'ın da yönetiminde olduğu Kayseri ve Civarı Elektrik Türk A.Ş.'nin (KCETAŞ) beş kişilik yönetim kurulu listesindeki isimler için yıllık 413 bin TL maaş, 134 bin TL ikramiye ve 24 bin TL harcırah ödemesi yapıldığı ortaya çıktı.

550 Bin TL'lik Ödeme

Çifter maaş skandalının yeni adresi Kayseri oldu. CHP Kayseri Milletvekili Çetin Arık, kentteki bazı belediye başkanlarını da işaret ederek belediye iştiraklerinin yönetim kurulu üyelikleri için yapılan ödemeleri TBMM Genel Kurul gündemine taşıdı. Arık'ın verdiği bilgiye göre, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç'ın Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptığı belediye iştiraki KCETAŞ'ın Yönetim Kurulu üyeleri için yıllık 550 bin TL'nin üzerinde ödeme yapıldı. CHP'li Arık, bürokratlara ödenen yıllık 550 bin TL'nin üzerindeki paranın, “Buz dağının görünen kısmı” olduğunu söyledi.

Başka İsimler de Var

AKP'li Kayseri Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı şirketlerdeki yüksek maaşlı isimler bunlarla da sınırlı kalmadı. Arık, Kocasinan Belediye Başkanı Ahmet Çolakbayrakdar ve Başkan Yardımcısı ile Talas Belediye Başkanı Mustafa Yalçın'ın Yönetim Kurulu Üyesi olduğu Erciyes Enerji Üretim Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi'ndeki yüksek maaşları da gündeme getirdi. Arık, Erciyes Enerji Üretim Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin, iki belediye başkanı ve bir başkan yardımcısından oluşan yönetim kurulu üyelerinin bir yılda 270 bin TL huzur hakkı ve 83 bin TL de ikramiye aldığını ifade etti. Yurttaşların ekonomik güçlük içinde olduğunu altını çizen Arık, “Millet aç, çocuğu işsizlikten intihar ediyor, bu beyler de çifter çifter maaş alıyorlar” diye konuştu.

DEVLET ELİYLE TALAN!

Devlet izniyle talanda son manzara: Define için yok edilen 12 bin yıllık Dipsiz Göl, 'çamur göl' oldu

Define araması için Gümüşhane Valiliği ile Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından verilen izin sonucu katledilen 12 bin yıllık Dipsiz Göl berraklığına kavuşamadı. Çamurlu son görüntüsüyle dikkat çeken bölgede incelemeler yapan Prof. Dr. Osman Bektaş, “Dipsiz Göl artık ölmüştür” dedi.

Gümüşhane'nin Taşköprü Yaylası'nda 'yasal izinle yapılan define kazısı sonucu yok edilen' ve eski haline dönüştürülmesi için su takviye edilen Dipsiz Göl, berraklığına kavuşamadı. Çamurlu haliyle göl, eski dokusundan uzak görünümüne büründü. Jeoloji mühendisi Prof. Dr. Osman Bektaş, "Kazı yapıldığı için gölü besleyen drenaj ve taban bozuldu. Her yağmurda göldeki hareketlilikte su bulanıp çamurlu görünecek. Doğallığı ile fauna ve florasını kaybeden gölün eski haline dönmesi çok zor" dedi.

Kent merkezine 50 kilometre uzaklıkta, deniz seviyesinden 2 bin 140 metre yükseklikte olan ve manzarasıyla ilgi çeken Taşköprü Yaylası'ndaki Dipsiz Göl'de, 'define' söylentisi üzerine 2 kişi, kazı için başvuruda bulundu. Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 'olumlu görüşleri' üzerine Gümüşhane Müze Müdürlüğü'nce ilgili kişilere define arama ruhsatı verildi. Bölgede, 6 Kasım 2019'da, jandarma yetkililerinin eşlik ettiği kazıda suyu tahliye edilen göl alanı, iş makineleri ile kazıldı. Jandarma ekipleri, kazı alanına kimsenin yaklaşmasına izin vermedi. Kaynağı ve akarı olmayan Dipsiz Göl'de, 4 gün sürdürülen kazı çalışmaları, define bulunamayınca sonlandırıldı.

Taş ve Torak Yığını Haline Geldi

Buzul Çağı'ndan kalma, 12 bin yıllık Dipsiz Göl'de tamamlanan kazı çalışmalarının ardından ekipler, alandan ayrıldı. Yol seviyesi ile birleştirilen göl alanı, taş ve toprak yığını haline döndü. Kazı sonrası toprak doldurularak

kapatılan Dipsiz Göl'ün eski haline döndürülmesi için çalışma başlatıldı. 4 maddelik eylem planı kapsamında göl için alana dökülen, dayanıksız toprak çıkarıldı. Yerine ise suya dayanıklı kireçli ve killi toprak döküldü.

Eski Dokusundan Uzak

Silindirle tabanı hazırlanan göl alanına, yandaki dereden boru hatlarıyla doğal kaynak suyu verildi. Göl çevresinin flora ve endemik türlerinin korunmasına yönelik de çalışma gerçekleştirildi. Göle yakındaki doğal kaynaktan su verildi. 1 ay boyunca su verilen göl doldu, su tutmaya başladı ancak berraklığına kavuşamadı. Çamurlu haliyle göl, eski dokusundan uzak görünüme büründü.

'Dipsiz Göl Artık Öldü'

Gölün eski haline dönmesinin mümkün olmadığını söyleyen jeoloji mühendisi Prof. Dr. Osman Bektaş, "Doğal ekolojik yapıyı yapay olarak yapmak mümkün değil çünkü göldeki koşullar kısa zaman içinde değil uzun jeolojik dönemde gelişmiş yapılarıdır. Göl suyunun bulanık olduğunu, eski özellikte olmadığını görüyoruz. Gölü besleyen sular yer altı ve yer üstü drenajı kazı nedeni ile tahrip edildi. Kazıda gölü besleyen drenaj sistemi yok edildi, doğal ekolojik yapı bozuldu. Dipsiz Göl artık ölmüştür" dedi.

Yapılanın hata olduğunu kaydeden Prof. Dr. Bektaş, "Bu hatadan ders çıkarılmalı. Bölgemizde bu göl gibi çok daha güzel ve büyük göllerimiz var. Bu gölleri korumamız lazım. Özellikle küresel iklim nedeni ile Doğu Karadeniz, Türkiye'nin en güzel yaşanabilir yerleri. Biz bu doğal güzellikleri turizme katabilirsek bu bölgenin yaşam kalitesi daha da çok artar" diye konuştu.

İSRAF GÜNAHTIR!

Diyanet, aza tamah etmemiş

Yurttaşlara tasarruf öneren Diyanet'in kasasından temsil ve tanıtım için beş yılda 14 milyon TL çıktı. İşletme sermayesi 80 milyon TL'ye ulaşan idare, 2015-2020 döneminde itibardan hiç ödün vermedi.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın onayıyla işletme sermayesi dört kat artırılan Diyanet İşleri Başkanlığı, "Temsil ve Tanıtım Giderleri" adı altında beş yılda 14 milyon TL harcadı.

Dev bütçesi ile tartışmalara neden olan Diyanet'in yüksek harcamaları, Saray'ı ve TBMM Başkanlığı'nı kapsam dışında bırakan, "Kamuda Tasarruf Tedbirleri Genelgesi" ile yeniden gündeme geldi. Başkanlığın 2015-2020 dönemini kapsayan beş yılda toplam 14 milyon TL'lik temsil ve tanıtım harcaması yaptığı öğrenildi.

İki Yılda 5 Milyon TL

Bütçesi ile aralarında yatırımcı bakanlıkların da bulunduğu onlarca kamu kurumunu geride bırakan Diyanet, 2015 yılında temsil ve tanıtım için 2,7 milyon TL ödenek aldı. Başkanlığın 2015 yılındaki temsil ve tanıtım ödeneğinden yaptığı harcama ise 2,5 milyon TL oldu.

İdarenin temsil ve tanıtım ödeneği 2016 yılında 3 milyon TL'ye çıkarıldı. İdare, bu kalemden yaptığı harcamayı 2016 yılı mali tablosuna 2,5 milyon TL olarak yazdı.

2018'de Belirgin Artış

2015 ve 2016 yıllarında, "Temsil ve Tanıtım" adı altında 5 milyon TL harcayan başkanlık, 2017 yılında 2,7 milyon TL'lik harcama gerçekleştirdi. Başkanlığın 2018 yılındaki temsil ve tanıtım harcaması ise belirgin şekilde arttı. Mali raporlara göre, 2018 yılında 3,3 milyon TL, "Temsil ve Tanıtım Gideri" olarak harcandı.

2019'da Ek Ödenek

Diyanet, 2019 yılının başında 2 milyon TL olarak belirlenen temsil ve tanıtım giderinin ise 700 bin TL üzerine çıktı. İdarenin 2019 yılı temsil ve tanıtım harcaması 2,7 milyon TL oldu. 2020 yılında ise Covid-19 salgınının da etkisiyle temsil ve tanıtım giderleri çok azaldı. 2020 yılı temsil ve tanıtım harcaması mali raporlara 103 bin TL olarak yansdı.

KIZILAY'IN AVUKATI BİLE AKP YÖNETİCİSİ

Kızılay, kendi avukatları dışında üç hukuk bürosuyla çalışıyor. Kızılay'ın çalıştığı ve binlerce lira kazanan hukuk bürosundan biri AKP İstanbul İl Yöneticisi Muammer Birdal'ın çıktı. Diğer hukuk bürolarının sahiplerinin de AKP'lilerle bağlantıları var.

Son yıllarda harcamaları ile gündem olan ve yöneticilerinin de AKP ile bağlantıları tartışılan Kızılay'ın, yandaşlara binlerce lira kazandırdığı ortaya çıktı. Kızılay'ın kendi avukatlarının dışında üç hukuk bürosuyla çalıştığı ve hukuk bürolarının sahibi olan avukatların ya AKP'li olduğu ya da AKP'lilerle ilişkileri olduğu öğrenildi. Kızılay'ın davalarına bakan Birdal Hukuk Bürosu'nun sahibi Avukat Muammer Birdal, aynı zamanda AKP İstanbul İl Yönetim Kurulu Üyesi.

Birdal, geçtiğimiz yıllarda hem İstanbul 2'nci bölge için AKP'nde milletvekili aday adayı oldu hem de Eyüpsultan İlçesi için belediye başkan aday adayı oldu.

AKP'li Birdal, "İstanbul'un Avrupa Yakasındaki Kızılay şubelerinin davalarına bakıyorum. Çok uzun zamandır Kızılay'ın avukatlığını yapıyorum. Avukatım diye siyaset yapmayayım mı? Avukatlar siyaset yapabilir. Ne yapalım ekmek parası kazanmamız lazım. Çocuklarımız ne yesin bizim?" diye konuştu.

Kızılay'ın çalıştığı bir diğer hukuk bürosu ise Avukat Enver Polat Yılmaz'ın sahibi olduğu hukuk bürosu. Yılmaz aynı zamanda da AKP İstanbul Milletvekili Emine Sare Aydın'ın boşandığı kişi. Cevap hakkı kullandırmak için iletişime geçtiğimiz Avukat Yılmaz, "Kızılay'la dosya başı çalışıyoruz. Kızılay'ın avukatlığını 2018 veya 2019 yılında yapmaya başladım" dedi.

Geçtiğimiz yıl hayatını kaybeden AKP iktidarlarında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yapan Zeki Ergezen'in yeğeni Avukat Murat Bayramoğlu da Kızılay'ın çalıştığı bir başka hukuk bürosu. Cevap hakkı kullandırmak için iletişime geçtiğimiz Avukat Bayramoğlu tüm sorularımızı yanıtsız bıraktı.

Kızılay'ın Bilgisi Yokmuş

Kızılay'dan yapılan açıklamada ise "Kızılayın ülkeyi coğrafi olarak üç bölgeye ayırdığı ve bu üç bölgeye bölgeye hakim ve etkin üç hukuk bürosundan hizmet aldığı" belirtilerek şu ifadelerle yer verildi:

"Kızılay tüm iş süreçlerinde olduğu gibi hukuki süreçlerinde de hiçbir şekilde hizmet aldığı kişilerin siyasi, etnik görüşleriyle ilgilenmemektedir, ilgilenemez. Kızılay'ın tek kıstası Kurum haklarının en iyi korunması ve insani hizmetin en etkin yerine getirilmesidir. Bu çerçevede, çeşitli sivil toplum kuruluşlarında ya da partilerde milletvekili veya yönetici olmuş avukatlardan da destek ve hizmet alınmış olabilir. Hali hazırda da Kızılay'a hukuki destek veren avukatların siyasi görüşü konusunda Kurum'un bir bilgisi yoktur, bunun sorgulanmasını da kişilik haklarının ihlali olarak görürüz. Kızılaycılık kültüründe hizmet alırken ve hizmet verirken hiç kimsenin etnik, cinsiyet ya da siyasi eğilimi araştırılmaz."

ÖDÜL ÇAKMA FATURA GERÇEK!

Çakma ödülün bedeli 283 bin TL

Çakma UNESCO ödülü alan AKP'li Osmangazi Belediye Başkanı Dünder ile yardımcılarının, 75 bin TL'lik bir harcaması daha ortaya çıktı. Çakma ödül için belediye kasasından harcanan para ise 283 bin TL'yi buldu.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nden (UNESCO) ödül almadığı halde UNESCO'dan ödül aldığını açıklayan Bursa Osmangazi Belediyesi'nin AKP'li Başkanı Mustafa Dünder'in yine binlerce liralık harcamaları ortaya çıktı. Çakma ödül skandalının faturası 283 bin 392 TL'yi buldu.

16 Ocak 2020 tarihinde Paris'te UNESCO'ya ait olduğu bildirilen bir binada düzenlenen törenden sonra bazı belediye başkanları "UNESCO'dan ödül aldıklarını" açıkladı. Ancak, belediyeleri bu ödüllere merkezi Ankara'nın Balgat semtinde bulunan "Kent Araştırmaları Enstitüsü'nün "layık gördüğü" anlaşıldı. Ödül töreninin ardından AKP'ye yakınlığıyla bilinen çok sayıda gazete ve haber sitesi ile bazı televizyon kanallarında "UNESCO'dan ödül" başlıklarıyla haberler yapıldı.

AKP'li Osmangazi Belediyesi, Paris'te UNESCO binasında düzenlenen tören için Kent Araştırmaları Enstitüsü ile aynı adreste yer alan Adamor Araştırma ve Danışmanlık Şirketi'ne binlerce liralık ödeme yaptı. Belediye kasasından şirkete, "organizasyon ücreti" adı altında 106 bin 200 TL' ödendi.

Ankara'da Reklam

Belediye kasasından binlerce lira ödeyerek aldığı çakma UNESCO ödülünün tanıtımı için de belediye kasasından 101 bin TL harcadı. Bursa'daki belediye, ödülün tanıtımı için Ankara'da reklam panoları kiraladı ve binlerce lira ödeyerek televizyon kanalına olmayan ödülün haberini yaptırdı.

14 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da toplam 150 reklam panosu kiralandı. Belediye, Ankara'da kiraladığı reklam panoları için Kentvizyon Medya İletişim Pazarlama Şirketi'ne toplam 70 bin 800 TL ödedi.

Belediye, çakma ödülün bir televizyon kanalında haberleştirilmesi için de 13 Şubat 2020 tarihinde “Panorama 1326 Bursa’ya Unesco ödülü tanıtımı” adı altında 31 bin 800 TL’lik ödeme yaptı.

Paris’te düzenlenen ödül törenine Belediye Başkanı AKP’li Mustafa Dündar ile üç başkan yardımcısı ve özel kalem müdürü katıldı. Son olarak, beş kişilik grubun otel ve uçak biletleri için belediye kasasından tam 55 bin 290 TL’lik harcama yapıldığı tespit edildi. Ayrıca, törene katılan beş kişilik grubun Paris’te 19 bin 302 TL harcadığı ve belediye kasasından harcırah ödemesi yapıldığı öğrenildi.

İçişleri Bakanlığı Sessiz

Osmangazi Belediye Meclisi’nin CHP Grup Sözcüsü Sefa Yılmaz ise yaptığı açıklamada, “AKP’li Osmangazi Belediyesi ‘UNESCO’dan ödül aldı’ algısı yaratmak amacıyla ödülün organizasyonu, tanıtımı, uçak ve konaklama bedeli için binlerce lira harcama yaptı. Toplam da 283 bin 392 TL harcama yapıldı. İçişleri Bakanlığı bu skandal karşısında aylardır sessiz. Bunu yapan CHP’li bir belediye olsaydı İçişleri Bakanlığı yine böyle sessiz kalır mıydı?” ifadelerini kullandı.

Çakma Ödülün Faturası:

Organizasyon: 106.200 TL

TV kanalı: 31.800 TL

Reklam panoları: 70.800 TL

Uçak ve konaklama: 55.290 TL

Harcırah: 19.302 TL

Toplam: 283.392 TL

ŞEHİR HASTANELERİ ZARAR GETİRDİ

İktidarın rant kapısı olan ve kamunun milyonlarca lirasının çöpe atıldığı Şehir Hastaneleri ile sağlık emekçilerinin ve sağlık hakkının gasp edildiği bir süreç yaşanıyor. Hasta doluluk garantisi verilen Şehir Hastaneleri ile iktidarın ‘gözde’ firmalarının zengin edilmesinden öteye geçilmedi. İlk şehir hastanesi 2017 yılında açılırken bugün çoğu kent merkezlerinin dışında olmak üzere toplam 13 şehir hastanesi faaliyet gösteriyor.

Ankara Tabip Odası, Ankara Dişhekimleri Odası, Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası (DEV Sağlık-İş) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Ankara Şubesi tarafından ‘Pandemide şehir hastaneleri ve kapatılan hastaneler’ raporu hazırlandı. Rapora göre, şehir hastaneleri açılacak diye Sağlık Bakanlığına bağlı 52 hastane ve ve bu hastanelere bağlı 29 semt polikliniği kapatıldı, 19 bin 494 yatak hizmet dışı bırakıldı. Yerlerine ise 13 şehir hastanesi ve 17 bin 430 yatak kullanıma açıldı. Kapatılan 52 hastanenin yıllık hasta başvuru kapasitesi 40-45 milyon aralığındayken, buna ek olarak 2016 sonrası Bakanlığa devredilen 33 askeri hastaneden de 27’si kapatıldı.

Raporda, Ankara Şehir Hastanesi’nin açılmasıyla, 7 hastane ve bu hastanelere bağlı 13 semt polikliniğinin kapatıldığı ve kapatılan hastaneler nedeniyle 3 bin 91 yatağın hizmet dışı bırakıldığı belirtildi.

Kapanan hastanelerin pandemi döneminde sorunların artmasına neden olduğu belirtilen raporda, “İktidar kapanan hastanelerin pandemi döneminde yarattığı sorunlardan ders çıkarmak yerine Ankara’da 2021 yılı içinde açılacak Etlik Şehir Hastanesi ile 6 hastane, bu hastanelere bağlı 17 Semt polikliniği ve 2 bin 554 hastane yatağını kapatmayı planlamakta. Kapatılan hastaneler ve semt poliklinikleri nedeniyle Bakanlık hastanelerine yapılan başvurular pandemi dönemi yüzde 41-43 oranında; özel sağlık kurumlarına başvurular yüzde 19-22 zaldı. Pandemi dönemi şehir merkezlerinde yeterli sayıda ulaşılabilir kamu sağlık tesisi bulunmaması nedeniyle halkın ya sağlık düzeyi bozulmuş ya da halkımız cepten harcamalar yaparak özel sağlık kuruluşlarına başvurmak zorunda kaldı” denildi.

Ankara Etlik Şehir Hastanesi’nin açılacak olması nedeniyle kapatılması planlanan hastanelerin bakım ve onarımlarının yapılması gerektiği belirtilen raporda, şunlar ifade edildi: “İktidar tarafından sağlık hizmetlerine zarar veren ‘Şehir Hastaneleri’ projelerinin pandemi ile meşrulaştırılması önümüzdeki yıllarda daha fazla kamu hastanesinin kapatılacağı kaygımızı arttırmakta. Sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin neredeyse havzalara dönüşen bu sağlık komplekslerinde sadece çalışma odaklı bir sisteme mahkûm edilmeye çalışılması kabul edilemez. Şehir hastaneleri sağlık hakkına erişimi engellediği gibi sağlık emekçilerinin nitelikli sağlık hizmeti vermelerine de engeldir.”

YAZLIK SARAY İÇİN 29 BİN TON KUM

Okluk Koyu'ndaki Cumhurbaşkanlığı'na ait yazlık sarayın kaynağı merak edilen kumsalını ve iskele alanını doldurmak için 29 bin ton kum ve çakıl taşındı. Kumsaldaki lüks ve şatafat proje dosyasında ortaya konuldu.

Cumhurbaşkanlığı'nın "Çivi çakılamaz, balıkçılık yapılamaz" kaydıyla korunan Okluk Koyu'na yaptırdığı yazlık sarayın içi kadar kıyısına da lüks ve şatafat hâkim oldu. 29 bin ton kum ve çakıl taşındığı hesaplanan dolgu alanının üzerindeki aşırı lüks, proje dosyasındaki fotoğraflarda görülüyor.

Mega yatların yanaşmasına olanak sağlayacak iskeleleri, denize rahatlıkla girebilmek için kullanılacak sahili, ucunda minik iskeleler bulunan bungalovları, dinlenme alanlarını yapabilmek için doldurulan sahildeki konfor saraydan geri kalmıyor.

2017 Maliyeti 30 Milyon TL

"Kum, Şile'den mi, Patara'dan mı, Salda'dan mı taşındı?" sorularına konu olan Saray sahilinin maliyeti 2017 yılında 30 milyon TL olarak hesaplandı.

Proje dosyasında yer alan bilgilere göre, iki yat yanaşma yeri, iki iskele, plaj ve dolgu alanları kapsayan projenin büyüklüğü 'genişleme olasılığı' da dikkate alınarak hesaplandı. 15 bin 295 metrekaresi yat yanaşma yeri, iskele, plaj ve dolgu alanları olarak ayrıldı. Bunun dışında yaklaşık 10 bin 966 metrekaresel alanda daha dolgu yapılması planlandı. Bu alanın yaklaşık 3 bin 667 metrekaresel bölümü kaynağı merak edilen kumlardan oluşan plaja ayrılırken 7 bin 298 metrekaresi de kum ve çakıl dolgu ile yapıldı.

Yatlar Yanaşacak

'Marmaris Cumhurbaşkanlığı Devlet Konukevi Dolgu ve İskele Projesi' kapsamındaki iki ayrı iskeleden biri 36 metreden büyük süper yat boyutundaki yatların yanaşmasına olanak verecek şekilde yapıldı. Bu iskele 170 metre uzunluğunda ve 18,3 metre eninde inşa edildi. 24-36 metre boyutundaki mega yatların yanaşabileceği ikinci iskele ise 50 metre uzunluğunda 10.5 metre eninde planlandı. Plaj ve iskele alanında üç vardiya şeklinde 40 kişi görev yapacak. Personel ihtiyaçları Cumhurbaşkanlığı Devlet Konukevi'nden karşılanacak.

En Az Zarar Vaadi

Proje dosyasında, dolgu faaliyetleri sırasında sucul flora ve fauna türleri açısından bir miktar yaşam alanı kaybı olmasının beklendiği bildirildi. Deniz canlılarının inşaat sırasında yaşam alanlarının terk edeceğinin bilindiği ifade edilerek, zararı en aza indirmek için yakıt sızıntılarının önleneyeceği vadedildi. Ayrıca dolgu da kullanılan malzemenin denizi kirletecek maddeleri içermediği de belirtildi.

Benzer Plaj Neresi?

Plaja ve deniz kıyısına getirilecek bin 833 metreküp kumun 'benzer plajlardan' taşınacağı bilgisi verilmekle yetinildi.

Plaj gerisindeki alan için taşınacak 14 bin 597 metreküplük kum veya çakıl dolgu için de Marmaris çevresindeki ocaklar adres gösterildi. Plajlar, karadan kepçe, denizden de gemiden püskürtme yöntemi ile dolduruldu. Buna göre, kıyı için 2 bin 933 ton kum, sahil gerisindeki dolgu alan için ise 26 bin 276 ton kum ve çakıl taşındı. Tüm alan için kullanılan ve dışardan taşınan malzeme 29 bin 210 ton oldu.

'YETİMLERE ODA YAPTIK' SÖZÜNÜN ALTINDAN SKANDAL ÇIKTI

Gaziantep'in Araban ilçesinde kaymakamlık tarafından anneleri ve babaları ölen çocuklar için evlerine, kendileri için özel oda kurulup, bilgisayarlar alındı; odalardaki ayrıntılar ise tepki çekti.

Gaziantep'in Araban ilçesinde kaymakamlık tarafından anneleri ve babaları ölen çocuklar için evlerine, kendileri için özel oda kurulup, bilgisayarlar alındı. Odalarda kamera olmasına ve duvarlara "Yetim gülerse dünya güler" yazılmasına tepki yağdı.

Araban Kaymakamlığı, geçen yıl nisan ayında yetim ve öksüz çocuklar için 'Yetim Gülerse Dünya Güler' projesi başlattı. Proje kapsamında yetim ve öksüz çocuklara, görevliler ne istedikleri soruldu. Çocukların büyük bölümü evlerinde kendilerine ait odaları ve bilgisayarları olmadığını söyledi.

Bunun üzerine Kaymakamlık, 125 aileye mensup 350 yetim ve öksüz çocuğun evlerinde, kendilerine özel oda kurma kararı aldı. Proje doğrultusunda özel odalar kurulup, duvarları boyandı. Avize ve aksesuarlarla süslenen odalara yatak, dolap, bilgisayar ve bilgisayar masası alındı.

Ancak kaymakamlığın kurduğu odaların duvarlarına çocukların psikolojisi hiçe sayılarak "Yetim gülerse dünya güler" yazılmasına ve odalara kamera kurulmasına sosyal medyada "bu çocuklar nerede giyinecek? Ayıp değil mi?" yorumlarıyla tepki yağdı.

TÜGVA ISRARI

İdare Mahkemesi tarafından yürütmeyi durdurma kararı verilmesine rağmen MEB, TÜGVA'nın faaliyet yürütmesi için okullara yazı göndermeye devam ediyor.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Mahkeme kararlarını tanımıyor. Bakanlık İdare Mahkemesi'nin Eğitim Sen'in açtığı davada verdiği yürütmeyi durdurma kararına rağmen okullara yazı gönderdi. Yazıda AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın Yüksek İstişare Kurulu Üyesi olduğu Türkiye Gençlik Vakfı'nın (TÜGVA) Medeniyet ve Düşünce Kulübü kurulması istendi.

Gönderilen yazıda, "Protokol kapsamında yürütülecek sosyal, kültürel, sportif faaliyetler ve bilim ve sanat faaliyetlerine uygulama kılavuzu çerçevesinde yürütülmesini ve ilçeniz dahilinde bulunan resmi ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına duyurulması hususunda gereğini rica ederim" denildi.

Protokoller İptal Edilmeli

Eğitim Sen Muğla Şube Başkanı Birdal Savran, mahkemenin yürütmeyi durdurma kararına ve devam eden mahkeme sürecine rağmen yazı gönderilmesine tepki gösterdi. Savran, "Öğrencilerimizin asıl ihtiyaç duyduğu şey dini cemaatlerin eline teslim edilmek değil, kendi yeteneklerini ve potansiyellerini keşfedecekleri, dünyaya farklı pencerelerden bakabilecekleri bir eğitim sistemidir. Yasa gereği 18 yaşın altındaki her birey çocuktur. Tüm yasalar buna göre düzenlenmelidir. Bilimsel, laik ve kamusal eğitime aykırı uygulamalar son bulmalıdır. Eğitimi cemaat ve tarikatlara devreden protokoller iptal edilmelidir" dedi.

MEB üzerinde kimi yapıların, vakıflar ve dernekler aracılığı ile vesayet kurmasına son verilmesi gerektiğini belirten Savran, şunları söyledi: "Eğitim Sen olarak bu ve benzeri protokolleri yargıya taşımaktan ve toplumu bu konuda bilgilendirmekten bir an olsun tereddüt etmeyeceğimiz bilinmelidir. Ancak unutulmamalıdır ki asıl sorumluluk velilerimize düşmektedir. Velilerimize çağırımız, çocuklarını kim olduğunu, ne olduğunu bilmedikleri kişilerin eline teslim etmemeleri, onların geleceğine, emeğine ve eğitim hakkına sahip çıkmalarıdır." Eğitim Sen'in MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) arasında imzalanan protokol doğrultusunda ortaokul ve liselerde Medeniyet ve Düşünce Kulübü'nün kurulmasına ilişkin açtığı davada, Danıştay 8. Dairesi, imam hatip liseleri dışındaki tüm eğitim kurumlarında yürütmesinin durdurulmasına karar vermişti. Kararın reddedilen imam hatip liseleri kısmı için Eğitim Sen, kabul edilen kısmı için ise MEB; Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz etti.

MEB, itirazın sonucunu beklemeden TÜGVA ile 25 Şubat'ta yeni bir protokol imzaladı. Eğitim Sen, beş yıl süreli bu protokolü de yargıya taşıdı. MEB ise mahkeme kararını beklemeden, milli eğitim müdürlüklerine protokolün uygulanması konusunda yazı gönderdi.

VELİLER FEN İSTİYOR, MEB İMAM HATİP DİYOR

Büyük şehirlerde imam hatip liseleri fen liselerinden çok daha fazla. İstanbul'da fen liselerinden 31 kat daha fazla imam hatip lisesi bulunuyor. Eğitim Sen'li Yıldırım "Bu durum kindar nesil projesinin bir parçası" diyor.

AKP'nin 'dindar nesil' projesi çerçevesinde donattığı imam hatip liselerinin önemli bir kısmı üç büyük şehirde bulunuyor. İzmir, İstanbul ve Ankara'daki imam hatip liselerinin sayısı velilerin ve öğrencilerin en çok tercih ettiği lise türü olan fen liselerinden oldukça fazla. Örneğin İstanbul'da bulunan 219 imam hatip lisesine karşılık yalnızca 15 fen lisesi bulunuyor. Benzer durum İzmir ve Ankara için de geçerli.

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne bağlı bin 635 tane imam hatip lisesi bulunuyor. Bu imam hatip liselerinin 4,7'de biriye üç büyük şehirde yer alıyor.

• İstanbul

Ülkenin en kalabalık şehri olan İstanbul'un doğal olarak lise sayısı da oldukça fazla. Megakentte MEB'e bağlı toplam 853 lise bulunuyor. Bu liselerin 327 tanesi Anadolu, 254 tanesi meslek, 219 tanesi imam hatip, 15 tanesi fen, 3 tanesi ise sosyal bilimler. 35 tane de diğer lise türleri bulunuyor. Kentteki imam hatipler, fen liselerinin tam 31 katına denk geliyor.

• **Ankara**

Başkent'te MEB'e bağlı toplam 434 lise bulunuyor. Bu liselerin 172'sini Anadolu liseleri oluşturuyor. Bunun dışında kentte 153 meslek lisesi, 74 imam hatip lisesi, 14 fen lisesi ve 4 tane de sosyal bilimler lisesi yer alıyor. Diğer lise türlerinin sayısı ise 21. İmam hatipler fen liselerinden tam 5 kat fazla.

• **İzmir**

Ege Bölgesi'nin merkezi konumundaki, ülkenin üçüncü büyük şehri olan İzmir'de ise 317 lise bulunuyor. Kentteki bu 317 lisenin 149 tanesi Anadolu lisesi. Bunun yanında 99 meslek lisesi, 49 imam hatip lisesi bulunuyor. Yalnızca 7 fen lisesinin olduğu kentte 3 de sosyal bilimler lisesi var. Diğer lise türlerinin sayısı ise 10. Fen liseleri imam hatip liselerinden 7 kat daha az.

Eğitim Sen İstanbul 4 No'lu Şube Başkanı Yurttaş Yıldırım konuya ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu: "Bu durum özellikle AKP iktidarının 'kindar ve dindar' nesil yetiştirme projesinin bir parçası. İmam hatip sayıları bu yüzden çok fazla. İmam hatiplerin önemli bir kısmı hâlâ boşken; Anadolu ve fen liselerinde sınıf mevcudu 40'ları, 50'leri bululuyor. Buna rağmen imam hatip açılmaya devam ediyor. Bu bile imam hatipleşmenin bir talep üzerine değil doğrudan ideolojik politik tercihlerle ortaya çıktığını gösteriyor. Bizim talebimiz Anadolu, Fen lisesi sayılarının ve kontenjanlarının artırılmasıdır. İsteyen öğrencinin istediği okulda öğrenim görmesi temel bir hak olarak ele alınmalı."

1.635	342	36
Ülke geneli imam hatip sayısı	Üç büyük kentteki imam hatip sayısı	Üç büyük kentteki fen lisesi sayısı

Eşitsizliğin Yansıması

Bu durumun aynı zamanda toplumsal eşitsizliğin bir yansıması olduğunu aktaran Yıldırım şunları söyledi: "LGS'de özel okul öğrencileriyle devlet okulunda okuyan öğrenciler arasındaki eşitsizliğin pandemide katlandığı göz önünde bulunursa, öğrencileri imam hatip liselerine mecbur bırakılacaklar. Bu süreç baştanbaşa siyasi iktidarın politik tercihleriyle yönlendiriliyor. Hâlbuki öğrencilerinin durumu göz önünde bulundurularak akademik lise ihtiyacı ve bu liselerin kontenjanlarının ne olacağı planlanmalı. Bu planlama ise ne yazık ki bilimsellikten, pedagojiden uzak bir şekilde sürdürülüyor. Tamamen özel okullar lehine, piyasalaştırmaya yönelik hareket ediliyor. Diğer yandan toplumun dinselleştirilmesin için imam hatiplerin sayıları, kontenjanları artırılıyor. Bunların topyekûn değiştirilmesi, bilimsel, akılcı bir planlamayla öğrencilerin uygun liselere yönlendirilmesi gerekiyor."

TEFTİŞTE ÇİFT BAŞLILIK

İllerde, maarif müfettişleriyle aynı yetkiye sahip eğitim müfettişleri görevlendirilmesi kararlaştırıldı. MEB müfettişleri, "Zaten kadük durumda olan mekanizma iyice etkisizleşecek, çift başlılık olacak" dedi.

Eğitimde kritik bir karar daha taraflarıyla değerlendirilmeden bir gecede alındı. Resmi Gazete'de yayımlanan karar ile maarif müfettişleriyle aynı yetkiye sahip olan eğitim müfettişi kadrosu belirlendi. Yeni kadro, iktidarın teftiş sistemi üzerindeki kontrolünü artırma çabası olarak değerlendirilirken MEB müfettişleri, "Zaten kadük durumda olan teftiş mekanizması iyice etkisizleşecek" yorumunda bulundu. Sayıştay'ın, "İstikrarlı bir yapı ve işleyişe kavuşturulamadı" diyerek MEB'i uyardığı teftiş sistemine ilişkin yeni bir adım atıldı.

Çift Başlılık Olacak

İl milli eğitim müdürlüklerinde eğitim müfettişi ve eğitim müfettiş yardımcısı istihdam edilebilmesine ilişkin düzenleme dün hayata geçirildi. Eğitim müfettişi ve eğitim müfettiş yardımcılarının, mali, sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları açısından maarif müfettişi ve maarif müfettiş yardımcısına denk olacağı bildirildi. İllerde görevlendirilecek eğitim müfettişlerinin, maarif müfettişleri ile aynı yetkilerle donatılacak olması, "Çift başlılığa neden olacak, teftiş mekanizması daha da zayıflayacak" yorumlarına yol açtı.

Denetim Kadük

Karara yönelik değerlendirmelerde bulunan maarif müfettişleri, teftiş sisteminin tek çatı altında birleştirilmesi gerektiğini belirterek, "Ancak bakanlık bu yöne gitmedi, farklı bir yapılanma ile Türkiye'yi 500 kişiyle denetlemeye çalıştı" dedi. Yeni karar ile ikili bir yapıya döndüğünün altını çizen müfettişler, "Bu yapı doğru değil. İllerde kurulacak bu yapının sağlıklı yürümeyeceğini göreceğiz" diye konuştu.

Eğitim teftiş sistemi kapsamında hazırlanan raporların gereğinin çoğu zaman yerine getirilmediğine dikkat çeken müfettişler, “Rapor takibi mümkün değil. Denetim kadük durumda, yeni karar ile bu durum iyice kötüye gidecek” ifadelerini kullandı. Sayıştay’ın da kadrolaşmaya dikkat çekerek etkisiz olduğu konusunda uyardığı teftiş sistemine yönelik atılması gereken adımlarla ilgili ise müfettişler, “Bütün maarif müfettişlerinin MEB bünyesine toplanması ve yalnızca merkeze bağlı çalışması gerekiyor” yorumunu yaptı.

Belirsizlikle Dolu

Eğitim Sen Ankara 2 No’lu Şube Başkanı Hüseyin Köklü de iktidarın eğitim denetim alanındaki kontrol ısrarının devam ettiğini ifade etti. Kararın konunun tarafları ile tartışılmadan alındığının altını çizen Köklü, şunları kaydetti: “Taşra teşkilatını oldukça yakından ilgilendiren ve eğitim sürecini ciddi şekilde engelleyecek bir müfettişlik kadrosu oluşturulması demokratik değil. Hiç kimseyle konuşmadan, hangi ihtiyacın karşılayacağını net olarak belirtilmeden gece yarısı karar alındı. Belirsizliklerle dolu yeni düzenleme beraberinde birçok soru işaretini de getirdi. MEB’in hızlıca açıklama yaparak kamuoyunu bilgilendirmesi gerekiyor.”

SALGININ KIZ ÇOCUKLARININ OKULLAŞMA ORANLARINA ETKİSİ ARAŞTIRILSIN!

CHP Eğitim Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Lale Karabıyık, TBMM’ye sunduğu araştırma önergesiyle, zorunlu eğitimde olması gereken çocukların okul dışı kalma nedenlerinin ve salgının kız çocuklarının okullaşma oranlarına etkisinin araştırılmasını istedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Lale Karabıyık’ın önerge gerekçesi şöyle:

“Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasının ardından, en az 18 yaşa kadar olan çocukların okulda olmaları gerektiği halde, açıklanan verilerden 6-18 yaş çağındaki bulunan yüz binlerce çocuğun örgün eğitim kapsamında olmadığı anlaşılmaktadır.

2019-2020 eğitim öğretim yılı okullaşma oranları ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından rapor edilen toplam çocuk sayısı verilerine göre yapılan hesaplamalar, zorunlu eğitim çağındaki olması gereken 6-17 yaş arasındaki yaklaşık 720 bin çocuğun okul dışında kaldığını göstermektedir. Eğitimin 12 yıl zorunlu olması dolayısıyla tek bir çocuğun bile okul dışında olmaması beklenirken, yaklaşık 720 bin çocuğun okul dışında olması, eğitime erişimde ciddi sorunların olduğunu göstermektedir.

Bu çocukların neden okul dışında kaldığı ile ilgili MEB’in bir rapor ya da verisinin bulunmaması da çok önemli bir eksiği göstermektedir; çünkü bu çocukların neden okullaşmadığı tespit edilmedikçe, okula erişimlerinin önündeki engelin kaldırılması ve okullaşma sorununun çözülmesi mümkün değildir.

2019’da ciddi maddi yoksulluk içindeki çocukların oranı yüzde 32,3, yoksul çocukların oranı ise yüzde 32,4 iken, yoksul çocuk sayısı 7 milyon 417 bin iken, bu tablonun salgın nedeniyle yaşanan iş ve gelir kaybının yanı sıra eğitime erişimde yaşanan sorunlar nedeniyle daha da kötüye gitmesi riski ile karşı karşıyayız.

Ortaöğretim kademesinde, okuldan ayrılma riskinin en çok kırsalda yaşayan, sosyal güvenliği olmayan, anne ve babasının eğitim düzeyi düşük, kalabalık ve yoksul ailelerde yaşayan kız çocukları olduğu bilinmektedir. Benzer şekilde, özellikle kırsal kesimlerde eğitim düzeyi düşük ailelerin kız çocuklarının okumasını istemediği, ev işlerinde bir yardımcı olarak gördüğü de ülkemiz için acı bir gerçektir.

Salgın döneminde eğitime erişemeyen ve sonrasında okula dönmeme riski altında olan çocuklarla ilgili bir çalışma yapan UNICEF, COVID-19 nedeniyle 10 milyon kız çocuğunun çocuk yaşta evlilik riski altında olduğunu açıkladı. Eğitime erişimde salgın öncesinde de var olan makasın derinleştiği, öğrenme yoksulluğunun arttığı salgın dönemi nedeniyle okul terklerinin, dolayısıyla çocuk işçiliği ve erken yaşta evliliklerinin artması tehlikesi ile karşı karşıyayız.

Bu gibi etkenler doğrultusunda, zorunlu eğitimde olması gereken çocukların okul dışı kalma nedenlerinin ve salgının kız çocuklarının okullaşma oranlarına etkisinin araştırılması gerekmektedir.”

OKUL DEĞİL TİCARETHANE

Eğitime değil reklama...

YÖK'ün raporu vakıf üniversitelerinin ticarethane gibi işlediğini gösterdi. Birçok üniversite projeye ayırdığının kat kat fazlasını reklama harcadı.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Vakıf Yükseköğretim Kurumları 2021 raporunu açıkladı. Raporda öğrenci başına düşen kitap sayısından akademisyenlere ödenen ücrete, üniversitelerin kontenjanından araştırma geliştirme (Ar-Ge) projelerine ve reklam-tanıtım harcamalarına kadar birçok çarpıcı detay yer aldı. Rapora göre toplam reklam ve tanıtım geçen yıla göre azalsa da yine de üniversiteler bu kaleme oldukça büyük paylar ayırdı. Bazı üniversiteler öz kaynaklı Ar-Ge projelerine oldukça düşük miktarlarda pay ayırırken reklam ve tanıtıma milyonlarca lira akıttı. Ayrıca kütüphane harcamaları 100 milyon 619 bin olurken reklam harcamaları ise 124 milyon 590 bini aştı.

Rapordaki çarpıcı verilerden biri öğrenci başına düşen kitap sayısı oldu. Rapordaki verilere göre 77 üniversitenin yalnızca 17'sinde öğrenci başına 10 ve üstünde kitap düşüyor. 18 üniversitede ise öğrenci başına düşen kitap sayısı 3 ve altında.

Öğrenci Başına Kitap Neredeyse Yok

Fenerbahçe Üniversitesi: 3

Biruni Üniversitesi: 3

Yüksek İhtisas Üniversitesi: 3

Üsküdar Üniversitesi: 2

İstinye Üniversitesi: 3

Lokman Hekim Üniversitesi: 2

İstanbul Sağlık Ve Sosyal Bilimler Myo: 3

İstanbul Aydın Üniversitesi: 2

İstanbul Avcansaray Üniversitesi: 3

İstanbul Galata Üniversitesi: 2

İstanbul Şişli Myo: 3

İstanbul Medipol Üniversitesi: 2

Antalya Akev Üniversitesi: 3

Nişantaşı Üniversitesi: 2

Kocaeli Sağlık Ve Teknoloji Üniversitesi: 3

İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi: 2

İstanbul Esenyurt Üniversitesi: 3

Ankara Medipol Üniversitesi: 1

Sekiz Üniversitede Kontenjanlar Boş

Raporda vakıf üniversitelerinin kontenjanlarına da yer verildi. Buna göre birçok üniversitenin kontenjanı yüzde 70'in altında kaldı. İki üniversite yüzde 50'yi bile bulamadı. Kontenjan doluluğu yüzde 70'i bulamayan üniversiteler şöyle:

Ataşehir Adıgüzel MYO: % 67,42

İstanbul Okan Üniversitesi: %67,23

İstanbul Esenyurt Üniversitesi: %64.64

İstanbul Gedik Üniversitesi: %61.10

Antalya Akev Üniversitesi: %57,93

İstanbul Sağlık Ve Sosyal Bilimler MYO: %50.96

Avrasya Üniversitesi: %47.85

Alanya HEP Üniversitesi: %40

Reklam ve Tanıtıma Milyonlar

Rapordaki en çarpıcı detay ise öz kaynaklı Ar-Ge projeleriyle reklam ve tanıtım harcaması arasındaki farklar oldu. Ankara Medipol Üniversitesi öz kaynaklı Ar-Ge projelerine hiç harcama yapmazken reklam ve tanıtıma 1 milyon 67 bin harcama yaptı. Üniversite kütüphaneye de hiç harcama yapmadı. Bazı üniversitelerin küsuratları atıldığıında öz kaynaklı Ar-Ge ve reklam harcamaları şöyle:

Nişantaşı Üniversitesi: Ar-Ge 2 milyon 6 bin TL, reklam 4 milyon 615 bin TL

Maltepe Üniversitesi: Ar-Ge 6 milyon 572 bin TL, reklam 9 milyon 877 bin TL

İstanbul Aydın Üni: Ar-Ge 5 milyon 175 bin TL, reklam 6 milyon 641 bin TL

Antalya AKEV Üni: Ar-Ge bin 335 TL, reklam 41 bin 500 TL

Ankara Medipol Üni.: Ar-Ge 0 TL, reklam 1 milyon 67 bin TL

Fenerbahçe Üni: Ar-Ge 62 bin TL, reklam 921 bin TL

Haliç Üniversitesi: Ar-Ge 76 bin TL, reklam 1 milyon 59 bin TL

Sanko Üniversitesi: Ar-Ge 212 bin TL, reklam 648 bin TL

Hasan Kalyoncu Üni: Ar-Ge 1 milyon 994 bin TL, reklam 3 milyon 100 bin TL

Fatih Sultan Mehmet Üni: Ar-Ge 255 bin TL, reklam 1 milyon 944 bin TL

Esenyurt Üniversitesi: Ar-Ge 294 bin TL, reklam 1 milyon 517 bin TL

Yeni Yüzyıl Üni: Ar-Ge 430 bin TL, reklam 1 milyon 23 bin TL

İstanbul Ticaret Üni: Ar-Ge 192 bin TL, reklam 746 bin TL

Lokman Hekim Üni: Ar-Ge 140 bin TL, reklam 640 bin TL

Sağlık ve Teknoloji Üni: Ar-Ge 8 bin TL, reklam 357 bin TL

MEB'İN 4-6 YAŞ KURAN KURSLARINDAN HABERİ DAHI YOK

Milli Eğitim Bakanlığı'nın elinde, 4-6 yaş Kuran kurslarına ilişkin veri olmadığı açığa çıktı. Kursların mevcudu sorusuna, "Elimizde veri bulunmamaktadır" yanıtı verildi.

4-6 yaş Kuran kurslarına yönelik MEB'in elinde veri olmadığı öğrenildi. CHP Milletvekili Murat Bakan, "Dini eğitimde sorumluluk tamamıyla Diyanet'e bırakılmış. MEB, Kuran kurslarını denetleyemiyor. Bırakın denetlemeyi, ellerinde veri dahi yok" dedi.

Bakan Kanunu Hatırlattı

CHP'li Bakan'ın Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'a yönelttiği, "2018-19, 2019-2020 dönemlerinde iller ve ilçeler bazında olmak üzere, 4-6 yaş Kuran kurslarının ve öğrencilerinin sayısı kaçtı?" sorusuna MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı'ndan, "Bakanlığımızda konuya ilişkin veri bulunmamaktadır" yanıtı geldi.

CHP Milletvekili Murat Bakan, Anayasa'nın, "Din ve ahlak eğitim ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılı" maddesini ve Milli Eğitim Temel Kanunu'nun, "Resmi, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Milli Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığının denetimine tabidir" maddesini anımsattı. Buna karşın MEB'in Kuran kurslarındaki gözetim ve denetim yetkisinin kaldırıldığına dikkat çeken Bakan, şunları söyledi:

"İçeriğinden bağımsız olarak ifade etmek gerekirse dini eğitim çocuğun eğitim sürecinin içindedir ve toplumumuzun bazı kesimleri açısından öncelikli eğitim olarak değerlendirilir. Burada en önemli nokta denetim. Bir internet araması yaptığınızda karşınıza çıkan haberler, denetimin başta çocuğun güvenliği olmak üzere ne kadar hayati olduğunu gözler önüne seriyor. Bu noktada dini eğitimde sorumluluk tamamen Diyanet'e bırakılmış. Müzik, resim gibi kursları, hatta sürücü kurslarını dahi denetleyen MEB, Kuran kurslarını denetleyemiyor. Bırakın denetlemeyi, ellerinde veri dahi yok. MEB, bir başka devlet kurumu ile olsa da sorumluluğun bölünüp devredileceği bir makam değildir. Burada denetlenecek olan hepimizin geleceğidir. Bakanlık çocuklara, velilere, topluma, kanunlara ve Anayasa'ya karşı sorumlu davranmaya davet ediyorum." Diyanet'in resmi verilerine göre, 2015 yılında 15 bin 265 olan 4-6 yaş Kuran kurslarındaki öğrenci sayısı, 2020 yılında ise 181 bin 808'e yükseldi.

NEFESSİZ BIRAKILAN HABER ALMA HAKKI

ÇGD'nin medya raporuna göre gazeteciler haziran ayını da adliyelerde geçirdi. Raporda Bülent Kılıç'a uygulanan polis şiddetine ilişkin "Nefessiz bırakılan halkın haber alma hakkıdır" denildi.

Basın emekçileri haziran ayını da adliyelerde geçirdi. Çağdaş Gazeteciler Derneği, (ÇGD) Haziran ayı Medya İzleme Raporu'nu yayımladı. Rapora göre; 24 dava kapsamında 70 basın mensubunun yargılanmasına devam edildi. Bir gazeteci hakkında iddianame tamamlanarak dava açıldı. 2 gazeteciye çeşitli sürelerde hapis cezası verildi. 9 olay kapsamında 7 gazeteci ile 6 yayın organı hedef gösterildi, tehdit edildi. 10 yayın organında çıkan 7 habere ilişkin erişim engeli konulduğuna dair bilgiler de raporda yer aldı.

Medyayı, Yarattıkları Karanlık Boğuyor

ÇGD Raporu özetle şöyle:

“AKP iktidarının, kontrolü dışındaki medyayı boğmak için yarattığı karanlık, meslektaşlarımıza yönelik sistematik şiddete dönüştü. İçişleri Bakanlığının 1 Mayıs öncesinde sansür içerikli genelgesi, İstanbul ve Ankara başta olmak üzere tüm Türkiye’de gazetecilerin yaşam hakkını ihlal eden saldırı girişimleri olarak kendini gösterdi. Bunun en ciddi örneğini; İstanbul’daki Onur Yürüyüşü’nde AFP foto muhabiri Bülent Kılıç’ın maruz kaldığı şiddet olayıyla yaşadık. Nefessiz bıraktıkları yalnız meslektaşımız değil, halkın haber alma hakkıdır. Bu şiddet dalgasının amacı medya çalışanlarını bezdirmek ve görevini yapmaktan uzak tutmak ise, bu amaca ulaşmanın mümkün olmadığını bir kez daha, gür bir sesle haykırıyoruz.”

Kamu Kaynakları Yandaşlara Aktı

“Kamu bankalarının 2020 reklam bilançosu tek sesli yayıncılığın kamu kaynaklarıyla finanse edildiğini ortaya koydu” denilen raporda son olarak şu ifadeler kullanıldı: “Gazeteci Kenan Şener’in Gazete Duvar internet sitesinde yer alan araştırmasına göre; Halkbank, Ziraat Bankası, Vakıfbank ve kamu katılım bankaları, iktidarı eleştiren gazete ve televizyonların hiçbirine reklam vermezken, iktidar yanlısı yayınlarıyla öne çıkan basını reklama boğdu. Gazetecileri ve siyasetçileri hedef gösteren, provokatif yayınlarıyla öne çıkan Akit TV’ye özel sermayeli bankalar 9 bin 781 saniye reklam verirken kamu bankalarının 151 bin 578 saniye reklam verdiği görüldü. Kamu kaynaklarının iktidar yanlısı basını ekonomik olarak desteklemek için kullanıldığı kanıtlandı.”

Tahammülsüzlük Demokrasi Sorunu

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun hakkında yayınlanan haberler nedeniyle Cumhuriyet Gazetesi’ne bir milyon liralık manevi tazminat davası açması hakkında açıklama yaptı. Açıklamada şu görüşler yer aldı:

“Ülkemizde gazetecilik mesleğini sadece kendi istedikleri haberlerin halka iletilmesi olarak gören siyasetçilerin eleştiriye tahammül edememesi bir demokrasi sorunudur. Gazetecilik iktidara değil, halkın haber alma hakkına hizmet eden saygın, onurlu bir meslektir. Türkiye’de demokrasinin yeşermesi için haberin özgürce dolaşabildiği bir toplum olmalıdır.”

MUHALİFE CEZA YANDAŞA ÖDÜL

Yayıncıları ‘muhalif, yandaş’ olarak ayırmadığını öne süren Şahin’i, başkanı olduğu RTÜK’ün kayıtları yalanladı. Yandaş ATV ve A Haber hakkında kuruma yapılan 4 bin şikayetten hiçbiri hakkında işlem başlatılmadı.

İktidarın muhalif medya ve gazetecilere yönelik baskıları bitmek bilmiyor. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ve Basın İlan Kurulu (BİK) ile hükümete muhalif televizyon kanalları ve gazeteler susturulmaya çalışılıyor. Halk TV, KRT, Tele 1 gibi televizyon kanallarına, iktidara yönelik hakaret taşımayan eleştirilerde bile üst sınırdan ceza veren, bu kanallarda söylenen türküler için bile yaptırım kararı alan RTÜK, ATV ve A Haber hakkındaki binlerce şikayeti ise gündemine almıyor. İktidara yakınlığıyla bilinen Albayrakların sahibi olduğu iki kanal için dört bin şikayet görüşülmeyi bekliyor.

RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin, kurumun verdiği cezalarla ilgili “yandaş, muhalif” ayrımını yapmadığını iddia etti. Şahin’e tepki gösteren Üst Kurul Üyesi İlhan Taşcı, ATV ve A Haber’le ilgili kayıtları paylaştı. Taşcı’nın açıkladığı verilere göre, 1 Ocak ile 30 Haziran 2021 tarihleri arasında RTÜK’e iletişim hatları üzerinden 3 bin 891’i ATV, 166’sı A Haber hakkında olmak üzere toplam 24 bin 710 şikayet ulaştı. İki kanalla ilgili şikayetlere ilişkin herhangi bir işlem başlatılmadı.

Cezaya Engel Oldu

Şahin’i başkanı olduğu RTÜK’ün kayıtlarının yalanladığını kaydeden Taşcı, “Bu sayıları ben hazırlamadım, paylaştığım veriler RTÜK’ün kayıtları. RTÜK Başkanı çıkıp iktidara yakınlığıyla bilinen kanallar hakkında son 6 ayda ‘ceza verdik’ diyemez. Çünkü verilmedi, verdirtmedi. Ceza verilmemesi bir yana bu kanallarla ilgili düzenlenmiş ve görüşülmüş tek bir rapor dahi yok” dedi.

“En çok şikayet edilen kanalla ilgili tek bir dosya dahi hazırlanmayıp görüşülmüyorsa bu, sonuna kadar belli kanalların korunup kollandığının belgesidir” diyen Taşçı, BirGün’e yaptığı açıklamada şunları söyledi: “Benim kanallara verilen cezalarla ilgili yaptığım çalışmayı paylaşmamdan sonraki ilk kurul toplantısında bile iktidarı sorgulayan, yeri geldiğinde eleştiren Tele 1 kanalına 4, Halk TV’ye 2, Fox TV’ye 1, KRT’ye 1 ceza verildi. Ben sayıyı 22 olarak açıklamıştım, son kararlarla eleştirel yayıncılara verilen ceza sayısı 31’e yükseldi. İktidara yakınlığıyla bilinen kanallara ise verilen ceza sıfır.”

Meclis Gündeminde

Öte yandan RTÜK’ün televizyon kanallarına verdiği cezalar ile gazetecilere yönelik saldırılar Meclis’teki 4. Yargı Paketi görüşmelerinde tartışma konusu oldu. CHP’nin gazeteci kökenli Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, RTÜK’ün televizyon kanallarına verdiği cezalara tepki göstererek, “Biz burada yargı paketini konuşurken iktidarın sotasına dönüşen RTÜK televizyonlara ceza yağdırıyor” dedi. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC) Yönetim Kurulu da RTÜK’ün beş televizyon kuruluşuna verdiği yayın durdurma ve para cezalarıyla Anayasa’ya aykırı davrandığına ve sansür uyguladığına dikkat çekti. TGC Yönetim Kurulu’nun açıklamasında şu görüşler yer aldı:

“Bir kamu kurumu olan ve her yayın organına eşit davranma sorumluluğu bulunan RTÜK verdiği cezalarla medya kuruluşlarını kamusal meseleleri tartışmaktan caydırmaya, eleştirel haber yapılmasını engellemeye çalışmaktadır. RTÜK’ü bir kez daha kararlarında Anayasa’ya, basın ve düşünceyi ifade özgürlüğüne saygılı olmaya çağırıyoruz.

RTÜK’ün Hilmi Yarayıcı’nın Cemo’yu seslendirdiği program nedeniyle HalkTV’ye para ve program durdurma cezası vermesine tepki gösteren Basın Konseyi, “Basının susturulma çabaları karşısında, hukukun er geç uygulanmasını ve bu yanlıştan dönülmesini bekliyoruz” açıklaması geldi.

RTÜK CEZALARI YİNE MUHALİFLERE

2021 yılının ilk yarısında RTÜK, iktidarı eleştiren yayınlar yapan kanallara toplam 22 ceza keserken iktidara yakın kanallar tek bir ceza kararı dahi almadı. Muhaliflere kesilen idari para cezalarının toplamı 5 milyon TL oldu.

RTÜK Üyesi İlhan Taşçı, 2021 yılının ilk yarısında televizyonlara kesilen cezaları mercek altına aldı. Taşçı’nın çalışmasına göre RTÜK, iktidarı eleştiren kanallara göz açtırmazken muhalif kanallara ceza yağdırdı.

İlk altı ayda muhalif kanallara 22 ayrı ceza karşılığı 5 milyon TL idari para cezası kesilirken iktidara yakın kanallara kesilen ceza sayısı ise sıfır olarak kayıtlara geçti. RTÜK’ün Türkiye yayıncılığı için öncelikli bir soruna dönüştüğünü vurgulayan Taşçı, “RTÜK, bin 780 televizyonu ikiye ayırmıştır, iktidarı ve sarayı sevenler, eleştirenler. Eleştirenleri susturabilmek için de Ebubekir Şahin her yolu deniyor, cezaya boğuyor” dedi.

5 Milyon TL Ceza

RTÜK, Ocak ile Haziran ayı arasında en çok cezayı dokuz ayrı yaptırımla Halk TV’ye kesti. Kanala bu yaptırımlar karşılığında verilen idari para cezası ise 254 bin TL olarak hesaplandı. Halk TV’yi altı cezayla TELE 1 kanalı izledi. TELE 1, altı ceza karşılığında 169 bin 429 TL para cezası ödemek zorunda kaldı. KRT kanalına kesilen dört farklı cezanın tutarının ise 112 bin 952 TL olduğu ifade edildi.

RTÜK’ün sık sık hedefi haline gelen Fox TV’ye de üç farklı yaptırım uygulandı. Kanalın ödemesi gereken idari para cezası 4,5 milyon TL’ye dayandı. Fox’un diğer kanala göre ceza tutarının daha yüksek olması, reklam gelirleri ile açıklandı. Taşçı’nın verdiği bilgiye göre, iktidara yakınlığıyla bilinen ATV, A Haber, Ülke TV, Kanal 7, TV Net ve TGRT Haber’e ise 2021 yılının ilk yarısında hiçbir yaptırım uygulanmadı. RTÜK’ün bin 780 radyo ve televizyonu, “İktidarı ve sarayı övenler, eleştirenler” olarak ikiye ayırdığını vurgulayan İlhan Taşçı, şu değerlendirmeyi yaptı:

Saray’ın Ekran Komiseri

“Haklarında en çok şikayet gelen kanallar sıralamasında rekor şikayet sayıları da iktidara yakın olan kanallar. Ama hepsi Ebubekir Şahin’in kanatlarının altında korunup kollanıyor. Eleştirel yayıncılığa kesilen cezaların pek çoğu, sırf iktidarı eleştirdikleri için neredeyse gözünün üstünde kaş var denilerek verilen türden. Şahin, RTÜK’ün başkanı gibi değil, iktidarın ve sarayın ekran komiseri gibi davranıyor. Saray kanalları yasaya aykırı yayınları yapabilme cesaretini de Şahin’den alıyor. Şahin de iktidardan, saraydan gelen talimatları emir telakki ederek başkanlık yapıyor.”

Yayıncılık Sorunu

RTÜK'ün yayıncılık dünyasındaki rekabet ortamını sağlama görevi de bulunduğu vurgulayan Taşcı, şunları kaydetti:

“Gelenen noktada RTÜK, yayıncılığa köstek olmaya başlamıştır. RTÜK artık Türkiye yayıncılığı için öncelikli bir sorundur. Çünkü yasada yazılan onca sorumluluğa göreve karşın Ebubekir Şahin başkanlığındaki RTÜK'ün tek hedefi; iktidarı ve sarayı özgür ve özgün yayıncıların eleştirilerinden korumaya çalışmak, iktidarı eleştirebilenleri de susturmak... RTÜK basın, ifade özgürlüğünün önündeki en büyük engeldir.”

Yandaşa verilen ilanlar Meclis gündeminde

Kamu bankalarının gazete ve televizyon kanallarına yönelik ilan ve reklam dağıtımındaki 'adaletsizlik' Meclis gündemine taşındı. CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Ziraat Bankası, Vakıfbank ve Halkbank'ın 2020 yılı gazete ve televizyon ilan ve reklamlarının tamamen iktidar yanlısı yayın yapan basın organlarına verilmesi; aralarında Sözcü, Fox TV, Halk TV'nin de bulunduğu gazete ve kanallara hiç ilan/reklam verilmemesinin gerekçesini Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a sordu. Çakırözer, “Kamu bankalarının verdiği ilanlar 84 milyonun birikimlerinden, vergilerinden ödeniyorsa kanallar ve gazetelere adil dağıtılmalı. Ama iktidarı destekleyen tirajı, izleyicisi olmayan gazetelere hortumla kamu kaynağı aktarılırken, gerçekleri yazan basın organlarına tek santim ilan, tek kuruş reklam verilmiyor. Bu büyük adaletsizliktir, halkın parasının peşkeş çekilmesidir. Basın özgürlüğünün ve halkın haber alma hakkının engellenmesidir” dedi. Çakırözer, Fuat Oktay'a ilan reklam dağıtımındaki kriterlerini ve kamu bankalarına aracı olan ajansları sordu.

AKP'LİLERE GÖRE ÇIPLAK ARAMA GEREKLİYMİŞ!

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'na bağlı Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu'nda AKP'lilerin reddettiği cezaevlerindeki çıplak arama uygulaması gündeme geldi. Bu uygulamanın varlığını kabul eden Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Yunus Alkaç, yeni düzenlemenin yolda olduğunu duyurdu.

TBMM Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu'nda İzmir ile Van'daki cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri iddialarını değerlendiren Alkaç, çıplak arama konusuna değindi. İktidar ile muhalefetin sık sık karşı karşıya geldiği ve AKP'nin reddettiği çıplak aramanın tüm dünyada uygulandığını ileri süren Alkaç, “Çıplak arama konusu malumunuz uzun süredir ülkenin gündeminde. Biz de buna yönelik olarak 'Ne yapabiliriz' çalışması yaptık, tamamladık. Bir defa çıplak arama dünyanın tüm ülkelerinde var, modern hukuk ülkelerinde var” dedi.

Çıplak arama denilince farklı algıların oluştuğunu, bu konuda isim değişikliğine gidilebileceğini ifade eden Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Yunus Alkaç, diğer ülkelerin çıplak aramayı farklı tarif ettiğini öne sürerek, “Bunu belki onlar biraz daha farklı tarif etmiş, belki bir kısmı biraz daha detaylı olarak düzenlemiş. Bu konuda biz de kendimize göre bir düzenleme yapacağız yakın zaman içerisinde ama omurgayı bozmadan. Çünkü bu kurumlar açısından gerekli. İşte 'detaylı arama' olabilir mi, 'hassas arama' olabilir mi? İsmi noktasında, bunları da çalıştık fakat orada şöyle bir durum var, 'Çıplak arama' kavramı uluslararası literatürde oturmuş bir kavram. Belki bizde 'çıplak' ibaresi 'çırılçıplak' gibi algılanıyor, öyle değil” dedi.

AKP de Kabul Etti

Daha önce AKP'li bakan ve grup başkanvekillerinin reddettiği uygulamaya ilişkin AKP Milletvekili Oya Eronat da “Çıplak arama konusunda sanki böyle bir ekstra bir şey yapılıyormuş gibi dile getiriyoruz. Ben bunun da karşısındayım. Çıplak arama bugün bütün dünyada olan bir arama metodudur” dedi.

İnkâr Etmemişlerdi

AKP Grup Başkanvekili Özlem Zengin Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun cezaevlerinde mahkûmlara ve tutuklulara çıplak arama yapıldığını Meclis'te dile getirmesinin ardından “Çıplak arama olduğuna asla inanmıyorum” ifadelerini kullanmıştı. Daha sonra çark eden Zengin çıplak aramanın hiç olmadığını söylemediğini ancak bu uygulamanın var olmasının insan hakları ihlali anlamına gelmeyeceğini aktarmıştı. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu raporlarında da çıplak arama yapıldığı açıklanmıştı.

6 AYDA 150 KADIN ÖLDÜRÜLDÜ

Erkekler haziran ayında 24 kadını katletti. 21 kadın ise şüpheli şekilde hayatını kaybederken bu yıl katledilen kadınların sayısı 150'ye yükseldi. Kadınlara en çok şiddet ev içinden ve en yakınları tarafından uygulandı.

Erkekler haziran ayında 24, 2021'de ise 150 kadını öldürdü. 21 kadın şüpheli şekilde hayatını kaybetti. bianet'in ulusal ve yerel basından derlediği verilere göre erkeklerin 10 kadını öldürme bahanesi basına yansımadi.

Erkekler, sekiz kadını ayrılmak istediği/barışmak istemediği için, beş kadını da "miras", "para" ve "arazi" için öldürdü. İrkçi bir erkek bir kadını "nefret ve siyasi öfkesi" için katletti.

13 kadını kocası, sevgilisi, eski kocası öldürdü. Üç kadını komşusu, üç kadını akrabası, bir kadını arkadaşı olan erkek öldürdü.

Erkekler, 12 kadını ev içinde, sekiz kadını sokak, ormanlık alan gibi ev dışı alanlarda öldürdü.

15 kadın ateşli silahlarla, dört kadın kesici aletlerle öldürüldü. Bir kadını yakarak öldüren erkekler, bir kadını balkondan aşağı atarak, iki kadını da boğarak öldürdü.

Erkekler, haziranda en az 94 kadına şiddet uyguladı. Geçen yıl aynı ay bu sayı, 61'di. Erkeklerin şiddet uyguladığı 14 kadın "ağır" hasta olarak hastaneye kaldırıldı. Erkekler en az dört kadına sistematik olarak şiddet uyguluyordu. Erkeklerin şiddet uyguladığı en az altı kadının "koruma" ve "uzaklaştırma" kararı vardı. En az 52 kadını, kocası, sevgilisi yaraladı. 17 kadına şiddet uygulayan erkeklerin yakınlık derecesi basına yansımazken, bir kadına iki polis, 10 kadına eski nişanlısı, sevgilisi, kocası, üç kadına yöneticisi, bir kadına evine giden kurye, bir kadına bindiği taksinin şoförü, üç kadına arkadaşı, altı kadına da akrabası şiddet uyguladı.

Erkekler 16 kadına "boşanmak istediği" için şiddet uyguladı. Bir kadına "kışkandıği", bir kadına "borç vermek istemediği", bir kadına "hayvan beslediği", dört kadına "kıyafetini açık veya kapalı bulduğu" için şiddet uyguladı. Erkeklerin 71 kadına şiddet uygulama "bahanesi" basına yansımadi.

Erkekler, 68 kadını darp ederek yaraladı. 16 kadını ateşli silahlarla yaralayan erkekler, en az dokuz kadını da kesici aletlere yaraladı. Erkekler iki kadını da kaçırmaya çalıştı.

Erkekler, 40 kadını hastane, otobüs, ormanlık alan, adliye gibi ev dışı alanlarda, 42 kadını ev içinde yaraladı. Erkeklerin, 12 kadını nerede yaraladığı bilgisi basına yansımadi.

Ayrıca haziranda erkekler en az üç çocuğu öldürdü. Bir çocuğu annesinin sevgilisi, bir çocuğu zorla evlendirilmek istendiği akrabası erkek, bir çocuğu da babası öldürdü.

Haziran 2021'de erkekler en az yedi kadını taciz etti. Erkekler, altı kadını sözlü ve fiziki olarak, bir kadını da fotoğrafını çekerek taciz etti.

2021'in ilk altı ayında erkekler, 150 kadını öldürdü, 57 kadını taciz etti, 72 çocuğu istismar etti, 55 kadına tecavüz etti. Erkekler en az 373 kadını seks işçiliğine zorladı, en az 414 kadına da şiddet uyguladı, yaraladı. 2021'in ilk altı ayında 120 kadının ölümü basına "şüpheli" olarak yansırken, erkekler, en az 11 çocuğu öldürdü.

CEZAEVLERİNDE SU BİLE VERİLMİYOR!

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Hükümlü Ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu'nda Van ve İzmir'deki cezaevlerine ilişkin inceleme raporları ele alındı. Milletvekillerinin Van, İzmir Aliağa ve Menemen Cezaevleri'ndeki ziyaretlerinin ardından hazırlanan raporlarda, çok sayıda hak ihlali tespiti yer aldı.

AKP, CHP, HDP, MHP ve İYİ Partili milletvekilleri tarafından gerçekleştirilen ziyaretlerde tespit edilen önemli sorunların yer aldığı dünkü komisyon toplantısında gündeme gelen inceleme raporlarına göre, çıplak arama 'mevzuata uygun bir şekilde' cezaevlerinde uygulanmaya devam ediliyor, mahkûmlar sıcak ve soğuk suya erişimde zorlanıyor, hijyenik olmayan yemekleri tüketmek zorunda kalıyor. Mahkûmlar ayrıca hastanelere sevk sırasında, hastalıkları dikkate alınmaksızın kelepçeli muayene ediliyor.

18 Aydır Görüş Yok

Van Ceza İnfaz Kurumları hakkında hazırlanan rapora göre mahkûmların oda değiştirme talepleri reddediliyor, dilekçelerine cevap verilmiyor ve psikolojik şiddet uygulanıyor. Özellikle akşam yemeklerinin 'yenilemeyecek kadar kötü' olduğunu kaydeden mahkûmlar, 18 aydır hiç kimse ile görüştürülmüyor. İnfaz koruma memurlarının kendilerine insan onurunu zedeleyecek biçimde hitaplarda bulduklarını da ifade eden mahkûmlar, bu söylem

biçiminin zaman zaman tehdit boyutuna vardığını kaydetti. Ayrıca, “Zorunlu sevk ile kuruma gelir gelmez hücreye konularak su dahi verilmeden günlerce burada tutulanların olduğu” da raporda vurgulanan tespitler arasında yer aldı.

İzmir’de de Durum Aynı

İzmir Aliağa ve Menemen Cezaevleri’ndeki mahkûmlarla yapılan görüşmelerin ardından hazırlanan raporda da benzer tespitler yer aldı. Bu bölgedeki cezaevlerinde kapasitenin üzerinde mahkumun barındırıldığı belirtilen raporda şunlar kaydedildi: “Covid-19 salgını döneminde genel olarak sağlık hizmetine ve dış doktoruna gitmekte sorunlarla karşılaşıldığı, doktora sadece acil durumlarda gidilmesine izin verildiği, bir koğuşun uyuz hastalığına yakalandığı ancak doktora çıkarılmadıkları ve görevlilerin koğuşa ilaç bırakıp gittiği ifade edildi. Salgın nedeniyle hükümlü ve tutuklulara ölüm izni kullanılmadı ve bu uygulama mağduriyete neden oldu. 14 kişilik koğuşlarda 26 kişi kalıyor. Mahkûmlar, reçeteli ilaçlara bile ulaşmakta zorlanıyor. Seçimlerde, tutukluların seçme hakkı yok edildi. Oy kullanma hakkı bulunanlara oy kullandırılmadı. Anneleriyle cezaevlerinde kalan çocukların dışarı çıkmaları ve sonradan kuruma dönmelerinde sorunlar yaşandı.”

KANUN TEKLİFİ DE HAYVANLARA HAKLARINI TESLİM ETMİYOR

1 Temmuz 2021’de kamuoyu ile paylaşılan kanun teklifi, Hayvan Koruma Kanunu ve Türk Ceza Kanunu üzerinden yapılan değişiklikleri kapsamaktadır. Kanun teklifiyle ilgili yapılan basın açıklamasında, hayvanların “mal” olarak algılanmasının önüne geçildiğine dair ifadeler kullanılmıştır. Hayvan Hakları Yasası olarak getirileceği lanse edilen ve kamuoyunda bu yönde büyük beklenti yaratmış kanun teklifi, Hayvanları Koruma Kanununda yapılmak istenen revizyonlardan ibarettir. Bu yönüyle de kamuoyunun ve özellikle hayvan hakkı savunucusu sivil toplum örgütlerinin beklentilerini karşılamak bir yana, ağır eleştirileriyle karşı karşıya kalmıştır.

Yüzeysel ve Sığ Yaklaşım

Neden Hayvan Hakları Yasası olmalıydı. Öncelikle, Hayvanın korunmanın yanı sıra, bizlerle paylaştıkları tabiat içerisinde, bizler gibi doğuştan sahip oldukları haklar da var. Bu hakları da onlara teslim etmemiz gerekiyor. Bu nedenle, hayvan haklarının ve özgürlüklerinin belirlendiği bir kanun ihtiyacı halen varlığını sürdürüyor.

Kanun teklifinde, yüzeysel ve sığ yaklaşımlar ile kamuoyunun beklediği yönünde bir algı oluşturulmaya çalışılmıştır. Ancak, TBMM’ye sunulan teklif metninde popülist söylemler içeren, hayvan hakkı terminolojisi ile taban tabana çelişen ifadelerle yer verilmiştir.

Kanundaki “Süs hayvanı” ibaresinin çıkarılması üzerinden hayvanların mal statüsünden çıkarıldığı iddia edilmektedir. Oysa ki, süs hayvanı ibaresinin kanun metninden çıkarılması tek anlamıyla hayvanın “mal” statüsünden çıkarılması anlamına gelmemektedir. Örneğin, deney hayvanlığı, av turizmi, hayvan dövüşçülüğü gibi uygulamaları yürürlükten kaldıran bir teklif söz konusu değildir. Deve güreşi, boğa güreşi gibi yarışmalar devam ettirilmek isteniyor.

Canlı Hayvan Ticareti Tamamen Yasaklanmıyor, Biçimi Değiştiriliyor: Katalog Satışı

Kanun teklifi ile canlı hayvan ticareti sadece kedi ve köpekler yönünden düzenlenmiş. Bu haliyle Petshoplarda kuş, kaplumbağa, tavşan satılmaya devam edecek. Diğer yandan, teklif Bakanlıkça izin verilen ev hayvanı üretim yerlerindeki kedi ve köpeklerin satışının yapılabileceğine ilişkin de düzenleme içermektedir. Bu yönüyle, katalog üzerinden hayvan satışı yapılabilecek.

Canlı hayvan ticareti yapan yerlerde, kedi-köpek satışını yasaklayan hüküm 1 yıl sonra yürürlüğe girmesi teklif ediliyor. Bu hayvanların satışının durdurulması, hayvan bakım evlerine teslim edilmesi vb. bir düzenleme yapılarak, derhal uygulanabilirliği sağlanabilirdi.

Cinsel Suç Halen Kavranılmamış

Kanun teklifinde, Hayvanlara karşı işlenen cinsel saldırı suçlarında için “hayvanla cinsel ilişkiye girmek” olarak lanse edilmesi, büyük bir garabettir. Bu yönde yapılan yargılamalarda da “rıza varlığı” mı aranacak sorusunu akla getirmektedir. Terminoloji anlamında da büyük bir hata olan “hayvanla cinsel ilişki” ifadesi yerine “hayvana cinsel saldırı” ifadesinin kullanılması ve cinsel saldırı fiilinin biçimlerinin cinsel taciz ve tecavüz gibi olarak açık olarak tanımlanması gerekmektedir.

Tehlikeli Irk Yoktur, İstismar ile Agresifleştirilmiş Hayvanlar Vardır

Kanun teklifinde, idareye hangi köpeklerin tehlikeli ve yasaklı olduğunu belirlemeye yönelik takdir yetkisi verilmek isteniliyor. Köpeklerin hangilerinin tehlikeli kabul edileceğini belirleme yetkisi, çok geniş ve kötüye kullanılmaya müsait bir takdir yetkisidir. Tehlike arz eden hayvan kavramının muğlak bir ifade olduğu, hangi ırkın tehlikeli olduğunu tespit etmeye yetkili bir mercin olmadığı, Türkiye’de ırk tespiti eğitimi veren KİNOLOJİ bölümünün olmadığı, bu nedenle bilimsel anlamda böyle bir tespit Türkiye’de nesnel olarak yapılabilmesinin mevcut koşullarda mümkün olmadığı yönünde eleştiri yapılmakta; bu gerekçe ile el konulan hayvanların kısırlaştırılması, sosyal hayata uyumlu olabilenlerin sahiplendirilmesi gerektiği önerisi sunulmaktadır.

Güncel Oranlara Göre Yapılan Yükseltmeler Caydırıcılıktan Uzak

5199 sayılı kanunda yer alan idari para cezası miktarları 2004 yılına ait miktarlardır. Günümüzdeki değerlendirme oranları üzerinden 2021’de uygulanan idari para cezası miktarları ile kanun teklifi ile getirilmek istenen miktarlar karşılaştırıldığında, artış oranları düşük kalmaktadır. Bu yönüyle, beklenen caydırıcılığı karşılamaktan çok uzak.

Cezasızlığı Öngören Teklif

Kanunda hayvanlara karşı suç tiplerinin sayılması olumlu olmakla birlikte ceza oranlarının düşüklüğünün uygulamada hapis cezaları için öngörülen oranların netice cezalandırmada para cezasına dönüştürülebilecek oranlar olması ya da erteleme veya hükmün açıklamasını geri bırakma kararlarının verilebileceği ceza sınırları içinde olması nedeniyle eleştirilmektedir.

Maddeye ilişkin bir diğer eleştiri ise, “suç üstü” hali dışında muhakeme şartı olarak Tarım ve Orman Bakanlığı ve hayvan sahibinin şikayetinin aranacak olmasına ilişkin düzenlemeye yönelmektedir.

Şöyle ki; Kanun teklifinde; getirilen hapis cezalarının alt sınırları, bir hayvan neslini yok etme hariç üç ay ile bir sene arasında değişmekte, suç olarak tanımlanan fiillere ilişkin soruşturma açılmasının, suçüstü hâlleri hariç, Tarım ve Orman Bakanlığı ve hayvan sahibinin şikayetine bağlı olacağı belirtilmektedir.

Kanun teklifine hapis cezası yazmaktan ziyade bunun uygulanabilirliğini güvence altına almak gerekmektedir. Üç ay, altı ay, bir yıl ya da iki yıl hapis cezası alan bir fail cezaevine girmeyecek ve bu nedenle gerçek anlamda caydırıcı bir yaptırıma maruz kalmayacaktır. Uygulamada yaptırımı etkisiz bırakacak bu problemin alt sınırı yüksek tutmak gibi basit bir çözümü varken bunun yapılmaması, göstermelik bir düzenlemenin amaçlandığı izlenimi yaratmaktadır.

Suçüstü hâli olsun ya da olmasın hayvana karşı işlenen suçlarda genel soruşturma hükümleri uygulanmalı ve Savcılık resen ya da gerçek-tüzel herhangi bir kişinin ihbarı üzerine harekete geçebilmelidir. Bu şekilde bir muhakeme şartı anayasal ihbar ve şikayet hakkına aykırılık teşkil etmekte ve teknik bir alan olan soruşturma görevinin Savcılık dışında aracı bir kuruma verilmesi temel ceza hukuku prensipleriyle bağdaşmamaktadır.

Ayrıca; hâlihazırda hayvana yönelik fiillerde idari yaptırım uygulamakla görevli kurum olmasına rağmen bu görevini doğru düzgün yerine getirmeyen Tarım ve Orman Bakanlığının ihbar-şikayet sürecinde aracı kurum olarak da görevini layıkıyla yerine getirmeyeceği, keyfi ve kötü niyetli sonuçlar ortaya çıkacağı sakıncasını barındırmaktadır.

Hayvan Bakımevi Kurma Zorunluluğu ya da Muafiyeti

Teklif maddesi ile Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu 25.000’i aşan belediyelere hayvan bakımevi kurma zorunluluğu getirilmektedir.

Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyelere ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürme yükümlülüğü yüklenmek istenilmektedir.

Teklif göre, rehabilite edilen hayvanlar Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından oluşturulan veri tabanlarına kaydedilecek.

Rehabilite edilmemiş sahipsiz köpekler belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak, Tarım ve Orman Bakanlığının veri tabanına kaydedilecek.

Maddeye ilişkin eleştirilerden birisi, uygulamada daha düşük nüfusa sahip belediye ya da diğer yerleşim birimleri sınırlarındaki hayvan sayısının diğer yerleşim birimlerine daha yüksek sayıda olmasından kaynaklanmaktadır. Uygulamada, belediyelerin en yakın hayvan bakım evlerine sevk yerine hayvanları toplu

olarak kırsal bölgelere, ormanlara götürerek terk etme, itlaf etme eylemlerini sergilemelerinden kaynaklı sorunlar yaşanmaktadır. Diğer yandan, Büyükşehir Belediyesi olmayan şehirlerde, belediyelerin mücavir alan dışındaki bölgelerle ilgili tasarruf yetkileri bulunmamaktadır. Böyle bir durumda, mücavir alan gerekçesi üzerinden görevi yerine getirmemeye yasal zemin hazırlanmış olabilir.

Belirtilen nedenlerle, İl Özel İdarelerine ve/veya belediyelere (mücavir alanları dışında da kapsayacak) biçimde yükümlülükler yüklenmesi yerinde olacaktır.

Hayvan Hastanesi

Teklifte, yerel yönetimlerin hayvan hastanesi kurması, "ilgili karar organının uygun görmesi" koşuluna bağlanmıştır. Yürürlükteki madde metninde, hayvan hastanesi kurmakla ilgili böyle bir koşul bulunmamaktadır. Yerel yönetimlerinin yükümlülüğü konusunda daha net ve bağlayıcı düzenleme getirilmeli, büyükşehir belediyeleri ya da il özel idarelerine bu konuda yükümlülük yüklenebilir.

Geçici Üniteler Çağ Dışı Uygulamaların Mekanı Halinde

Bir diğer eleştiri, rehabilite edilmemiş sahipsiz köpeklerin geçici ünitelerde kısırlaştırılabileceğine dair düzenlemeye yönelmektedir. Uygulamada geçici ünitelerde yapılan işlemlerde, müdahale öncesi ve sonrasındaki işlemleri de kapsayan 21 günlük karantina sürelerini kapsamadığı, hızlıca yapılan işlemler neticesinde sokağa dönen hayvanların patlayan dikişleri ile enfekte olarak can verdiklerinden, bu nedenle küçük-orta-büyük ölçekli bakımevi ve rehabilitasyon merkezlerinin kurulması daha yerinde olacaktır. TBMM Hayvan Hakları Araştırma Raporunda da geçici ünitelerin, çağ dışı ve hayvan ölümlerine sebebiyet veren bir uygulama olduğu belirtilmiştir.

Sirkler, Yunus Parklar

Teklif maddesi ile yeni kara ve su sirkleri ile yunus parklarının kurulması yasaklanmak istenilmektedir. Teklif ile mevcut işletmeler kapanmamakta, kapasite artışına gitmeleri, eksilen hayvan sayısını tamamlama ya da arttırmaları yasaklanmak istenilmektedir. Teklif maddesinde, madde hükmüne aykırı davranışlar için hayvan başına 25.000 TL idari para cezası düzenleniyor.

Mevcutların da bir ticari işletme olarak varlıklarını sürdürmemesi, bu alanların hayvanlar için rehabilitasyon merkezlerine dönüştürülmesi gerekmektedir. Çünkü bu işletmelerin varlıklarını sürdürmesi denetimsizlikten dolayı suistimale yol açacaktır.

Hayvanat Bahçeleri, Doğal Yaşam Parkları

Kanun teklifi ile hayvanat bahçeleri kapatılmıyor "doğal yaşam parkları" olarak değiştirilmek isteniyor. Buna göre Kamu kurum ve kuruluşları, hayvanların etolojisine ve habitatına uygun, serbest dolaşımına imkan sağlayan doğal yaşam parkları kurabilir" denilmek suretiyle "doğal yaşam parkları" kurabilecek.

Kanun teklifinde yaban hayatı dikkate alınmamış, yaban hayatını yok eden uygulama ve eylemleri yasaklayan düzenlemelere gidilmemiş; aksine doğal yaşam alanları yok edilen canlıların "parkta" gösteri ögesi olarak sergilenmesi öngörülmektedir. Doğal yaşam sahası bulunmayan yaban hayvanların ait oldukları coğrafyalarda doğal yaşam sahaslarına dönüşünü tesis maksadıyla uluslararası işbirliğine imkan sağlayacak bakanlık faaliyetlerinin önünü açacak düzenleme oluşturulmalıdır.

HER RÜZGÂRDA YÖN DEĞİŞTİRİP SAVRULAN DIŞ POLİTİKAMIZ

ABD'İN TÜRKİYE'Yİ "ÇOCUK ASKER KULLANAN ÜLKELER" LİSTESİNE DÂHİL ETTİ

ABD'nin bu konuda Suriye üzerinden suçlamalar yöneltmesi uluslararası açıdan oldukça ağır bir ithamdır!

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Türkiye'yi 'Çocuk Asker Kullanan Ülkeler' listesine dâhil etmesi ve bu konuda Suriye üzerinden suçlamalar yöneltmesi uluslararası açıdan oldukça ağır bir ithamdır. Biden yönetimi, iktidarın zafiyet ve zayıflığını 'havuç-sopa' politikasıyla kendi çıkarları için kullanma amacındadır!

ABD'nin 2021 Yılı İnsan Ticareti Raporu'nda Türkiye'yi "çocuk asker kullanımına karışan ülkeler" listesine eklemesi ağır bir suçlamadır. İktidarın ABD-Türkiye arasındaki ilişkilerde normalleşme arayışlarına ve Biden yönetimine gerek Ermeni soykırımı iddialarının resmen tanınması gerekse ABD ve NATO çekilirken Afganistan'da kalmayı önererek verdiği tavizlere rağmen şimdi böyle bir insanlık suçunun ABD tarafından Türkiye'ye yöneltmesi kabul edilemez.

Anlaşıldığı kadarıyla Biden yönetimi, iktidarın zafiyet ve zayıflığını 'havuç-sopa' politikasıyla kendi çıkarları için kullanma amacındadır. Bir yandan NATO'da, Karadeniz'de, Afganistan'da iktidarın sırtını sıvazlarken diğer yanda S-400 yaptırımlarını, Halkbank davasını masada tutmaktadır. Son olarak da bu sopalara arasına NATO müttefiki Türkiye'yi çocuk asker kullanan ve finanse eden ülkeler listesine dâhil etme adımını ekleyerek, pervasız bir tutum sergilemekte sakınca görmemektedir.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın hazırladığı 2021 İnsan Ticareti Raporu'nda, Türkiye'nin uzun süreden bu yana Suriye'de Esad yönetimine karşı savaşan Sultan Murat Tugayları'na "somut askeri eğitim, finansal ve silah destek" sağladığı öne sürülerek, Suriye'deki muhalif gruplardan birisi olan Sultan Murat Tugayları'nın çocuk askerler kullandığının saptandığı vurgulandı.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamasında Libya'da da çocuk askerlerin kullanıldığı iddiasına yer verilerek ABD'nin bu sorunla ilgili olarak Türkiye ile insani bir çalışma yürütmeyi umduğu dile getirildi.

ABD'nin her yıl yenilediği listede Türkiye, Suriye, Libya, Afganistan, Yemen, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Myanmar, Somali, Kamerun, Nijerya gibi ülkelerle birlikte yer aldı. ABD Dışişleri Bakanlığı raporuna göre, çocuk asker kullanımına karışan ülkeler listesinde yer alan hükümetler, bazı güvenlik yardımları ve askeri ekipmanlar için ticari ruhsat verilmesi gibi konularda, ağır yaptırımlara ve kısıtlamalara tabi tutuluyor.

Birleşmiş Milletler (BM) raporlarında da benzer iddialara yer verilirken, Suriye ve Libya'da çocuk asker kullanan muhalif silahlı grupların sivillere karşı ayırım gözetmeksizin saldırı düzenledikleri, insan kaçırma ve yağmalama suçlarına karıştıkları öne sürülüyor.

BM daha önce yaptığı açıklamalarda Türkiye'den bu güçleri kontrol altına almasını isterken, iktidar ise bu iddiaların tümüyle temelsiz olduğunu dile getirerek reddetmişti.

Türkiye'yi uluslararası alanda sıkıntıya sokabilecek bu iddialar ve yöneltilen ithamlar sadece Dışişleri Bakanlığı açıklamasıyla geçiştirilemeyecek derecede ağır bir suçlamadır. Türkiye'nin adının bu şekilde anılması ve kara listeye dahil edilmesinin umulmadık sonuçları olabilir. Bu itham ülkemiz açısından onur kırıcı bir ithamdır. İktidar bu iddialara çok daha üst düzeyden ve belgeleriyle kanıtlarını da sunarak ret yanıtını dünyaya ilan etmeli, ABD raporuna karşı her türlü uluslararası girişim sonuna kadar yapılmalıdır.

14 Haziran'da Brüksel'de Joe Biden ile görüşmesinde Ermeni soykırımı iddialarının resmen tanınmasını gündeme getirip, yüz yüze tepki veremeyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın aksine bu konuyu 'Hamdolsun hiç gündeme gelmedi' diyerek geçiştirmesiyle ABD'ye karşı sergilenen tepkisizlik ve tavırsızlık siyaseti 'çocuk asker' suçlamasında da sürdürülmekte, konu dışişleri açıklaması yeterli görülerek örtülme istenmektedir.

Bir yandan da iktidar büyük bir hevesle hâlâ Afganistan'dan NATO askerlerinin çekilmesi sonrasında Kabil havaalanının korunması ve işletilmesini Türkiye'nin devralması, sağlanacak parasal destek karşılığı askerlerimizin her türlü tehdit altında göreve devam etmesi konusunda ABD ile yürütülen pazarlıklardan memnuniyetini ifade etmektedir.

Mehmetçiği ABD'nin ve NATO'nun çıkarlarını savunan 'paralı asker' konumuna layık gören iktidarın, Türkiye'nin saygınlığını hiçe sayarak çocuk asker kullanan gruplara destekle suçlanmasına karşı ABD'ye tepkiyi yazılı bir açıklamayla geçiştirmek istemesi kabul edilemeyecek bir gaflet ve akıl tutulmasıdır! İktidar, tüm dünyaya ilan ettiği suçlamalarının karşısında, TBMM Genel Kurulu'na gelerek açıklama yapmak, Gazi Meclis'i ikna etmek zorundadır.

KARADENİZDE YÜKSEK TANSİYON!

Rusya'nın tepkisine rağmen Karadeniz'de NATO ve Ukrayna'nın da yer aldığı 32 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen Deniz Meltemi 2021 Tatbikatı geçen hafta başladı. 1997'den bu yana Karadeniz'de gerçekleştirilen en yüksek katılımlı ve en büyük askeri tatbikatta 5 bin asker görev alırken, tansiyon yükseldi!

NATO, 1997'den bu yana Karadeniz'deki en büyük askeri tatbikatını Rusya'nın gösterdiği çok sert tepkilere rağmen geçtiğimiz hafta 28 Haziran'da başlattı. Türkiye'nin de aralarında yer aldığı, NATO üyesi 32 ülkeden binlerce askerin görevli olduğu "Deniz Meltemi 2021-Sea Breeze 2021" tatbikatına, Rusya ile büyük gerilim yaşayan ve NATO üyesi olmayan Ukrayna ordusu ve donanması da dâhil edildi. Tatbikata 5 bin askerin yanı sıra 32 savaş gemisi ve 40 uçak katılıyor. İki hafta sürecek dev tatbikata ilişkin olarak Rusya'dan çok sert açıklamayla birlikte uyarı mesajları geldi.

Rusya, tatbikatın kendi egemenlik bölgesinin yakınında yapıldığını öne sürerek provokasyon olarak nitelendirdi. Daha önce ABD ve NATO'ya tatbikattan vazgeçilmesi konusunda resmi çağrıda bulunan Rusya Dışişleri Bakanlığı

yaptığı resmi açıklamada ise “Tatbikatın boyutu ve açık saldırganlığı hiçbir şekilde Karadeniz’deki güvenlik gereksinimleriyle örtüşmemektedir. Bu tatbikatın asıl amacı, tatbikat gerekçesiyle Ukrayna’ya silah ve askeri teçhizat yığmaktır” görüşünü savundu.

Tatbikatın başlamasından hemen önce, İngiltere ile Rusya arasında Karadeniz’de askeri gerginlik yaşanırken, Rus savaş uçakları ve donanması tarafından, Rusya kara sularını ve deniz sınırlarını ihlal ettiği gerekçesiyle İngiliz donanmasına ait ‘HMS Defender’ savaş gemisine uyarı ateşi açıldığı açıklandı. Rusya, bu adımın ardından karasularına yönelik ihlallerin tekrarlanması hâlinde, uyarılarını dikkate almayan savaş gemilerini doğrudan vuracağını açıkladı.

İngiltere, HMS Defender’a Rus donanmasıyla uyarı ateşi açıldığı ya da rotasının Rus hava kuvvetlerine bağlı Su-24 savaş uçağı tarafından bombalandığı iddialarını yalanlayarak İngiliz donanmasına bağlı geminin Ukrayna sularında seyrettiğini öne sürdü.

Rusya ile Batılı NATO müttefikleri arasındaki ilişkiler, Ukrayna’nın doğusundaki Donbas bölgesindeki çatışmaların geçen nisan ayında yeniden alevlenmesiyle gerildi. ABD Ukrayna’ya açık desteğini açıklarken, AB’den de Ukrayna sınırındaki askerlerini çekmesine yönelik yaptırım açıklamaları yapılmıştı. BM verilerine göre, 2014’ten bu yana Donbas ve Lugansk bölgelerinde devam eden çatışmalarda 13 binden fazla insanın hayatını kaybettiği tahmin ediliyor. Ukrayna’nın NATO üyeliğine alınması ihtimali Rusya’nın kırmızı çizgilerinden en önemlisini oluşturuyor. NATO ve Batı tarafından kuşatılma endişesindeki Rusya NATO’nun Karadeniz’de etkinliğini artırmasına karşı hamleler planlıyor. Türkiye-Ukrayna arasındaki yakınlaşmadan ve SİHA satışlarından rahatsızlığını resmi açıklamalarla duyuran Rusya, Türkiye’nin Kırım’ın Rusya tarafından ilhakını tanımamasına ve Kırım Tatarlarına destek açıklamalarına tepkili.

İki hafta sürecek Deniz Meltemi 2021 NATO tatbikatına örgüt dışından Ukrayna’nın dâhil edilmesi Türkiye’nin kuzeyinde gerilimi ve tansiyonu yükseltti. Buna bağlı olarak Türkiye-Ukrayna yakınlaşması, Kafkaslarda Azerbaycan ile Şuşa Askeri İşbirliği Anlaşması’nın imzalanması Türkiye-Rusya ilişkilerini negatif yönde etkileme potansiyelini de içinde barındırıyor. İktidarın, Ukrayna ile ilişkileri ABD ile yakınlaşma vesilesi olarak görmesi bu negatif etki potansiyelinin büyümesi ihtimalini artırıyor!

MISIR-ÜRDÜN-IRAK ZİRVESİ

Irak’ın başkenti Bağdat’ta gerçekleşen Mısır-Ürdün-Irak Zirvesi ile Mısır-Irak ilişkileri yeni bir boyuta geçiyor.

Irak’ın başkenti Bağdat’ta gerçekleşen Mısır-Ürdün-Irak Zirvesi 1990’dan bu yana Mısır’dan Irak’a gerçekleşen devlet başkanı düzeyinde ilk resmi ziyaret oldu. Mısır’ın Arap dünyasının liderliğini yeniden üstlenme hamlelerinin yeni bir aşaması olan bu ziyaret, MISIR-IRAK ilişkilerinin yeni bir boyuta geçtiğini gösteriyor.

1990 yılında Saddam Hüseyin’in Kuveyt’i işgali ve ardından ABD’nin Körfez savaşını başlatmasından bu yana en alt düzeyde seyreden Mısır-Irak ilişkilerinde yeni bir sayfa açıldı. Bağdat’ta geçtiğimiz hafta gerçekleşen önemli Arap Zirvesi’nde Mısır Devlet Başkanı Abdulfettah el Sisi, Ürdün Kralı Abdullah, Irak Devlet Başkanı Behram Salih ve Başbakan Mustafa Kazım ile bir araya geldi. Bu ziyaret 1990’dan bu yana Mısır’dan Irak’a gerçekleştirilen Devlet Başkanı düzeyinde ilk resmi ziyaret oldu.

Saddam Hüseyin’in Kuveyt’i işgali, Arap ülkeleri arasında büyük bir gerilime yol açmış; Mısır ve Irak arasındaki diplomatik ilişkilerin seviyesi de düşürülmüştü.

2003’te ABD’nin Irak’ı işgaliyle Saddam Hüseyin yönetimi devrildi. Mısır’da da 2011’de başlayan ayaklanmalardan sonra devrilen Hüsnü Mübarek’in yerine gelen Muhammed Mursi, bir askeri darbeye devrilerek yerine Sisi geldi. Bu yönetim değişikliklerinin ardından son yıllarda iki ülke arasında yapılan diplomatik ziyaretler sonucu, ilişkiler yeniden geliştirildi.

ABD’de göreve gelen Joe Biden yönetimi Irak’taki askeri varlığını aşamalı şekilde azaltırken, ülkenin tamamıyla İran’ın kontrolüne girmemesi için de Bağdat yönetimine diğer Arap ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmesi için baskılarını artırmış durumda. Irak’ın Suudi Arabistan ve Körfez emirlikleriyle siyasi ve ekonomik ilişkilere girmesini isteyen ABD’nin, Arap dünyasının lider ülkesi olarak Mısır’ı ve yanında da Ürdün’ü devreye sokmuş görünüyor.

Ürdün, Mısır ve Irak arasında yapılan görüşmeler sonucunda üç ülkenin liderleri geçen yılın ağustos ayında ilk kez Ürdün’ün başkenti Amman’da bir araya gelmişti. Bu zirvenin ardından geçtiğimiz yılın ekim ayında da Mısır ve Irak arasında diplomatik ilişkilerin genişletilmesi, seviyesinin yükseltilmesi konusunda mutabakat sağlandı.

Irak ve Mısır resmi heyetlerinin ve Dışişleri Bakanlıklarının yoğunlaşan temasları sonrasında geçtiğimiz Şubat ayında Mısır'ın petrol-doğalgaz ve enerji sektöründe altyapı yatırımlarını üstlenmesini de içeren 15 ayrı işbirliği anlaşması imzalandı. Mısır devlet petrol şirketine 2021 yılından başlamak üzere Basra'dan çıkartılan Irak petrolünden yılda 12 milyon varil ham petrol temin edilmesi bu anlaşmalar içerisinde öne çıkanlardan birisiydi.

Irak yönetimi benzer bir petrol anlaşmasını Ürdün ile de yaptı. Bu kez Bağdat'ta bir araya gelen üç ülke liderinin buluşmasıyla ilgili yapılan açıklamada üç ülke liderinin ekonomik işbirliğinin geliştirilerek güçlendirilmesi yanında İsrail ile Filistin arasında Gazze'de yaşanan son gelişmeleri ve terörle mücadele konusunda güç birliğini ele aldıkları dile getirildi.

Gazze'de yönetimi kontrol eden Hamas örgütü İhvan çizgisine yakın ve İsrail tarafından terör örgütü olarak görülüyor. Müslüman Kardeşler üyesi Muhammed Mursi'yi deviren Sisi de Hamas'a mesafeli ve terör bağlantılı olarak görüyor.

Muhtemelen İran'ın baskılarının hafifletilmesi için Mısır ile yakınlaşma ve işbirliği bir seçenek olarak görülüyor. Mısır'ın Irak ile dip noktadaki ilişkilerden 31 yıl sonra Bağdat'ı Devlet Başkanı düzeyinde ziyaret etmesi ve çok sayıda yeni anlaşmanın imzalanması bölgede ağırlık merkezlerini ve dengeleri değiştirebilecek bir hamle olarak görülmeli.

- İktidarın Türkiye-Mısır ilişkilerinde normalleşme arayışları sürerken Mısır'ın sınır komşumuz ve PKK terörü nedeniyle kritik konumdaki Irak ile bu yakınlaşmasının Türkiye açısından da bazı sonuçlar yaratması beklenmeli.

Bağdat yönetimi, Mısır ile yıllık 12 milyon varillik Basra petrolü anlaşması yanında yine Basra'dan çıkarılacak ham petrolün Ürdün'e iletilmesi ve ihracı için Akabe limanına günde bir milyon varil ham petrol taşıyacak bir petrol boru hattı inşasını gündemine aldı. Sadece bu gelişme bile Irak'ın ham petrol ihracatında **Türkiye ile Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattına ciddi bir alternatif olacaktır.**

LÜBNAN'DA İÇ SAVAŞ İHTİMALİ ARTIYOR!

Beyrut Limanı'nda meydana gelen dev patlamanın ardından bir yıldır hükümsüz ve ekonomisi çökmüş ülke konumundaki Lübnan'da iç savaş ihtimali artıyor!

Geçen yıl Beyrut Limanı'nda meydana gelen dev patlamanın ardından bir yıldır hükümsüz ve çökmüş bir ülke konumundaki Lübnan üzerinde büyük uluslararası pazarlıklar yapılıyor. Hükümeti kurmakla görevlendirilen eski Başbakan Saad Hariri, Türkiye'ye gelerek Cumhurbaşkanı Erdoğan ile 2 saati bulan baş başa görüşme gerçekleştirdi. Ekonomisi tümüyle çöken, halkın bankalara saldırdığı Lübnan'da iç savaş ihtimali artıyor!

Geçtiğimiz yıl ağustos ayında Beyrut limanında meydana gelen ve 207 kişinin hayatını kaybettiği, 7500 kişinin ise yaralandığı patlama sonrasında, hükümetin istifa etmesi üzerine Lübnan yaklaşık bir yıldır hükümsüz durumda. Ortadoğu'nun bu stratejik ülkesi uzun süredir mezhep ve etnik çatışmalar nedeniyle istikrarsızlaşırken, ekonomisi tümüyle çöktü. IMF ile stand by anlaşması müzakerelerinden sonuç alınamadı. Bankalar mudilere ödemelerde sıkıntı yaşamaya başlayınca geçtiğimiz hafta banka şubeleri halk tarafından basıldı, yakılıp yıkılıp yağmalandı. Beyrut limanındaki patlamanın kentte yarattığı hasarın büyüklüğü 15 milyar dolar olarak öngörülüyor. Patlama sonrası ülkeyi ilk ziyaret eden kişi Fransa Cumhurbaşkanı Macron olurken ikinci isim ise Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu idi. Patlamadan bu yana Lübnan'a uluslararası bir yardım ya da destek ulaşmadı.

Yeni hükümeti kurmakla görevlendirilen isimlerin hiç birisi ülkedeki etnik, mezhepsel, askeri ve siyasi dengelerin hassasiyeti nedeniyle hükümet kurmayı başaramadı. En son hükümeti kurma görevini üstlenen eski Başbakan Saad Hariri de siyasi gücüne rağmen hakkındaki ağır yolsuzluk iddiaları, rüşvet soruşturmaları nedeniyle başarılı olamadı. Halen hükümeti kurma göreviyle ilgili temaslarını sürdüren Saad Hariri geçtiğimiz hafta ikinci kez Türkiye'ye gelerek Cumhurbaşkanı Erdoğan ile İstanbul'da iki saate varan bir görüşme gerçekleştirdi.

- Türk Telekom özelleştirmesinde Türkiye'yi ve Türk bankalarını milyarlarca dolar kayba uğratan Hariri, görüşme sonrası yapılan rutin resmi açıklamalara bakılırsa bu görüşmeden umduğu ekonomik ve siyasi desteği sağlayamadı.

Beyrut'un elektriğini sağlayan Türk şirketine ait yüzer santral, Lübnan hükümetinden parasını alamayınca iki ay önce şalteri indirdi.

- Lübnan'da günlük elektrik kesintileri 12 saate çıktı. Akaryakıt sıkıntısı had safhada, benzinlikte benzin alma tartışması nedeniyle çıkan silahlı çatışmada ölümler ve yaralanmalar yaşanıyor.

Yüzde binlerle ifade edilen enflasyon nedeniyle Lübnan parası en değersiz paralar arasında yer alırken Lübnan Merkez Bankası, yükümlülüklerini yerine getiremiyor.

- Ülkede gıda maddeleri başta olmak üzere en temel insani ihtiyaç maddelerini bulmak zorlaşıyor.

Lübnan Hizbullahının Lideri Muhammed Nasrallah, İran'dan çok düşük fiyatla ve büyük kısmı hibe olmak üzere petrol desteği sağlayabilecekleri önerisinde bulundu. Lübnan üzerinde etkili bölge ülkelerinden İran böylece etkinliğini daha da artırmaya hazırlanırken, ABD-Fransa-Suudi Arabistan bloku ise Lübnan ordusu ve Genelkurmay Başkanı Joseph Aoun ile yakın temas yürüterek gelişmeleri kendi planladıkları şekilde yönlendirme hesabı yapıyorlar.

Lübnan'daki Sünni Müslümanlar arasında etkili Suudi bağlantılı Hariri ailesi gibi Hristiyan Falanjist Aoun ailesi de ülkenin siyasetinde, ekonomisinde, medyasında, ordusunda yıllardır en etkili unsurlardan birisi.

Ordunun başındaki Joseph Aoun'un yanı sıra Cumhurbaşkanı Michel Aoun da 2016'dan bu yana Lübnan Cumhurbaşkanı. Cumhurbaşkanı Michel Aoun'un üç kızı da Lübnan siyasetinin etkili ve güçlü kişileri.

Bu gelişmeler ABD-Fransa-Suudi Arabistan ittifakının Lübnan'da bir askeri darbe planladığı yönündeki kanaatleri güçlendirdi.

- Cumhurbaşkanı Michel Aoun'un konutu önünde geçen hafta gerçekleştirilen gösterilerde, Lübnan'ın kurtarılması için orduya çağrı yapan pankartlar ön plana çıkarken, Hizbullah lideri Nasrallah'ın da İran'dan ucuz veya hibe petrol getirme önerisini gündeme getirmesi dikkat çekiyor.

Lübnan üzerinde ABD-Fransa-Suudi ittifakı ile İran'ın rekabeti son gelişmelerle iyice açığa çıktı. Üçlü ittifak Genelkurmay Başkanı Joseph Aoun üzerinden etkinlik kazanma ve gerekirse darbe yapma peşinde iken İran, Hizbullah üzerinden bu hamleyi boşa çıkartma ve etkinliğini pekiştirme çabasında.

Şayet ABD liderliğindeki ittifak bir darbeyle yönetime el koyma çabasına girişirse İran destekli Hizbullah ile çatışma ve iç savaşın yeniden alevlenmesi, etnik-mezhep eksenli ayrışmaların derinleşmesi kaçınılmaz hale gelecektir.

- Suudi Arabistan kraliyet ailesiyle akraba konumunda olan Saad Hariri böyle bir durumda Joseph Aoun ile işbirliğine giderek darbe yönetiminin Başbakanı olabilir.

Lübnan'ın önümüzdeki yakın dönemin bölgesel sorunlar ve sıcak gelişmelerinde ön plana çıkacağını, Genelkurmay Başkanı Joseph Aoun'un ABD-Fransa-Suudi destekli olası bir darbe girişimine İran destekli Hizbullah'ın karşı çıkarak iç savaş başlatacağını öngörmekteyim.

EKONOMİ ŞAHLANACAK DEDİLER, ZAMLAR ŞAHLANDI

Erdoğan Şahsım Hükümeti, Temmuz'da, "Ekonomi şahlanacak" demişti. Ama şahlanan; evlerimize gönderdikleri faturalar, çarşı, pazardaki etiketler ve enflasyon oldu. Erdoğan şahsım hükümeti, zam oldu, zulüm oldu, milletimizin üzerine yağdı. Temmuz ayına girerken, önce yüzde 15 elektrik zammıyla çarpıldık. Sonra doğalgaz fiyatlarına yapılan, yüzde 12 ile yüzde 20'lik sözde "güncellemeyle" yandık. Yetmedi üzerine LPG'ye gelen yüzde 8'lik fiyat artışıyla, ne yapacağımızı şaşırдық. Aileler perişan, esnaf perişan, çiftçi perişan, sanayici perişan. Sadece bu üç zammın, TÜİK'in makyajlı enflasyonuna doğrudan katkısı, bir puana yakın, 0,8 puan... Dolaylı etkileriyle birlikte katkı 1,5 puanı buluyor.

Milletin Porsiyonu Mideye Girmeden Küçüldü

Ama zamların zamanlamasındaki hinlik de dikkatimizden kaçmıyor. TÜİK'in makyajladığı enflasyona, bir de zaman ayarı yaptılar. Zam yağmuru, Temmuz ayına kaydırılarak, 11 milyon SSK ve Bağ-Kur emeklisine, yılın ikinci yarısında verilecek aylık zamlar törpüldü. 5,5 milyon memur ve memur emeklisinin, ilk altı ay için alacağı enflasyon farkları düştü. Bu zamları, Temmuz ayına öteleyerek, her bir memurun aylık 70 lirasını, her bir memur emeklisinin de aylık 49 lirasını kestiler. Yılın ikinci yarısında, sadece memur ve memur emeklisinin evine girecek, toplam 2 milyar 63 milyon lira, Erdoğan Şahsım Hükümeti tarafından, ince işçilikle gasbedildi. Anlaşılan millete "porsiyonları küçültün" diyen Saray, işi şansa bırakmak istemiyor. Milletlin porsiyonunu, daha midesine girmeden küçülttü. Sarayın beslemeleri, yavaşmaları, zencefilli somonlu suşileri, kornişona sarıllı dana rozbifleri, susamlı levrek simitlerini, ejder meyveli smoothie eşliğinde, rahat rahat götürsün diye... Sarayda debdebe, şatafat ve israf sürsün diye... Milletlin porsiyonlarına çöktüler.

Emekliye Bayramda 2 Bin TL İkramiye Verin

Haziran enflasyonu açıklandı. TÜİK'in makyajlı rakamlarıyla dahi tüketici enflasyonu yüzde 1,94 oldu. Yüzde 2'ye dayandı. Yılın ilk altı ayında, TÜİK'e göre enflasyon yüzde 8,45. Bağımsız iktisatçılardan oluşan, Enflasyon Araştırma Grubuna göreyse 6 aylık enflasyon yüzde 19,16. Aradaki fark iki kattan fazla. Diğer taraftan TÜİK'e göre yıllık enflasyon, 2019 Mayıs ayından bu yana, en yüksek seviyesine çıktı. Şahlanan öyle gözüküyor ki ekonomi değil ama enflasyon şahlanmış. Son bir yılda: Benzinli otomobil fiyatı yüzde 107. Televizyon yüzde 100. Bulaşık makinesi yüzde 74 zam gördü. Allah gençlere kolaylık versin, gençlerin yuva kurması, milletin araba alması artık hayal oldu. Erdoğan Şahsım Hükümeti, mutfakların bereketini kaçırdı. Millette ne yapacağını şaşırıyor. Bayram geliyor. Küçükbaş kurbanlık bin 500 TL, büyük başta pay 2 bin TL olmuş. Emekli bayram ikramiyesini bekliyor. Hiç olmazsa bu sefer emekliyi şu enflasyona ezdirmeyin. 2 bin TL ikramiye verin de emekli de kurban kessin aileleriyle bayramda doya doya bir kap et yemeği yesinler.

Ekmeğe Zam, Tuza Zam, Doğru Söyleyene Dam

Ama enflasyon fırtınasında, turpun büyüğü heybede... Haziran'da üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki fark, 25 puanla, tüm zamanların rekorunu kırmış. Çekirdek enflasyon göstergeleri de, tüketici enflasyonunun üzerinde. Bütün bunlar enflasyonun önümüzdeki dönemde daha da azacağına işaretlerini veriyor. Enflasyon dünyanın en acımasız vergisidir. En çok da fakir, fukaranın satın alma gücünü, aç bir fare misali gizlice tüketir. Aslında Usta Şairimiz Can Yücel ne güzel diyor; "Ekmeğe zam, tuza zam, doğru söyleyene dam." Erdoğan Şahsım Hükümeti, Genel Başkanımız, doğruları söyledi, milletin hakkını, hukukunu savundu, zulme karşı sessiz kalmadı diye, damda 4 yıl yatırmakla tehdit ediyor. Biz Cumhuriyet Halk Partisi'yiz. Tehdit ettiğin Genel Başkanımız "Hak, hukuk, adalet" diyerek, Adalet Yürüyüşünü yapan, dünya demokrasi tarihine geçen kişidir. Biz demirden korksak trene binmeyiz. Bizler zulmü alkışlayan, zalimi seven olmayız, olamayız. Biz biliriz ki; "Haksızlık karşısında susan, dilsiz şeytandır." Zamma, zulme sessiz kalamayız.

Boğaziçi'yle ve Gençlerle Uğraşmayın

Boğaziçi Üniversitesi'ndeki zulmü de görmezden gelmeyiz. Kayyum Rektör, "Eylemler en fazla altı ay sürer" diyordu. Ama ne oldu? Hem öğrenciler, hem de Boğaziçili akademisyenler, üniversitelerine sahip çıkmaya devam ediyorlar. Biber gazıyla, plastik mermilerle, coplarla, gençleri yıldırmaya çalıştılar ama gençler yılmadı. Boğaziçi'nin kapısına kelepçe taktılar. Gençler sinmedi. Kredi ve burslarını kestiler. Gençler tınmadı. Boğaziçili akademisyenler de, hem okullarının geleneklerine, hem de öğrencilerine sahip çıktılar. Kayyum rektöre sırtlarını döndüler. Şimdi o kayyum, üniversitenin 15-20 yıllık hocalarını kampüse almıyormuş. Dağdan gelip bağdakini kovmaya kalkıyor. Gençcek bir öğrenciyi, özel güvenlikçilere tekmeleterek, okul kampüsünden attırıyor. Bilimle, bilim insanlarıyla ve gençlerle kavga eden bir yönetimin sonu her zaman hüsrana olmuştur. Bir kere daha tekrarlıyoruz. Artık gençlerle, Boğaziçi Üniversitesi'yle uğraşmayın. Gençlerin ve Boğaziçi'nin sesini dinleyin. Kibri, nobranlığı bırakın. Millet bu tavırlarınızdan bıktı, usandı. Bunu artık bir anlayıverin.

Tütün Üreticisi Feryat Ediyor

Bir başka zulüm ise Adıyaman'da yaşanıyor. Adıyamanlı tütün üreticisi feryat ediyor. Sarmalık tütün üreticileri, hapis cezasıyla karşı karşıya. Biz geçtiğimiz haftalarda, CHP Ekonomi Masası olarak, Malatya ve Adıyaman'daydık. Yüzbinlerce aile bu işten geçiniyor. Hükümet, kendi kusurunun faturasını, üreticiye kesmeye kalkıyor. Üreticinin kooperatifleşmesini sağlayacak düzenlemeleri, zamanında yapmayan bu Erdoğan Şahsım Hükümeti. Şimdi üreticinin deposundaki 2020 ürününün ve daha yeni ekilen 2021 mahsulünün, elde kalma riski var. Aslında yapılması gereken belli. Tütün ticaretine ilişkin hapis cezasının yürürlük tarihi, en azından bir yıl süreyle ertelenmesi gerekiyor. Üreticinin kooperatifleşmesi için gereken zamanın tanınması gerekiyor. Ama öyle gözüküyor ki, Erdoğan Şahsım Hükümeti bu işi yapamayacak. İktidara geldiğimizde, bu zulme de Cumhuriyet Halk Partisi hükümeti son vereceğiz. Çiftçilerin derdine derman biz olacağız.

Cumhur İttifakı Kavgalı Ev Oldu

"Kanunların bittiği yerde, zulüm başlar..." Erdoğan Şahsım Hükümeti yönetiminde, Türkiye ne yazık ki, bıraktık hukuk devleti olmayı, artık kanun devleti olmaktan bile uzaklaştı... Cumhuriyet İttifakı kavgalı ev oldu. Şimdi kalkmış kendi evlatlarını yiyor. Ordu'da Büyük Birlik Partisi Kadın Kolları Başkanı; "Şu anki durumda herkes tek partili olmak zorunda... AK Parti Genel Başkanından korktukları kadar, Allah'tan korkmuyor bu insanlar. Bunu hepimiz görüyoruz. Din, kitap, Allah'ın emirleri yok sayıldı. AK Parti Genel Başkanının dedikleri yapılmaya başlandı. AK Parti Genel Başkanı bugün Recep Tayyip Erdoğan'dır. Yarın Ahmet, Mehmet'tir..."

Hiç önemli değil. Ama bir siyasi parti genel başkanıdır. Bu kadar korku niye kardeşim?" diye isyan ediyor. Vay sen misin isyan eden ertesi gün polis kapıya dayanıyor. Ters kelepçeyle gözaltına alıyor. Ayıptır, günahdır bu yapılanlar. **TÜRKİYE'Yİ DÜNYANIN En Büyük Kara Para Aklama Makinesine Çevirdiler**

Bu ülkede doğru söyleyen dokuz köyden kovuluyor. Ama hırsızlar, dolandırıcılar, rüşvetçiler için maşallah Türkiye'den daha güvenli bir liman yok. Yurtdışında yakalanan, ya da sıfırı tüketen her suçlu Türkiye'ye dönmek istiyor. Bu ülkede mali suçlar, suçtan sayılmıyor. Mali suçlular, suçludan sayılmıyor. Millete atılan kazıklar görülmezden geliyor. 19 yılda 6 kez Varlık Barışı çıkardılar. Şimdi bu düzenlemeyi 6 ay daha uzattılar. Türkiye'yi, dünyanın en büyük, kara para aklama makinesine çevirdiler. En son Almanya'da, bir kara para soruşturmasında, Türkiye'nin adı geçiyor. Hollanda'daki uyuşturucu ticaretinden ve kaçak tütünden elde edilen gelirlerin aklandığı, bu çerçevede 1 milyar 600 milyon Avro değerindeki altının, Türkiye'ye sokulduğu iddia ediliyor. Bunlar doğruysa korkunç bir rezalet...

Pamuk Eller Cebe, Vergi Mükellefleri Yine Nöbete

Diğer taraftan BDDK, 21 Tasarruf Finansman Şirketinin faaliyetine son verdi. Bu şirketler pıtrak gibi büyürken ses çıkarmadılar. Şimdi "Kimseyi mağdur etmeyeceğiz" diyorlar. Yani pamuk eller cebe. Vergi mükellefleri bir kez daha nöbete... Çiftlik Bank tezgâhının mucidi, binlerce kişiyi dolandıran Tosuncuk, yurtdışında paralar suyunu çekince, Türkiye'ye döndü. Dönerken de, Brezilya'dan Türkiye'ye uçak biletini bile, Türk vergi mükelleflerine ödedi. Umarız en azından uçak parasını devlet kendisinden geri alabilir.

O da Adamını Bulur

Kara para aklama suçundan hem ABD'nin, hem de Türkiye'de yargılanan Sezgin Baran Korkmaz, "Beni Türk hâkimlerine emanet edin" diyor. Nasıl demesin? Amerika'da 225 yıla yargılanan bu şahıs; Türkiye'ye gelirse aynı suçtan en fazla 7,5 yıla yargılanacak. Bu arada adamını da bulursa, ki bulacağından hiç şüphem yok, hiç hapis yatmadan bu işten kurtulabilir.

Skandallar Bir Değil, On Değil

Bakanlara elbise askılarında, çikolata kutularında rüşvet dağıtan Reza Zarrab, Türkiye'de hapis yattı mı? Hayır. Onun yerine, rüşvetçiye, Bakanlar eliyle ödül veren, televizyonda program yaptıran, rüşvet paralarına faiz ödeyen ilk hükümet olarak, bu hükümet Erdoğan Şahsım Hükümeti dünya tarihine geçti. Şerefli Türk askerinin başına çuval geçirildiğinde, ABD'ye verilmeyen nota, bu rüşvetçi için bir değil, tam da iki kez verildi. Erdoğan Şahsım Hükümeti'nde skandallar bir değil, on değil... Önceki Ticaret Bakanı, kendi bakanlığına kendi şirketinden mal sattı. Yaptığını da itiraf etti. Ama hala hakkında bir soruşturma yok. Oysa bu suç... Bu ülkenin İçişleri Bakanı, "Mafyadan 10 bin dolar alan siyasetçi olduğunu söyledi." Rüşveti veren mafya lideri de, "10 bin dolar değil, çanta çanta para verdim" dedi. Çantayla para verdiği siyasetçinin ismini de söyledi. Bu ülkenin ne yargısı gık çıkardı, ne AK Parti gıkını çıkardı, ne de Erdoğan gıkını çıkardı.

Asıl Kaybettikleri Ar ve Hayâ

Ama kurdukları rant ve sefahat düzenini sürdürmek için, kutsal değerleri istismar ederken, sesleri pek bir gür çıkıyor. "Esenyurt'u kaybedersek, Kudüs'ü kaybederiz. Mekke'yi kaybederiz. İslam'ı kaybederiz" diye nutuklar atanların, asıl kaybettiklerinin ar ve hayâ olduğunu gördük. Partimize etmedik hakaret bırakmayan, on parmaklarıyla kara çalmaya kalkanların, yüzlerinin de yürekleri kadar kapkara olduğu her geçen gün ortaya çıkıyor.

Küstüm Diyerek Sıyrılamazsınız

Şimdi ortaya saçılan bu kadar rezaletten sonra, Erdoğan, kendi atadığı İçişleri Bakanını, Sarayındaki toplantılara davet etmiyormuş. Neden? Beraber resim vermek istemiyormuş. İçişleri Bakanı, "Ben dünyanın en kötü adamıyım değil mi" diyerek, basın mensuplarının önünde kendini acındırıyor. Erdoğan da anlaşılan, "Küstüm, konuşmuyorum" diyerek, bu işten sıyrılabilirim zannediyor. Oysa ne demişti firari suç örgütünün başı; "Biz hepimiz aileyiz, her suçta beraberiz." Ortalığa dökülen tüm bu rezaletlerde, müteselsilsen sorumluluk vardır. Öyle küserek, konuşmayarak bu işler temizlenmez. Ne diyor istiklal şairimiz Mehmet Akif, "Kenar-ı Dicle'de bir kurt aşırsa bir koyunu, gelir de adli ilahi sorar Ömer'den onu!" Bu ülkeyi kim yönetiyor? Bu ülkede hükümet kim? "Her şeyin sorumlusu benim ben" diyen, Erdoğan Şahsım Hükümeti. Bugün bu ülkede marinalara çökülüyorsa, otellere çökülüyorsa, fabrikalara,yalılara, plazalara, AVM'lere, uçaklara çökülüyorsa, 100 yıl önce işgal döneminde bile delinmeyen tapu, bugün delik, deşik oluyorsa, memlekette ne can, ne de mal güvenliği kaldıysa, bunun sorumlusu kim? Elbette Erdoğan Şahsım Hükümeti.

Çocuklarımızın Geleceğine Mali İpotek Koydular

Aynı sorumlular, devletin hazinesini de çökerttiler. 19 yılda 62 milyar dolarlık kamu varlığını sattılar. Yetmedi. Milletin cebinden tek kuruş çıkmayacak diyerek, yandaşlarına yaptırdıkları, geçilmeyen köprüler, otoyollar, uçulmayan havalimanları için, yabancılara avro ve dolarla garanti verdiler. Çocuklarımızın geleceğine “mali ipotek” koydular. 2017’den bu yana, bunları yapan beşli çeteye, bütçeden tam 47 milyar lira para ödediler. 5 kuruş değil 47 milyar lira çıktı milletin cebinden.

TEİAŞ Özelleştirmesi Elektrik Fiyatlarını Artırır

Milletin tapusunu deldirenler, hafta sonu şimdi bir yeni özelleştirme kararı yayımladılar. Türkiye Elektrik İletim A.Ş., özelleştirme kapsamına alındı. Sata sata bir şey kalmadı. Şimdi tüm dünyada doğal tekel olarak kabul edilen, elektrik iletim işini yapan TEİAŞ’ı satacaklarmış. Doğal tekel olan bir işletmenin, devletten alınıp şahıslara verilmesinin yaratacağı, çok ciddi rekabet sorunları ve bunun sonunda millet için çok ciddi bir refah kaybı vardır. Bunu yapanlar bir değil, birkaç kez düşünmelidir. Yani verdiğiniz özel sektör “Ben istediğimi alamadım, şu olmadı, bu olmadı, ben bu iletim hatlarını kapatıyorum” dese ülke felç olur. Bunu yaparsanız, zaten arşa yükselmiş elektrik fiyatları daha da artar. Milletin cebindeki, evindeki yangın büyür. Bu yangını söndürecek Rekabet Kurumu ve EPDK gibi kurumlar zaten siyasetin aracı olmuş durumda. Enerji üretim ve dağıtımını daha önce özelleştirdiler. Sonuçları ne oldu? Ortada. Yatırım yok. Özellikle dağıtım şirketleri, kur farkından ciddi zararlar yazdılar şimdi bu zararları tüketiciye yansıtmaya çalışıyorlar. Aslında elektriğe yapılan son yüzde 15’lik zam da bunun bir sonucu. Şimdi iletimi de versinler bakalım ne olacak.

Erdoğan’a Aşkla Bağlanmasın da Kime Bağlansın

AK Parti yolun sonuna yaklaşırken, ekonomide mülkiyetin el değişimi de hızlanmaya başladı. Erdoğan Şahsım Hükümeti’nin, her türlü imtiyaza mazhar sermaye gruplarında da mülkiyet hızla el değiştiriyor. Şehir Hastanelerini işleten yandaş grup, hisselerini Danimarkalılara devretti gitti. Yine savunma sanayinde faaliyet gösteren BMC’nin, sahiplik yapısı sessiz, sedasız değiştirildi. 2014’te Erdoğan’a ilahi aşkla bağlı olduğunu söyleyen bir iş adamı, 751 milyon Türk lirası ödedi BMC’yi aldı. Sadece arazisi bunun iki katı eder. Şimdi bu 751 milyon o günkü kura çevirdiğimizde 359 milyon dolar ediyor. Daha sonra bu şirketin yüzde 49,9’u, 300 milyon dolara, Katar ordusuna satıldı. Satıldı derken BMC’yi kast ediyorum, Sakarya Tank Palet fabrikasını değil. Sakarya Tank Palet fabrikası peşkeş çekildi. BMC’nin geriye kalan hisseleri de iddialara göre 480 milyon dolara, Erdoğan’a yakın başka bir iş adamına devredildi. Şimdi 359 milyon dolara BMC’yi devletten alan işadamı bunun karşılığında 780 milyon dolar elde etti. Yani Erdoğan’a ilahi aşkla bağlı iş adamı, tek bir tank dahi üretmeden, bu ticaretten Dolar bazında yüzde 100 kar etti. Bu işadamı Erdoğan’a ilahi aşkla bağlanmasın da, kime bağlansın? Ama Erdoğan, tıpkı atama İçişleri Bakanı gibi, bu iş adamının adını da, artık ağzına her nedense almıyor. Herhalde ona da küstü. Bu iş adamı nerede? Ortada yok.

Altay Tankında Gecikme Şimdiden 3 Yılı Buluyor

Bu açıklama yapılıyor: “BMC ile Altay tankının üretimi projesi sözleşmesi imzalandı. Proje 250 adet Altay ana muharebe tankının seri üretimiyle birlikte ömür devri lojistik desteğiyle TSTM kurulumu ve işletilmesini kapsıyor. Buraya dikkat. İlk Altay tankı, 18 ay sonra Kara Kuvvetleri Komutanlığı’na teslim edilecek”. Bu açıklamayı ne zaman yapmışlar? 9 Kasım 2018. Şimdi 9 Kasım’ın üstüne bir 18 ay ekleyelim. Yani ne zamanmış ilk Altay tankının teslim tarihi? 9 Mayıs 2020. Geçen yıl ordumuza teslim edilmesi gereken tanklar nerede? Tanklar ortada yok. Şimdi Erdoğan, “Altay Tankı 2023 başında orduya teslim edilecek” diyor. Yani teslimatta gecikme yeni sahibe devirle birlikte şimdiden 3 yılı buluyor. Eğer ordumuz planladığı tankları alamamışsa bu ciddi bir milli güvenlik sorunu değil midir? Ordumuz bu süredeki ihtiyaçlarını nasıl karşılamıştır? Bu yaşanan gecikmenin hesabını verecek kimse yok mudur? Bunun bir yaptırımı yok mudur? Anlaşılan Erdoğan için yoktur...

Aşıda 6 Ayın Neden Kaybedildiğini Açıklaınlar

Sadece bu meselede değil, yine insanlarımızın sağlığını yakından ilgilendiren, aşılamadaki gecikmelerde de, bir sorumlu ortada gözüküyor. Toplumsal bağışıklık kazanmak için nüfusun yüzde 65 ila 70’inin aşılması gerektiği biliniyor. Dünyada kabul edilen oran bu... Türkiye’de ise dün itibarıyla, birinci doz aşı olan vatandaşlarımızın sayısı 35 milyon 600 bin kişi. İki doz aşı uygulanan vatandaşlarımızın sayısı ise 15 milyon 600 bin kişi. Yani nüfusun ancak yüzde 19’una, iki doz aşı yapılabildi. Bunların önemli bir kısmı da Çin aşısı. Sağlık Bakanı işin başında, Çin aşısını güvenilir aşı ilan etti. Alman aşısını karaladı. “Orta ve uzun vadede etkisi, ne olur bilmiyoruz” demişti. Onun içinde aşıda çeşitlenme yapmadı bir tek Çin aşısıyla gittik. Ama Çin aşısının tedarikinde sıkıntılar başlayınca, bu sefer Biontech aşısına yani Alman aşısına yöneldik. Allah’tan şansları yaver gitti. Bir Avrupa ülkesinin vazgeçtiği aşıları biz aldık. Şimdi iki Sinovac yaptırana, bir de Biontech vuruyorlar.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yapılan doğru mu? Doğru anlaşılacak çünkü tıp adamları bunu tavsiye ediyor. Erdoğan Şahsım Hükümeti, salgının başında, Çin aşısı için neden bu kadar ısrarcı olduğunu, neden yeterince aşıda kaynak çeşitlendirmesi yapmadığını, aşılama altı ayın neden kaybedildiğini, bu millete açıklamak zorundadır.

Aşıda da Yalan Rüzgarı

Ama bunun yerine millete yalan rüzgarları senaryoları anlatıyorlar. Erdoğan önce çıktı, "İngiltere'de aşı 100 sterlin" dedi. Sonra tarifeyi değiştirdi, 50 sterline düşürdü. "Avrupa'nın en gelişmiş ülkeleri dahi bu aşılama ücretle yapıyorlar" deyiverdi. Aşı için 100 Avro ücret alındığını da ileri sürdü. Erdoğan'ın açıklamalarını ücret almakla itham ettiği ülkelerin yayın kuruluşları, resmi sağlık kurumları ardı ardına yalanlıyor. Şimdi bu açıklamalarla kendisini cümle aleme rezil etti. Ülkemizi dışarıya da mahcup etti. Avrupa'da bırakın aşı için para vermeyi, burnumuzun dibindeki küçük Yunanistan, 26 yaşın altındaki gençleri aşıya teşvik etmek için, 150 Avro cep harçlığı veriyor. Para mara almıyor. Hata, bir kez yapılırsa hatadır. Tekrarlanırsa tercih olur. O zaman insanın aklına şu geliyor, acaba Erdoğan şimdi de bu aşılarından, para almaya mı hazırlanıyor? Milletten para mı alacak? Bunun yolunu mu yapıyor? Erdoğan, damadının dediği gibi, "Aya dört şeritli yol yapacağım desem, inanacaklar var" zannediyor. Yalandan medet umuyor. Yalancı çoban hikâyesini hiç aklına getirmiyor. Buradan söyleyeyim, yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Yalanla kurulan her şey, zamanla yıkılmaya mahkûmdur. Milletimizin, Erdoğan Şahsım Hükümetine güveni artık kalmamıştır. Bu toprakların insanı şuna iman eder: Zulüm ile abat olanın, akıbeti de berbat olur. Mazlumun ahı, indirir Şahı. Milletimiz herkesin ne yaptığını görüyor. Notunu da veriyor. Erdoğan'a tasdiknamesini vermek için sandığı büyük bir sabırsızlıkla bekliyor.